

DZIENNIK PRAW.

Nro. I.

Tom pierwszy.

ke

77257

USTAWA KONSTYTUCYJNA
Królestwa Polskiego.

TYTUŁ PIERWSZY.

Stosunki polityczne Królestwa.

Artykuł 1.

Królestwo Polskie jest na zawsze połączone z Cesarstwem Rosyjskiem.

Artykuł 2.

Stosunki cywilne i polityczne które niemu naznaczamy, iako téż i związki to połączenie ustalić mające, objęte są niniejszą Ustawą, którą mu nadajemy.

Artykuł 3.

Korona Królestwa Polskiego jest dziedziczną w Osobie Naszey i Naszych Potomków, Dziedziców i Następców, podług porządku następstwa ustanowionego dla Tronu Cesarско-Rosyjskiego.

C H A R T E

Constitutionnelle du Royaume de Pologne.

T I T R E I.

Relations politiques du Royaume.

Article 1.

Le Royaume de Pologne est à jamais réuni à l'Empire de Russie.

Article 2.

Les Rapports civils et politiques dans lesquels Nous le plaçons ainsi que les liens qui doivent consolider cette réunion, sont déterminés par la présente Charte que Nous lui accordons.

Article 3.

La Couronne du Royaume de Pologne est héréditaire dans Notre Personne et dans celle de Nos descendants, Héritiers et Successeurs, suivant l'ordre de Succession établi pour le Trone Impérial de Russie.

Artykuł 4.

Ustawa Konstytucyjna oznacza sposób i prawidła sprawowania Władzy Najwyższej.

Artykuł 5.

Król w przypadku swoiëy nieprzytomności mianuje Namiestnika który powinien mieszkać w Królestwie. Namiestnik podług woli odwołanym być może.

Artykuł 6.

Gdy Król nie będzie mianował swym Namiestnikiem Xiążęcia Cesarско-Rossyiskiego, wybór ten padać nie może tylko na Rodaka, albo na osobę której Król nada naturalizacyą stosownie do prawideł ustanowionych przez artykuł trzydziesty trzeci.

Artykuł 7.

Namiestnik będzie mianowany przez Akt publiczny. Akt takowy oznaczy wyraźnie rodzaj i rozciągłość Władzy, iaka mu będzie powierzona.

Artykuł 8.

Stosunki polityki zewnętrzny Nasze-

Article 4.

La Charte Constitutionnelle établit le mode et le principe de l'exercice de la Souveraineté.

Article 5.

Le Roi en cas d'absence, nomme un Lieutenant qui devra résider dans le Royaume. Le Lieutenant est révocable à volonté.

Article 6.

Quand le Roi ne nomme pas pour Son Lieutenant un Prince Impérial de Russie, le choix ne peut tomber que sur un indigène, ou sur une personne à laquelle le Roi aurait accordé la Naturalisation, conformément au principe établi dans l'art. 33.

Article 7.

La Nomination du Lieutenant se fera par un Acte public. Cet Acte déterminera précisément la nature et l'étendue des pouvoirs qui lui seront délégués.

Article 8.

Les rapports de politique exté-

go Cesarstwa będą wspólne Naszemu Królestwu Polskiemu.

Artykuł 9.

Sam tylko Panujący będzie miał prawo oznaczyć uczestnictwo Królestwa Polskiego do wojen przez Rosyją toczonych, iako też do traktatów pokoju i handlowych, któreby to Mocarstwo zawierac mogło.

Artykuł 10.

W każdym przypadku wprowadzenia Woysk Rosyjskich do Polski, lub woysk Polskich do Rosyi, lub w przypadku przechodu tychże woysk przez iaką prowincyą iednego z dwóch Państw, utrzymanie ich i koszta przechodu ponoszone zostaną całkowicie przez kray, do którego należeć będą. Woysko Polskie nie będzie nigdy użyte za granicami Europy.

TYTUŁ DRUGI

Zaręczenia ogólne.

Artykuł 11.

Religia Katolicko-Rzymska wyznawana przez naywiększą część Mieszkań-

rieure de Notre Empire, seront communs au Royaume de Pologne.

Article 9.

Le Souverain seul aura le droit de determiner la participation du Royaume de Pologne dans les guerres de la Russie, ainsi que dans les Traités de paix ou de Commerce que cette Puissance pourra conclure.

Article 10.

Dans tous les cas d'introduction de Troupes Russes en Pologne, ou de Troupes Polonaises en Russie, ou dans le cas de passage de ces Troupes par une Province de ces deux Etats, leur entretien et les frais de leur Transport, seront entierement à la charge du pays auquel elles appartiendront. L'Armée Polonaise ne sera jamais employée hors de l'Europe.

TITRE II.

Garanties générales.

Article 11.

La Religion Catholique Romaine

3
ców Królestwa Polskiego, będzie przedmiotem szczególniejszej opieki Rządu, nie uwłaczając przez to wolności innych wyznań, które wszystkie bez wyłączenia, obrządki swe całkowicie i publicznie pod protekcją Rządu odbywać mogą.

Różność wyznań Chrześcijańskich, nie będzie stanowić żadnej w używaniu praw cywilnych i politycznych.

Artykuł 12.

Duchowieństwo wszystkich wyznań, jest pod protekcją i dozorem Praw i Rządu.

Artykuł 13.

Fundusze posiadane teraz przez Duchowieństwo Katolicko - Rzymskie i przez Duchowieństwo Grecko-Unickie, iako też te, które mu nadamy przez szczególne postanowienie, będą uznane za własność niewzruszoną i wspólną całej hierarchii duchownej, skoro Rząd wskaże i przeznaczy wzwyż wspomnianemu Duchowieństwu Dobra Narodowe składać mające jego uposażenie.

9
professée par la plus grande partie des habitans du Royaume de Pologne, sera l'objet des soins particuliers du Gouvernement, sans qu'elle puisse par-là déroger en rien à la liberté des autres cultes qui, tous sans exception, pourront s'exercer pleinement et publiquement, et jouiront de la protection du Gouvernement. La difference des cultes Chrétiens n'en établit aucune dans la jouissance des droits civils et politiques.

Article 12.

Les Ministres de tous les Cultes, sont sous la protection et la surveillance des lois et du Gouvernement.

Article 13.

Les fonds que le Clergé Catholique - Romain et le Clergé du Rit Grec-Uni possèdent actuellement et ceux que Nous leur accorderons par un décret spécial, seront déclarés propriété inaliénable et commune à toute l'hierarchie Ecclesiastique, dès que le Gouvernement aura fixé et affecté aux dits Clergés les Domaines Nationaux qui formeront leur dotation.

Artykuł 14.

W Senacie Królestwa Polskiego zasiadać będzie tyle Biskupów Obrzędu Katolicko-Rzymskiego, ile prawo oznaczy Włóiewództw. Zasiadać będzie prócz tego Biskup Grecko-Unicki.

Artykuł 15.

Duchowieństwo wyznania Ewangelicko - Augsburskiego i wyznania Ewangelicko-Reformowanego, używać będzie wsparcia rocznego które im nadamy.

Artykuł 16.

Wolność druku jest zaręczona. Prawo przepisze środki ukrocenia iey nadużyciów.

Artykuł 17.

Prawo rozciąga swą opiekę zarówno do wszystkich Obywateli bez żadney różnicy stanu i powołania.

Artykuł 18.

Starodawne prawo Kardynalne — *Neminem captivari permittemus ni-*

Article 14.

Il siègera dans le Sénat du Royaume de Pologne autant d'Evêques du Rit Catholique Romain, que la Loi fixera de Palatinats. Il y siègera de plus un Evêque du Rit Grec-Uni.

Article 15.

Le Clergé de la Confession Evangelique d'Augsbourg et de la Confession Evangelique réformée, jouira du secours annuel que Nous leur accorderons.

Article 16.

La liberté de la Presse est garantie. La loi règlera les moyens d'en réprimer les abus.

Article 17.

La loi protège également tous les Citoyens, sans aucune distinction de leur Classe ni de leur condition.

Article 18.

L'ancienne loi fondamentale — „*Neminem captivari permittemus nisi jure victum*” sera applicable

si jure victum, — stosować się będzie do wszystkich Mieszkańców wszelkiego stanu, podług następujących prawideł.

Artykuł 19.

Nikt nie będzie mógł być zatrzymanym, tylko podług form i w przypadkach prawem oznaczonych.

Artykuł 20.

Powody zatrzymania powinny być natychmiast oznajmione na piśmie osobie zatrzymanej.

Artykuł 21.

Każda osoba zatrzymana, stawiona będzie najpóźniej w trzech dniach przed Sąd właściwy, końcem iéy wybadania lub osądzenia podług form przepisanych.

Jeżeli będzie uniewinniona przez pierwsze śledztwo, wróconą iéy natychmiast wolność zostanie.

Artykuł 22.

W przypadkach prawem dozwoływanych, ktokolwiek złoży rękoymią, powinien być natychmiast tymczasowo uwolnionym.

aux habitans de toutes les Classes dans les termes suivans.

Article 19.

Personne ne pourra être arrêté que selon les formes et dans les cas déterminés par la loi.

Article 20.

On devra notifier incessamment et par écrit à la personne arrêtée les causes de son arrestation.

Article 21.

Tout individu arrêté sera présenté au plus tard dans les trois jours au Tribunal compétent pour y être examiné ou jugé dans les formes prescrites. S'il est disculpé par les premières enquêtes, il sera mis sur le champ en liberté.

Article 22.

Dans les cas déterminés par la loi, on devra mettre en liberté provisoire, celui qui fournira caution.

Artykuł 23.

Nikt karanym bydź nie może, tylko na mocy trwającego Prawa i wyroku właściwego Sądu.

Artykuł 24.

Każdemu Polakowi wolno będzie przenosić się z swą osobą i z swym majątkiem, podług form prawem oznaczonych.

Artykuł 25.

Skazany na karę ponosić ją będzie w Kirolestwie. Nikt nie będzie mógł bydź z kraju wywozonym, wyjąwszy w przypadkach wywołania Prawem oznaczonych.

Artykuł 26.

Wszelka własność iakiegokolwiek nazwiska i rodzaju, czyli się zuayduie na powierzchni czyli we wnętrzościach ziemi, do kogokolwiek bądź należąca, jest świętą i nietykalną. Żadna władza nie ma prawa iey naruszyć pod iakim-bądź pozorem. Ktokolwiek nachodzi cudzą własność, za gwałciciela bezpie-

Article 23.

Nul ne peut être puni, qu'en vertu des Lois existantes et d'une sentence rendue par le Magistrat competent.

Article 24.

Tout Polonais est libre de transporter sa personne et sa propriété, en suivant les formes déterminées par la loi.

Article 25.

Tout condamné subira sa peine dans le Royaume, personne ne pouvant en être deporté, excepté dans les cas de bannissement prévus par la loi.

Article 26.

Toute propriété, quelque soit sa désignation ou sa nature, qu'elle se trouve sur la superficie ou dans le sein de la Terre et à quelque individu qu'elle appartienne, est déclarée sacrée et inviolable. Aucune Autorité n'y peut porter atteinte sous quelque prétexte que ce soit. Qui-conque attaque la propriété d'autrui,

czeństwa publicznego uważanym i iako taki karanym będzie.

Artykuł 27.

Rząd wszelako ma prawo wymagać od każdego odstąpienia własności, z powodu użyteczności publicznej, za sprawiedliwym i poprzednim wynagrodzeniem. Prawo oznaczy formy i przypadki do których powyższe prawidło będzie się mogło stosować.

Artykuł 28.

Wszystkie czynności publiczne Administracyjne, Sądowe i Wojskowe, bez żadnego wyłączenia, odbywać się będą w języku Polskim.

Artykuł 29.

Urzędy publiczne, cywilne i wojskowe nie będą mogły być sprawowane tylko przez Polaków. Urzędy Prezesów Sądów pierwszej Instancji, Komisji Wojewódzkich i Trybunałów Appellacyjnych, Członków Rad Wojewódzkich, Urzędy Poselskie i Deputowanych na Sejm, iako też Urzędy Senatorskie, nie mogą być powierzane tylko właścicielom gruntowym.

Ar-

est réputé violateur de la sureté publique et puni comme tel.

Article 27.

Néanmoins le Gouvernement a le droit d'exiger d'un particulier le sacrifice de sa propriété pour cause d'utilité publique, moyennant une juste et préalable indemnité. La loi déterminera les cas et les formes de l'application de ce principe.

Article 28.

Toutes les affaires publiques administratives, judiciaires et militaires, seront sans aucune exception, traitées dans la langue polonaise.

Article 29.

Les emplois publics, civils et militaires, ne peuvent être exercés que par des Polonais. Les places de Présidens des Tribunaux de première Instance, de Présidens des Commissions Palatinales, des Tribunaux d'Appel, les places de Membres des Conseils de Palatinat, les fonctions de Nonces et Deputés à la Diète et celles de Sénateurs, ne pourront être données qu'à des Propriétaires fonciers.

Tom I.

77257

Artykuł 30.

Wszyscy urzędnicy publiczni w Administracyi, mogą być odwołani do woli przez tę samą Władzę która ich mianuje. Wszyscy bez żadnego wyłączenia, są odpowiedzialni za swe urzędowanie.

Artykuł 31.

Naród Polski mieć będzie wiecznemi czasy Reprezentacyą Narodową w Seymie, złożonym z Króla i z dwóch Izb, z których pierwsza składać się będzie z Senatu, druga z Posłów i Deputowanych od Gmin.

Artykuł 32.

Każdy Cudzoziemiec, skoro się wylegitymuie, używać będzie zarówno z innemi mieszkańcami protekcyi praw i korzyści przez nie zaręczonych. Będzie mógł równie iak oni, pozostać w kraju, lub się z niego wynieść, zachowując wydane przepisy, powrócić, nabywać własności gruntowey i podać się do uzyskania naturalizacyi.

Article 30.

Tous les Fonctionnaires publics dans la partie Administrative sont révocables à volonté, par la même autorité qui les a nommés. Tous, sans exception quelconque, sont responsables de leur gestion.

Article 31.

La Nation Polonoise aura à perpetuité une Représentation Nationale; elle consistera dans la Diète composée du Roi et de deux Chambres. La première sera formée du Sénat, la seconde des Nonces et des Députés des Communes.

Article 32.

Tout Etranger après s'être légitimé, jouira à l'égal des autres habitans, de la protection des lois et des avantages qu'elles garantissent. Il pourra comme eux rester dans le pays, en sortir en se conformant aux règles qui seront établies, y rentrer, acquérir une propriété foncière et se qualifier pour demander sa naturalisation.

Artykuł 33.

Każdy Cudzoziemiec stawszy się właścicielem, uzyskawszy naturalizacya, nauczywwszy się języka Polskiego i pięć lat w kraju nienagannie zamieszkawszy, może być przypuszczonym do urzędu publicznego.

Artykuł 34.

Wszelako Król mocen będzie, bądź z własnéj woli, bądź na przedstawienie Rady Stanu, przypuścić cudzoziemców z zdolności znakomitych, do urzędów publicznych, nie objętych artykułem dziewięćdziesiątym.

TYTUŁ TRZEĆI

O Rządzie.

ROZDZIAŁ PIERWSZY.

O Królu.

Artykuł 35.

Rząd jest w Osobie Króla. Król sprawuje Władzę wykonawczą w ca-

Article 33.

Tout Etranger devenu Propriétaire et naturalisé, qui aura appris la langue Polonoise, pourra être admis à l'exercice des fonctions publiques après cinq années de résidence et d'une conduite irréprochable.

Article 34.

Neanmoins le Roi pourra de son propre gré, ou sur la présentation du Conseil d'Etat, admettre des étrangers distingués par leurs talens à des fonctions publiques, autres que celles designées à l'article 30.

T I T R E III.

Du Gouvernement.

CHAPITRE I.

Du Roi.

Article 35.

Le Gouvernement réside dans la Personne du Roi. Il exerce dans toute leur plénitude les fonctions du

łey swoiéy rozciągłości. Wszelka Władza wykonawcza lub administracyjna, od Niego tylko pochodzić może.

Artykuł 36.

Osoba Królewska iest Święta i nie-tykalna.

Artykuł 37.

Wszystkie akta publiczne Sądów, Trybunałów i Magistratur iakich bądź, pod Królewskiem wydawane będą Imieniem. Monety i steple nosić będą oznakę przez Niego wskazaną.

Artykuł 38.

Kierunek siły zbroynéy w pokoju i w wojnie, iako téż mianowanie Dowódców i Officyerów, należą wyłącznie do Króla.

Artykuł 39.

Król rozrządza dochodami Państwa stosownie do ułożonego Budżetu, a przez siebie potwierdzonego.

pouvoir exécutif. Toute autorité exécutrice ou administrative ne peut émaner que de Lui.

Article 36.

La Personne du Roi est sacrée et inviolable.

Article 37.

Les Actes publics des Tribunaux, Cours et Magistratures quelconques, seront dressés au Nom du Roi. Les Monnoies et les Timbres porteront l'empreinte qui sera par Lui déterminée.

Article 38.

La direction de la force armée en paix, comme en guerre ainsi que la nomination des Commandans et Officiers, appartient exclusivement au Roi.

Article 39.

Le Roi dispose des revenus de l'Etat conformément au Budget qui en sera formé et par Lui approuvé.

Artykuł 40.

Prawo wydawania wojny i zawierania Traktatów i Umów wszelakich, zachowane jest Królowi.

Artykuł 41.

Król mianuje Senatorów, Ministrów, Radzców Stanu, Referendarzy, Prezesów Kommissyi Woiewódzkich, Prezesów i Sędziów różnych Sądowictw do nominacyi Królewskiéy zachowanych, Agentów Dyplomatycznych i handlowych, tudzież wszystkich innych Urzędników administracyjnych, bądź przez siebie bezpośrednio, bądź przez upoważnione do tego od siebie władze.

Artykuł 42.

Król mianuje Arcybiskupów i Biskupów różnych wyznań, Suffraganów, Prałatów i Kanoników.

Artykuł 43.

Prawo ulaskawienia zachowane jest wyłącznie Królowi, który jest mocen darować lub zamienić karę.

Article 40.

Le droit de déclarer la guerre et de conclure des Traités et Conventions quelconques, est réservé au Roi.

Article 41.

Le Roi nomme les Sénateurs, les Ministres, les Conseillers d'Etat, les Maitres des Requêtes, les Présidens des Commissions Palatinales, les Présidens et Juges des differens Tribunaux, réservés à Sa nomination, les Agens diplomatiques et commerciaux et tous les autres fonctionnaires de l'administration, soit immédiatement par Lui même, soit par les Autorités aux quelles Il en délèguera le Pouvoir.

Article 42.

Le Roi nomme les Archevêques et Evêques des differens Cultes, les Suffragans, les Prelats et les Chanoines.

Article 43.

Le droit de faire grace est exclusivement réservé au Roi. Il pourra remettre ou commuer la peine.

Artykuł 44.

Do Panującego należy ustanowienie, urządzenie i rozdawnictwo orderów cywilnych i wojskowych.

Artykuł 45.

Wszyscy Nasi Następcy do Królestwa Polskiego powinni się koronować, jako Królowie Polscy, w Stolicy podług obrządku jaki ustanowimy, i wykonać następującą przysięgę: „Przysięgam i przyrzekam przed Bogiem i na Ewangelią, iż Ustawę Konstytucyjną zachowywać i zachowania ięj wszelkimi siłami przestrzegać będę.”

Artykuł 46.

Do Króla należy prawo nadania Szlachectwa, Naturalizacyi i tytułów honorowych.

Artykuł 47.

Wszelkie rozkazy i postanowienia Królewskie powinny być zaświadczone podpisem Ministra Naczelnika Wydziału, który będzie odpowiedzialnym za

Article 44.

La Création, les Statuts et la Distribution des Ordres civils et militaires appartient au Souverain.

Article 45.

Tous Nos Successeurs au Royaume de Pologne, sont astreints à se faire couronner Rois de Pologne dans la Capitale, suivant la forme que Nous établirons, et ils prêteront le serment ci-après: — „Je jure et promets devant Dieu et sur l'Evangile de maintenir et faire exécuter „de tout mon pouvoir la Charte „Constitutionnelle.”

Article 46.

Le droit de donner la noblesse, de naturaliser et d'accorder des Titres honorifiques, appartient au Roi.

Article 47.

Tous les ordres et décrets du Roi seront contresignés par un Ministre Chef de Département, qui sera responsable pour tout ce que ces

wszystko, coby te rozkazy lub postanowienia obeymować mogły przeciwnego Konstytucyi i prawom.

ROZDZIAŁ DRUGI.

O Regencyi.

Artykuł 48.

Przypadki Regencyi, które są lub będą dopuszczone w Rossyi, równie iak Władza i attrybucye Regenta, będą wspólne Królestwu Polskiemu i określone temiż samemi prawidłami.

Artykuł 49.

W przypadku Regencyi, Minister Sekretarz Stanu winien iest, pod osobistą odpowiedzialnością, donieść Namieśnikowi o ustanowieniu Regencyi Rosyjskiéy.

Artykuł 50.

Namiestnik otrzymawszy uwiadomienie Regencyi Rosyjskiéy i doniesienie Ministra Sekretarza Stanu, zwoły-

ordres et décrets pourraient renfermer de contraire à la Constitution et aux lois.

CHAPITRE II.

De la Régence.

Article 48.

Les cas de Régence qui sont ou seront admis pour la Russie, ainsi que les pouvoirs et les attributions du Régent, seront communs au Royaume de Pologne et régles par les mêmes principes.

Article 49.

Dans les cas de Régence, le Ministre-Secrétaire d'Etat est obligé sous sa responsabilité personnelle d'annoncer au Lieutenant l'établissement de la Régence de Russie.

Article 50.

Le Lieutenant recevant la communication de la Régence de Russie et le rapport du Ministre-Secrétaire

wa Senat dla obrania Członków Regencyi Królestwa.

Artykuł 51.

Regencya Królestwa składać się będzie z Regenta Rossyjskiego, z czterech Członków przez Senat wybranych i z Ministra Sekretarza Stanu. Zasiadać będzie w stolicy Cesarstwa Rossyjskiego pod Prezydencyą Regenta.

Artykuł 52.

Władza Regencyi będzie też sama co i Króla, wyłączywszy że nie będzie mogła mianować Senatorów, i że wszystkie iey mianowania ulegają potwierdzeniu Króla, który obeymując Rządu, może ie odwołać; i że postanowienia iey wychodzić będą w Imieniu Króla.

Artykuł 55.

Mianowanie i odwołanie Namiestnika zależy od Regencyi podczas iey rządu.

d'Etat, convoque le Sénat pour l'élection des membres de la Régence du Royaume.

Article 51.

La Régence du Royaume sera composée du Régent de Russie, de quatre membres élus par le Sénat et du Ministre-Secrétaire d'Etat. Elle siégera dans la Capitale de l'Empire de Russie. Le Regent la préside.

Article 52.

L'autorité de la Régence du Royaume est égale à celle du Roi, à l'exception qu'elle ne pourra nommer des Sénateurs, que toutes ses nominations seront soumises à l'approbation du Roi, qui en prenant les rênes du Gouvernement pourra les révoquer; et qu'elle publiera ses décrets au Nom du Roi.

Article 53.

La nomination et le rappel du Lieutenant dépend de la Régence pendant son administration.

Artykuł 54.

Gdy Król obeymie rządu, każe Regencyi zdać sobie sprawę z iey działań.

Artykuł 55.

Członki Regencyi odpowiadaia z osób i majątków za wszystko, coby działali przeciwnego Konstytucyi i prawom.

Artykuł 56.

W przypadku śmierci Członka Regencyi, Senat zwołany przez Namiestnika, miejsce wakujące zapelni. Regencya mianuje Ministra Sekretarza Stanu.

Artykuł 57.

Członki Regencyi przed udaniem się do Stolicy Cesarstwa Rossyiskiego, wykonają przysięgę w obliczu Senatu i przyrzeką wiernie zachowywanie Konstytucyi i praw.

Ar-

Article 54.

Lorsque le Roi prendra les rênes du Gouvernement, il se fera rendre compte par la Régence de sa gestion.

Article 55.

Les Membres de la Régence du Royaume sont responsables de leur personne et sur leurs biens, de tout ce qu'ils auront fait de contraire à la Constitution et aux lois.

Article 56.

En cas de mort d'un des membres de la Régence, le Sénat convoqué par le Lieutenant, pourvoit à son remplacement. La Régence nomme le Ministre - Secrétaire d'Etat.

Article 57.

Les membres de la Régence avant que de se rendre dans la Capitale de l'Empire de Russie, prêteront serment en présence du Sénat et s'engageront à respecter fidèlement la Constitution et les loix.

Artykuł 58.

Regent Rosyjski wykona też samę przysięgę w obliczu członków Regencyi Królestwa.

Artykuł 59.

Minister Sekretarz Stanu będzie obowiązany wykonać podobną przysięgę.

Artykuł 60.

Akt wykonania przysięgi przez Regenta, przesłany będzie Senatowi Polskiemu.

Artykuł 61.

Akt wykonania przysięgi przez Ministra Sekretarza Stanu, będzie również przesłany Senatowi Polskiemu.

Artykuł 62.

Akt wykonania przysięgi przez Członków Regencyi, będzie przesłany przez Senat Polski Regentowi Rosyjskiemu.

Article 58.

Le Régent de Russie prètera le même serment en présence des membres de la Régence du Royaume.

Article 59.

Le Ministre-Secrétaire d'Etat sera tenu de faire un pareil serment.

Article 60.

L'Acte de prestation de serment du Régent sera adressé au Sénat de Pologne.

Article 61.

L'Acte de prestation de serment du Ministre-Secrétaire d'Etat sera également envoyé au Sénat de Pologne.

Article 62.

L'Acte de prestation de serment des membres de la Régence, sera adressé par le Sénat de Pologne au Régent de Russie.

ROZDZIAŁ TRZECI.

O Namiestniku i o Radzie Stanu.

Artykuł 63.

Rada Stanu pod prezydencją Króla lub Jego Namiestnika, składa się z Ministrów, Radzców Stanu, Referendarzy, iako téż z osób które Król zechce szczególnie do niéy wezwać.

Artykuł 64.

W nieprzytomności Króla, Namiestnik i Rada Stanu zarządzają w Jego Imieniu sprawami publicznemi Królestwa.

Artykuł 65.

Rada Stanu dzieli się na Radę administracyjną i na ogólne Zgromadzenie.

Artykuł 66.

Rada Administracyjna składać się będzie z Namiestnika, z Ministrów Naczelników pięciu Wydziałów Rządowych i z innych osób, szczególnie przez Króla wezwanych.

CHAPITRE III.

Du Lieutenant et du Conseil d'Etat.

Article 63:

Le Conseil d'Etat présidé par le Roi, ou Son Lieutenant, est composé des Ministres, Conseillers d'Etat, des Maitres des Requêtes, ainsi que des personnes qu'il plaira au Roi d'y appeler spécialement.

Article 64.

Le Lieutenant et le Conseil d'Etat administrent dans l'absence du Roi et en Son Nom les affaires publiques du Royaume.

Article 65.

Le Conseil d'Etat se partage en Conseil d'Administration et en Assemblée générale.

Article 66.

Le Conseil d'Administration sera composé du Lieutenant, des Ministres Chefs des cinq Départemens du Gouvernement, et autres personnes spécialement appelées par le Roi.

Artykuł 67.

Członki Rady Administracyjnej mają głos doradczy. Zdanie Namiestnika jest jedynie stanowcze. Namiestnik wydawać będzie swe postanowienia w Radzie, stosownie do Ustawy Konstytucyjnej, do praw i do pełnomocnictwa Królewskiego.

Artykuł 68.

Każde postanowienie Namiestnika, aby było obowiązującym, wydane być powinno w Radzie Administracyjnej i zaświadczone podpisem Ministra Naczelnika Wydziału.

Artykuł 69.

Namiestnik przedstawia do Nominacyi Królewskiej, podług osobnego urządzenia, po dwóch Kandydatów na każde miejsce wakujące Arcybiskupa, Biskupa, Senatora, Ministra, Sędziego Trybunału Najwyższego, Radcy Stanu i Referendarza.

Artykuł 70.

Namiestnik wykona w ręce Króla i w obliczu Senatu, następującą

Article 67.

Les membres du Conseil d'Administration ont voix consultative. L'avis du Lieutenant seul décide. Il prendra ses résolutions dans le Conseil conformément à la Charte Constitutionnelle, aux Lois et aux pleins-pouvoirs du Roi.

Article 68.

Tout décret du Lieutenant pour être obligatoire, doit être rendu en Conseil d'Administration et contresigné par un Ministre Chef de Département.

Article 69.

Le Lieutenant présente à la nomination du Roi, conformément aux dispositions d'un Règlement particulier, deux Candidats pour chaque place vacante d'Archevêque ou d'Evêque, de Sénateur, Ministre, Juge suprême, Conseiller d'Etat et Maître des Requêtes.

Article 70.

Le Lieutenant prête entre les mains du Roi en présence du Sénat le serment

przysięę: „Przysięgam Panu Bogu Wszemogącemu, iż sprawować będę w Imieniu Króla, Rządu Polski stosownie do Aktu Konstytucyjnego, do praw i do pełnomocnictwa Królewskiego, i że złożę Królowi władzę którą mi powierzył, skoro się Jego Królewskięy Mości zdawać będzie.”
W nieprzytomności Króla w Królestwie, Akt złożenia przysięgi przez Namiestnika w ręce Królewskie, przesłany będzie Senatowi przez Ministra Sekretarza Stanu.

Artykuł 71.

Pod bytność Królewską Władza Namiestnika jest zawieszona. Zawisło w ten czas od Króla pracować pojedynczo z Ministrami, lub zwoływać Radę Administracyjną.

Artykuł 72.

W przypadku zeyścia z tego świata Namiestnika, lub gdyby Królowi nie zdawało się nominować go, Król tymczasowo miejsce iego zastąpi mianowaniem Prezesa.

suiwant: „Je jure à Dieu tout-puissant „d'administrer les affaires de Pologne „au nom du Roi, conformément à l'Acte „constitutionnel, aux Lois et aux Plein- „pouvoirs du Roi et de remettre au „Roi le pouvoir qui m'est confié, dès „que Sa Majesté le jugera à propos.”
Si le Roi est absent du Royaume, l'Acte de prestation de serment du Lieutenant, prêté entre les mains du Roi, sera adressé au Sénat par le Ministre-Secretaire d'Etat.

Article 71.

Le Roi présent, l'autorité du Lieutenant est suspendue. Il dépend alors du Roi de travailler séparément avec les Ministres, ou de réunir le Conseil d'Administration.

Article 72.

Dans le cas de décès du Lieutenant, ou si le Roi ne jugeait pas à propos d'en nommer un, Il pourvoiroit à son remplacement *ad interim* par un Président.

Artykuł 73.

Ogólne zgromadzenie Rady Stanu, składać się będzie ze wszystkich członków wyrażonych w artykule sześćdziesiątym trzecim. Odbywać się będzie pod Prezydencją Królewską, Namiestnika, lub w Ich nieprzytomności pierwszego członka Rady, podług porządku oznaczonego w artykułach sześćdziesiątym trzecim, i sześćdziesiątym szóstym.

Czynnością iéy będzie:

1. Roztrząsać i układać projekta wszelkie do praw i urzędzeń ogółu kraju tyczących się.
2. Stanowić względem oddania pod Sąd Urzędników Administracyjnych mianowanych przez Króla, za przestępstwa w Urzędzie, wyiawszy tych co są Sądom Seymowym ulegli.
3. Stanowić w przypadkach sporu o Jurydykcyą.
4. Roztrząsać corocznie zdanie sprawy przez każdy główny Wydział Rządowy składane.
5. Zbierać spostrzeżenia względem nadużyciów i tego wszystkiego co-

Article 73.

L'assemblée générale du Conseil d'Etat sera composée de tous les membres désignés en l'art. 63. Elle sera présidée par le Roi ou le Lieutenant, et dans leur absence par le premier des membres du Conseil dans l'ordre fixé par les art. 63. et 66.

Ses attributions sont:

1. De discuter et de rédiger tous les projets de Lois et Réglemens concernant l'administration générale du pays.
2. De statuer sur la mise en jugement de tous les fonctionnaires administratifs nommés par le Roi, pour cause de prévarication dans l'exercice de leurs fonctions, hors ceux qui sont justiciables de la haute Cour nationale.
3. De décider sur les cas de conflit de jurisdiction.
4. D'examiner annuellement les comptes rendus par chaque branche principale d'administration.
5. De faire ses observations sur les abus ou sur les élémens qui pour-

by mogło uwłaczać Ustawie Konstytucyjney, i układać z nich ogólne przedstawienie podać się mające Panującemu, który oznaczy przedmioty podlegające odesłaniu, za Jego rozkazem, do Senatu lub do Seymu.

Artykuł 74.

Zgromadzenie ogólne Rady Stanu, roztrząsa wszelkie przedmioty na rozkaz Króla, Namiestnika, lub na żądanie Naczelnika Wydziału, stosownie do Statutu organicznego.

Artykuł 75.

Postanowienia zgromadzenia ogólnego Rady Stanu, ulegają potwierdzeniu przez Króla lub Namiestnika, te zaś które się tyczą oddania pod Sąd Urzędników i sporu Jurydykcyjnego, niezwłocznie wykonywanemi będą.

ROZDZIAŁ CZWARTY.

O Wydziałach Rządowych.

Artykuł 76.

Wykonanie praw powierzone będzie różnym Wydziałom Rządowym iak niżéy:

raient déroger à la Charte Constitutionnelle, et d'en former un rapport général qu'elle adressera au Souverain, qui déterminera les objets qui seront de nature à être renvoyés par ses ordres, soit au Sénat, soit à la diète.

Article 74.

L'assemblée générale du Conseil d'Etat délibère par ordre du Roi, du Lieutenant, ou sur la demande d'un Chef de Département faite conformément aux Lois organiques.

Article 75.

Les arrêtés de l'assemblée générale du Conseil d'Etat sont soumis à l'approbation du Roi ou du Lieutenant. Ceux relatifs à la mise en jugement des fonctionnaires et au conflit de jurisdiction, sont exécutés de suite.

CHAPITRE IV.

Des branches de l'Administration.

Article 76.

L'exécution des lois sera confiée aux diverses branches d'administration publique ci-après, savoir:

1. Kommissyi Wyznań Religijnych i Oświecenia publicznego.
2. Kommissyi Sprawiedliwości, wybranéy z pomiędzy Członków Trybunału Naywyższego.
3. Kommissyi Spraw Wewnętrznych i Policji.
4. Kommissyi Woyny.
5. Kommissyi Przychodów i Skarbu.

Każda z tych Kommissyi zostawać będzie pod prezydencją i kierunkiem Ministra tym końcem mianowanego.

Artykuł 77.

Ustanowionym będzie Minister-Sekretarz Stanu, który ciągle przy boku Królewskim ma przemieszkwać.

Artykuł 78.

Będzie Izba Obrachunkowa, do której należać ma ostateczna rewizya rachunków i zakwitowanie zdających rachunki. Izba ta od samego tylko Króla zależeć będzie.

Artykuł 79.

Statut organiczny oznaczy skład i Attrybucye Kommissyi Oświecenia

1. La Commission des Cultes et de l'Instruction publique.
2. La Commission de la Justice, choisie parmi les membres du Tribunal suprême.
3. La Commission de l'Intérieur et de la Police.
4. La Commission de Guerre.
5. La Commission des finances et du Trésor.

Ces diverses Commissions seront chacune présidées et dirigées par un Ministre nommé à cet effet.

Article 77.

Il est créé un Ministre-Secrétaire d'Etat, qui résidera constamment auprès de la Personne du Roi.

Article 78.

Il y aura une Cour des Comptes chargée de la révision finale des Comptes et de la décharge des comptables. Elle rélevra du Roi seul.

Article 79.

Un statut organique fixera la composition et les attributions de la Com-

publicznego, iako téż i Sądow-
ctwa.

Artykuł 80.

Kommissye Spraw Wewnętrznych,
Woyny i Skarbu, składać się będą
z Ministra i Radzców Stanu Dyrekto-
rów Generalnych, podług rozporzą-
dzeń Statutów organicznych.

Artykuł 81.

Minister Sekretarz Stanu, przed-
stawia Królowi Sprawy które mu
przesyła Namiestnik, i przesyła na-
wzajem Namiestnikowi postanowie-
nia Królewskie. Stosunki zewnętrzne,
ile się Królestwa Polskiego dotyczyć
będą, Jemu są powierzone.

Artykuł 82.

Ministrowie Naczelnicy Wydzia-
łów, tudzież Członki Kommissyi Rzą-
dowych, odpowiadaia i podległemi
są Sądom Seymowym za każde naru-
szenie Ustawy Konstytucyinéy, praw
i postanowień Królewskich, którego-
by się dopuścili.

Roz-

mission de l'instruction publique, ain-
si que de l'ordre judiciaire.

Article 80.

Les Commissions de l'Intérieur, de
Guerre et des finances seront compo-
sées d'un Ministre et de Conseillers
d'Etat Directeurs généraux, conformé-
ment aux dispositions des Statuts orga-
niques.

Article 81.

Le Ministre - Secrétaire d'Etat pré-
sente au Roi les affaires qui lui seront
adressées par le Lieutenant, et il envo-
ie au Lieutenant les décrets du Roi.
Les rélations extérieures, en tant qu'el-
les régardent le Royaume de Pologne,
lui sont confiées.

Article 82.

Les Ministres Chefs de Départe-
mens et les membres des Commissions
du Gouvernement repondent, et sont
justiciables de la haute Cour Nationa-
le pour chaque infraction dont ils se
seraient rendus coupables, de l'Acte
constitutionnel, des Lois, et des décretsⁿ
du Roi.

Tom I.

4

ROZDZIAŁ PIĄTY.

O Administracyi Woiewódzkiej

Artykuł 83.

W każdym Woiewództwie będzie Kommissya Woiewódzka złożona z Prezesów i Kommissarzy, dla wykonania rozkazów Kommissyi Rządowych, podług osobnego urządzenia.

Artykuł 84.

W miastach będą Urzędy Muncypalne, w każdéj zaś Gminie będzie Wóyt, dla wykonania rozkazów Rządowych, iako ostatnie ogniwo Administracyi krajowéy.

TYTUŁ CZWARTY.

O reprezentacyi Narodowéy.

Artykuł 85.

Reprezentacya Narodowa złożona jest wedle brzmienia Artykułu trzynastego pierwszego.

CHAPITRE V.

Des Administrations Palatinales.

Article 83.

Il y aura dans chaque Palatinat une Commission Palatinale, composée d'un Président et de Commissaires chargés d'exécuter les ordres des Commissions de Gouvernement, conformément à un Règlement séparé.

Article 84.

Il y aura des Autorités municipales dans les villes. Un Bailli dans chaque Commune sera chargé de l'exécution des ordres du Gouvernement et formera le dernier chaînon du service administratif.

T I T R E IV.

De la Représentation Nationale.

Article 85.

La Représentation Nationale sera composée ainsi qu'il est exprimé en l'art. 31.

Artykuł 86.

W osobie Króla i w dwóch Izbach Seymowych polega Władza prawodawcza, stosownie do rozporządzeń Artykułu trzydziestego pierwszego.

Artykuł 87.

Seym zwyczajny zgromadza się co dwa lata w Warszawie w czasie oznaczonym przez Akt zwołania od Króla wydany. Trwać będzie dni trzydzieści. Król iedynie może go przedłużyć, odroczyć i rozwiązać.

Artykuł 88.

Król zwołuje Seym nadzwyczajny kiedy mu się to zdawać będzie.

Artykuł 89.

Członek Seymu nie może przez czas iego trwania być przytrzymanym, ani kryminalnie sądzonym, chyba za zezwoleniem Izby do której należy.

Artykuł 90.

Seym naradza się nad wszelkimi projektami do praw Cywilnych, Kry-

Article 86.

Le pouvoir législatif réside dans la personne du Roi et dans les deux Chambres de la Diète, conformément aux dispositions du même art. 31.

Article 87.

La Diète ordinaire se réunit tous les deux ans à Varsovie, à l'époque déterminée par l'Acte de Convocation émané du Roi. La session dure trente jours. Le Roi peut seul la proroger, l'ajourner et la dissoudre.

Article 88.

Le Roi convoque une Diète extraordinaire quand Il le juge à propos.

Article 89.

Un membre de la Diète ne peut pendant sa durée être arrêté, ni jugé par un Tribunal criminel, que de l'aveu de la Chambre à la quelle il appartient.

Article 90.

La Diète délibère sur tous les projets de Lois civiles, criminelles ou ad-

minalnych lub Administracyjnych, które mu przesłane będą od Króla przez Radę Stanu. Naradza się nad wszystkimi projektami, które mu Król każe podać względem umiarkowania lub zmiany attrybuicy Władz i Urzędów Konstytucyjnych; iako to: Seymu, Rady Stanu, Sądownictwa i Kommissyi Rządowych.

Artykuł 91.

Seym naradza się podług wezwania Panującego, nad powiększeniem lub zmniejszeniem podatków, nakładów i wszelakich ciężarów publicznych, nad zmianą iakiéyby wymagały, nad najlepszym i naysprawiedliwszym sposobem rozkładu, nad układaniem Budżetu przychodów i rozchodów, nad urządzeniem systematu mennicznego, nad zaciągiem do Woyska, równie iak i nad wszystkimi innemi przedmiotami, któreby mu przez Panującego były odesłane.

Artykuł 92.

Seym ieszcze naradza się nad tém co mu udzieloném będzie od Króla w skutku Rapportu ogólnego poru-

ministratives qui lui sont adressés de la part du Roi par le Conseil d'Etat. Elle delibère sur tous les projets que le Roi lui fait remettre pour modifier ou changer les attributions des emplois et pouvoirs Constitutionnels, tels que ceux de la Diète, du Conseil d'Etat, de l'ordre judiciaire et des Commissions de Gouvernement.

Article 91.

La Diète delibère d'après les communications du Souverain sur l'augmentation ou la réduction des impôts, contributions, taxes et charges publiques quelconques, sur les changemens qu'ils peuvent exiger, sur le meilleur et le plus juste mode de Répartition, sur la formation du Budget en recettes et dépenses, sur le régleme du Systeme monétaire, sur la levée des recrues, ainsi que sur tous les autres objets qui lui seront renvoyés par le Souverain.

Article 92.

La Diète delibère encore sur les communications qui lui sont faites de la part du Roi en conséquence du Rapport général dont est chargée l'Assem-

czonego Radzie Stanu przez Artykuł siedemdziesiąt trzeci. Nakoniec Sejm po roztrzygnięciu tych wszystkich przedmiotów, przyjmuje żądania, przełożenia i odwołania się Posłów i Deputowanych, mające za cel dobro i korzyści swych współobywateli. Przesyła je Radzie Stanu, która je podaje Panującemu. Gdy od Króla odesłanemi zostaną Sejmowi przez Radę Stanu, Sejm naradza się nad projektami praw do których takowe żądania stały się powodem.

Artykuł 93.

W przypadku gdyby Sejm nie ustanowił nowego Budżetu, dawny zachowuje moc prawa aż do przyszłego zebrania się Sejmu. Jednakże Budżet ustaje po upłynieniu lat czterech, gdyby w tym przeciągu Sejm zwołanym nie był.

Artykuł 94.

Sejm nie może się trudnić iak tylko przedmiotami do jego attribucyi należącemi, lub wskazanemi w akcie zwołania.

blée du Conseil d'Etat par l'Art. 73. Enfin la Diète après avoir statué sur tous ces objets, reçoit les communications, demandes, représentations ou réclamations qui sont faites par les Nonces et les Députés des Communes pour le bien et l'avantage de leurs Commettans. Elle les trasmet au Conseil d'Etat qui les soumet au souverain. Lorsque le renvoi en a été fait à Diète par le Roi, par l'entremisse du Conseil d'Etat, elle delibère sur les projets de loi auxquels ces réclamations ont donné lieu.

Article 93.

Dans le cas où la Diète ne vote pas un nouveau Budget, l'ancien conserve force de loi jusqu'à la prochaine Session. Neanmoins le Budget cesse au bout de quatre années, si la Diète n'est pas convoquée pendant cet intervalle.

Article 94.

La Diète ne peut s'occuper que des objets compris dans ses attributions ou dans l'Acte de sa convocation.

Artykuł 95.

Obiedwie Izby naradzają się publicznie. Mogą wszelako zamienić się w Wydział tajny na żądanie dziesiątej części Członków przytomnych.

Artykuł 96.

Projekta do praw ułożone w Radzie Stanu, wnoszone będą na Sejm za rozkazem Królewskim przez Członków teyże Rady.

Artykuł 97.

Od Króla zależy kazać wnosić projekta bądź do Izby Senatorskiéy, bądź do Izby Poselskiéy, wyjąwszy projekta skarbowe, które pierwéy do Izby Poselskiéy powinny być wnoszone.

Artykuł 98.

Do roztrząsania projektów będą wybrane w każdéy Izbie przez wotą sekretne trzy oddzielne Kommissye, złożona każda, w Izbie Senatorskiéy z trzech, a w Izbie Poselskiéy z pięciu członków, iako to:

Kommissya do praw Skarbowych,

Article 95.

Les deux Chambres délibèrent publiquement. Elles peuvent néanmoins se constituer en Comité particulier sur la demande d'un dixième des membres présens.

Article 96.

Les projets de Loi rédigés au Conseil d'Etat sont portés à la Diète, par ordre du Roi, par des membres du dit Conseil.

Article 97.

Il dépend du Roi de faire porter ces projets, soit à la Chambre du Sénat, soit à la Chambre des Nonces. Sont exceptés les projets de lois financières qui doivent être préalablement portés à la Chambre des Nonces.

Article 98.

Pour discuter ces projets, chaque Chambre nomme au scrutin trois Commissions. Elles sont composées au Sénat de trois membres et à la Chambre des Nonces de cinq, savoir:

Commission des Finances.

Kommissya do praw Cywilnych i Kryminalnych.

Kommissya do praw organicznych i administracyjnych.

Każda Izba uwiadamia Radę Stanu o wyborze tych Kommissyi.

Kommissye znosić się będą z Radą Stanu.

Artykuł 99.

Projekta wniesione za rozkazem Królewskim, nie mogą być zmieniane tylko przez Radę Stanu, w skutku przedstawionych iéy uwag od stosownych Kommissyi Seymowych.

Artykuł 100.

Same tylko członki Rady Stanu w obu Izbach i członki Kommissyów w Izbach właściwych, mogą mieć mowy z pisma. Innym członkom będzie tylko wolno z pamięci się przymawiać.

Artykuł 101.

Członki Rady Stanu mają miejsce i głos w obu Izbach przy roztrząsaniu projektów Rządowych. Lecz nie mają prawa wotowania jeżeli nie są Se-

Commission de Legislation civile et criminelle.

Commission de Legislation organique et administrative.

Chaque Chambre donne communication au Conseil d'Etat de ses nominations.

Les Commissions communiquent avec le Conseil d'Etat.

Article 99.

Les projets présentés par ordre du Roi ne peuvent être modifiés que par le Conseil d'Etat sur les observations qui pourront lui être présentées par les Commissions respectives de la Diète.

Article 100.

Les membres du Conseil d'Etat dans les deux Chambres et les Commissions dans les Chambres respectives, ont seuls le droit de faire des discours par écrit. Les autres membres ne peuvent parler que de mémoire.

Article 101.

Les membres du Conseil d'Etat ont droit de siéger et de prendre la parole dans les deux Chambres lors de la délibération sur les projets du Gou-

natorami, Posłami lub Deputowanemi.

Artykuł 102.

Projekta decydowane będą większością zdań: wotowanie nad projektem będzie głośne. Projekt tym sposobem przyjęty przez jedną Izbę większością zdań, przeydzie do Izby drugiey, która podobnież względem niego stanowić będzie.

Równość zdań będzie uważana za przyjęcie projektu.

Artykuł 103.

Projekt przez jedną Izbę przyjęty nie może bydź przez drugą zmienianym, tylko albo całkowicie przyjętym albo odrzuconym.

Artykuł 104.

Projekt przez obydwie Izby przyjęty, iest podanym do Sankcyi Królewskiey.

Artykuł 105.

Ieżeli Król da swoją Sankcyą, projekt zamienia się w prawo którego ogłoszenie zwykłym sposobem

vernement. Ils n'ont pas celui de voter, à moins qu'ils ne soyent Senateurs, Nonces ou Députés.

Article 102.

Les projets seront décidés à la majorité des suffrages. Le vótes seront donnés à haute voix. Un projet de loi ainsi adopté par une Chambre à la majorité des suffrages, passera à l'autre Chambre qui délibère et statue de la même manière. La parité des voix emporte l'admission du projet.

Article 103.

Un projet arrêté par une Chambre ne peut être modifié par l'autre; il doit y être simplement adopté ou rejeté.

Article 104.

Un Projet adopté par les deux Chambres, est soumis à la sanction du Roi.

Article 105.

Si le Roi donne la Sanction, le projet est converti en Loi. Le Roi en ordonne la publication dans les

przez Króla rozkazane będzie. Jeżeli Król odmówi swęj Sankcyi, projekt upada.

Artykuł 106.

Rapport ogólny o położeniu kraju, ułożony w Radzie Stanu i przesłany Senatowi, będzie czytany w obu Izbach połączonych.

Artykuł 107.

Każda Izba z osobna rapport ten przez właściwe Kommissye roztrząśnie i zdanie swoje względem niego Królowi oświadczy. Rapport rzeczony będzie mógł być drukiem ogłoszony.

ROZDZIAŁ DRUGI.

O Senacie.

Artykuł 108.

Senat składa się:

- Z Xiążąt Krwi Cesarsko-Królewskiej,
- Z Biskupów,
- Z Woiewodów,
- Z Kasztelanów.

Ar-

formes préscrites. Si le Roi refuse la Sanction, le projet tombe.

Article 106.

Le Rapport général de la situation du pays, rédigé au Conseil d'Etat et adressé au Sénat, sera lû dans les deux Chambres réunies.

Article 107.

Chaque Chambre fera examiner ce Rapport par les Commissions respectives et adressera à cet égard son opinion au Roi. Ce rapport pourra être imprimé.

CHAPITRE II.

Du Sénat.

Article 108.

Le Sénat est composé:
Des Princes du sang Impérial et Royal,
Des Evêques,
Des Palatins,
Des Castellans.

Tom I.

5

Artykuł 109.

Liczba Senatorów nie może przerosnąć połowy liczby Posłów i Deputowanych.

Artykuł 110.

Król mianuje Senatorów. Urzędy ich są dożywotnie. Senat podaje Królowi za pośrednictwem Namieśnika, po dwóch Kandydatów na każde miejsce wakujące Senatorsa, Woiewody lub Kasztelana.

Artykuł 111.

Aby być podanym za Kandydata na Senatorsa, Woiewodę lub Kasztelana, trzeba mieć najmniej trzydziści pięć lat skończonych, opłacać dwa tysiące złotych rocznego podatku i dopełniać innych warunków prawami organicznymi przepisanych.

Artykuł 112.

Xiążęta Krwi mają prawo zasiadać i wotować w Senacie skończywszy lat ośnaście.

Article 109.

Le nombre des Sénateurs ne peut dépasser la moitié du nombre des Nonces et des Députés.

Article 110.

Le Roi nomme les Sénateurs. Leurs fonctions sont à vie. Le Sénat présente au Roi, par l'entremise du Lieutenant, deux Candidats pour chaque place vacante de Sénateur, Palatin ou Castellan.

Article 111.

Pour pouvoir être élu Candidat de Sénateur, Palatin ou Castellan, il faut avoir l'âge de trente cinq ans révolus, payer une contribution annuelle de deux mille florins de Pologne et réunir les conditions requises par les lois organiques.

Article 112.

Les Princes du sang après avoir atteint l'âge de dix huit ans, ont le droit de siéger et voter au Sénat.

Artykuł 113.

W Senacie prezyduje pierwszy Członek podług porządku przepisanego osobnym postanowieniem.

Artykuł 114.

Oprócz swych attrybucyi prawodawczych, Senat używa innych, które są osobno oznaczone.

Artykuł 115.

Do pełnienia swych attrybucyi prawodawczych, Senat inaczej zgromadzać się nie może iak w czasie Seymu za zwołaniem Królewskim. Do innych czynności Senat przez Prezesa zwołanym będzie.

Artykuł 116.

Senat stanowić będzie względem oddania pod sąd Senatorów, Ministrów Naczelników Wydziałów Rządowych, Radców Stanu, i Referendarzy, wykraczających w Urzędzie, bądź na odesłanie Królewskie lub Namiestnika, bądź na zaskarżenie Izby Poselskiej.

Article 113.

Le Sénat est présidé par le premier de ses membres dans l'ordre qui sera fixé par un décret spécial.

Article 114.

Indépendamment de ses attributions législatives, le Sénat en a d'autres séparément designées.

Article 115.

Pour exercer ses attributions législatives, le Sénat ne peut se réunir que sur la convocation du Roi, pendant la Diète. Pour remplir ses autres devoirs, il est convoqué par son Président.

Article 116.

Le Sénat statue sur la proposition de la mise en jugement des Sénateurs, des Ministres Chéfs de Département, des Conseillers d'Etat, et des Maitres des Réquêtes, pour cause de prévarication dans l'exercice de leurs fonctions sur la proposition du Roi ou du Lieutenant et sur l'accusation de la Chambre des Nonces.

Artykuł 117.

Senat stanowi ostatecznie względem ważności Seymików, zgromadzeń Gminnych i wyborów, tudzież o układaniu ksiąg Obywatelskich tak seymikowych iak zgromadzeń gminnych.

ROZDZIAŁ TRZECI.

O Izbie Poselskiéy.

Artykuł 118.

Izba Poselska składa się:

1. Z siedmiudziesiąt siedmiu Posłów wybranych na Seymikach czyli Zgromadzeniach Szlachty, licząc po jednym Pośle z każdego Powiatu.
2. Z pięciudziesiąt i ieden Deputowanych od Gminów.

W Izbie Poselskiéy prezyduie Marszałek wybrany z iéy grona a od Króla mianowany.

Artykuł 119.

Cały kray Królestwa Polskiego dzieli się pod względem reprezenta-

Article 117.

Le Sénat statue définitivement sur la validité des Diétines et des Assemblées communales et sur celle des élections, ainsi que sur la formation des Listes civiques tant aux Diétines qu'aux Assemblées communales.

CHAPITRE III.

De la Chambre des Nonces.

Article 118.

La Chambre des Nonces est composée:

1. De soixante dixsept Nonces nommés par les Diétines ou Assemblées des Nobles, à raison d'un Nonce par District.
2. De cinquante et un Deputés des Communes.

La Chambre est présidée par un Maréchal choisi parmi ses membres et nommé par le Roi.

Article 119.

Tout le territoire du Royaume de Pologne est partagé pour la repré-

cyi narodowéy i wyborów, na siedm-
dziesiąt siedm Powiatów i pięćdziesiąt i jeden Okręgów Gminnych. Ośm Okręgów Gminnych będzie w mieście Warszawie, a czterdzieści trzy w reszcie kraiu.

Artykuł 120.

Członki Izby Poselskiéy zostaną w urzędowaniu lat sześć. Odnawiają się w trzeciéy części co dwa lata. A zatym i na pierwszy raz iedna trzecia część członków Izby poselskiéy zostanie na urzędzie tylko przez dwa lata, a druga trzecia część przez lat cztery. Los oznaczy członków wychodzących w tych dwóch epokach. Członki wychodzące mogą być nieograniczenie na nowo obranemi.

Artykuł 121.

Aby bydź obranym na członka Izby Poselskiéy, trzeba mieć lat trzydzieści skończonych, bydź w używaniu praw obywatelskich i opłacać podatku naymniéy złotych polskich sto.

sentation Nationale et les élections en soixante dix sept district. Il le sera de même en cinquante et un arrondissement communaux; huit pour la ville de Varsovie et quarante et trois pour le reste du pays.

Article 120.

Les membres de la Chambre des Nonces restent en fonctions pendant six ans. Ils sont renouvelés par tiers tous les deux ans. En conséquence et pour la première fois seulement un tiers de membres de la Chambre des Nonces ne restera en fonctions que pendant deux années et un autre tiers pendant quatre années. La liste des membres sortant à ces deux époques sera formée par le sort. Les membres sortants peuvent être indéfiniment réélus.

Article 121.

Pour pouvoir être élu membre de la Chambre des Nonces, il faut avoir l'age de trente ans révolus, jouir de ses droits de citoyen et payer une contribution de cent florins de Pologne.

Artykuł 122.

Żaden Urzędnik publiczny, cywilny i wojskowy, nie może być obranym na Członka Izby Poselskiej, jeżeli wprzód nie otrzyma zezwolenia swojej zwierzchniej Władzy.

Artykuł 123.

Gdyby Poseł lub Deputowany, który przed wybraniem swym nie posiadał żadnego urzędu płatnego ze Skarbu publicznego, Urząd takowy po wyborze swym przyjął, nowy Sejmik lub Zgromadzenie gminne zwołanym będzie, a to końcem przystąpienia do nowego wyboru Posła lub Deputowanego.

Artykuł 124.

Król ma prawo rozwiązać Izbę Poselską. Gdy tego prawa użyje, Izba się rozeydzie, a Król nakazuje w przeciągu dwóch miesięcy nowe wybory Posłów i Deputowanych.

Article 122.

Aucun fonctionnaire public, civil et militaire, ne peut être choisi membre de la Chambre des Nonces sans avoir obtenu au préalable le consentement de l'Autorité dont il dépend.

Article 123.

Si un Nonce ou un Député, qui avant son élection n'exerçait aucun emploi salarié par le Trésor public, en accepte depuis, il sera convoqué une nouvelle Diétine ou Assemblée communale pour être par elle procédé à une nouvelle élection de Nonce ou de Député.

Article 124.

Le Roi a le droit de dissoudre la Chambre des Nonces. S'il use de ce droit, la Chambre se sépare et le Roi ordonne dans l'espace de deux mois de nouvelles élections de Nonces et de Députés.

ROZDZIAŁ CZWARTY.

O Seymikach.

Artykuł 125.

Szlachta Właściciele każdego Powiatu, zebrani na Seymikach, wybierają jednego Posła, dwóch Członków Rady Wojewódzkiej, i układają Listę Kandydatów na Urzędy Administracyjne.

Artykuł 126.

Seymiki inaczej zgromadzać się nie mogą, tylko za zwołaniem Królewskim, w którym czas zebrania się, czynność i trwanie Seymików będą oznaczone.

Artykuł 127.

Na Seymikach wotować nie mogą tylko Szlachta w księgę Obywatelską Szlachty Powiatu wpisani, używający praw Obywatelskich, mający lat dwadzieścia jeden skończonych i posiadający własność gruntową.

CHAPITRE IV.

Des Diétines.

Article 125.

Les nobles propriétaires de chaque District réunis en Diétine, choisissent un Nonce, deux membres pour le Conseil du Palatinat, et forment une Liste de Candidats pour les emplois d'administration.

Article 126.

Les Diétines ne peuvent se réunir que sur la Convocation du Roi qui fixe le jour, la durée et l'objet des délibérations de l'assemblée.

Article 127.

Aucun Noble ne peut être admis à voter en Diétine, s'il n'est inscrit dans le Livre civique des Nobles de District, s'il ne jouit de ses droits de Citoyen, s'il n'est âgé de vingt et un ans accomplis, et s'il n'est propriétaire foncier.

Artykuł 128.

Księgi Obywatelskie Szlachty Powiatu układane będą przez Rady Woiewódzkie, a przez Senat zatwierdzone.

Artykuł 129.

Na Seymikach prezyduje Marszałek mianowany przez Króla.

ROZDZIAŁ PIĄTY.

O Zgromadzeniach Gminnych.

Artykuł 130.

W każdym Okręgu Gminnym będzie Zgromadzenie Gminne, które wybiera iednego Deputowanego na Seym, iednego Członka Rady Woiewódzkiéy, i układa Listę Kandydatów na urzędę Administracyine.

Artykuł 131.

Do zgromadzeń Gminnych przypuszczonym będzie:

1. Każdy Obywatel Właściciel nie Szlachcic, opłacający z swéy własności gruntowéy iaki bądź podatek.

Article 128.

Le livre des Nobles du District est formé par le Conseil de Palatinat et approuvé par le Sénat.

Article 129.

Les Diétines sont présidées par un Maréchal nommé par le Roi.

CHAPITRE V.

Des Assemblées Communales.

Article 130.

Il y aura dans chaque arrondissement communal une Assemblée communale; elle choisira un Député à la Diète, un membre pour le Conseil de Palatinat et formera une Liste de Candidats pour les emplois d'Administration.

Article 131.

Sont admis aux Assemblées communales:

1. Tout Citoyen propriétaire non Noble payant de sa propriété foncière une Contribution quelconque.

2. Każdy rękodzielnik i przełożony nad czeladzią warsztatową, każdy kupiec mający własny zapas w sklepie lub w magazynie wartości dziesięciu tysięcy złotych Polskich.
3. Wszyscy Plebani i Wikaryusze.
4. Professorowie, Nauczyciele i inne Osoby mające sobie powierzone oświecenie publiczne.
5. Każdy Artysta znakomity z talentów, znajomości, lub przysług uczynionych, bądź handlowi, bądź kunsztom.

Artykuł 132.

Nikt nie może wotować na Zgromadzeniu Gminném, jeżeli nie jest wpisanym w Księgę Obywatelską gminną, jeżeli nie używa praw Obywatelskich, i jeżeli nie ma lat dwadzieścia ieden skończonych.

Artykuł 133.

Listę Właścicieli mających prawo do wotowania na Zgromadzeniach Gminnych, układać będzie Rada Woiewódzka. Listę Rękodzielników,

2. Tout fabricant et Chef d'atelier; tout Marchand ayant un fond de boutique ou Magasin équivalent à un Capital de dix mille florins de Pologne.
5. Tous les Curés et vicaires.
4. Des Professeurs, Instituteurs et autres personnes chargées de l'Instruction publique.
5. Tout Artiste distingué par ses talens, ses connoissances, ou par des services rendus, soit au Commerce, soit aux arts.

Article 132.

Nul ne peut être admis à voter dans les Assemblées communales, s'il n'est inscrit dans le Livre civique communal, s'il ne jouit de ses droits de citoyen et s'il n'est âgé de vingt et un ans accomplis.

Article 133.

La liste des votans propriétaires sera formée par le Conseil de Palatinat. Celle des fabricants, Marchands et des Citoyens distingués par leurs talens et des services rendus, sera

ków, Kupców i obywateli znakomitych z talentów i przysług, Kommissya Spraw Wewnętrznych. Listę Plebanów i Wikaryuszów, iako téż Urzędników oświecenia, Kommissya Wyznań Religijnych i Oświecenia publicznego.

Artykuł 134.

Na Zgromadzeniach Gminnych prezyduje Marszałek mianowany przez Króla.

ROZDZIAŁ SZÓSTY.

O Radach Woiewódzkich.

Artykuł 135.

W każdym Woiewództwie będzie Rada Woiewódzka złożona z Radców wybranych na Sejmikach i Zgromadzeniach gminnych.

Artykuł 136.

W Radzie Woiewódzkiej prezyduje Radca najstarszy wiekiem.

formée par la Commission de l'Intérieur. Celle des Curés, Vicaires et des fonctionnaires de l'Instruction, sera formée par la Commission des Cultes et de l'Instruction.

Article 134.

Les Assemblées communales sont présidées par un Maréchal nommé par le Roi.

CHAPITRE VI.

Du Conseil de Palatinat.

Article 135.

Dans chaque Palatinat il y aura un Conseil de Palatinat composé des Conseillers choisis par les Diétines et les Assemblées communales.

Article 136.

Le Conseil de Palatinat sera présidé par le Conseiller le plus ancien en âge.

Artykuł 137.

Do głównych Attrybucyi Rad Woiewódzkich należy:

1. Wybór na urzędy Sędziowskie w dwóch pierwszych Instancyach.
2. Formowanie i oczyszczanie Listy Kandydatów na urzędy Administracyjne.
3. Przestrzeganie dobra Woiewództwa.

Wszystko stosownie do osobnych urzędzeń.

TYTUŁ PIĄTY.

O Sądownictwie.

Artykuł 138.

Sądownictwo iest Konstytucyjnienie niepodległe.

Artykuł 139.

Przez niepodległość Sędziego, rozumie się służąca mu wolność oświadczenia swego zdania w sądeniu bez ulegania wpływowi Władzy Naywyż-

Article 137.

Les Attributions principales du Conseil de Palatinat seront:

1. De choisir les Juges pour les deux premières Instances.
2. De concourir à former et à épurer la Liste des Candidats pour les emplois d'administration.
3. De soigner l'intérêt du Palatinat.

Le tout conformement aux dispositions d'un Règlement séparé.

T I T R E V.

De l'Ordre judiciaire.

Article 138.

L'ordre judiciaire est constitutionnellement indépendant.

Article 139.

On doit entendre par l'indépendance du juge, la faculté qu'il a d'émettre librement son opinion lors du jugement, sans pouvoir être influencé ni par l'autorité suprême, ni par cel-

szey i Ministeryalney, lub iakiemu bądź innemu względowi. Wszelkie inne określenie lub tłumaczenie niepodległości Sędziego, uznaje się za nadużycie.

Artykuł 140.

Sądy składać się będą z Sędziów przez Króla mianowanych i z Sędziów obieralnych, stosownie do Statutu organicznego.

Artykuł 141.

Sędziowie mianowani przez Króla są dożywotni i nie mogą być odwołanemi. Sędziowie obieralni nie mogą być również odwołanemi przez czas swego urzędowania.

Artykuł 142.

Żaden Sędzia nie może być złożonym z Urzędu, tylko przez wyrok właściwéj Instancyi Sądowéj, za dowiedzeniem wykroczenia w Urzędzie lub innego przestępstwa.

Artykuł 143.

Karność Urzędników Sądowniczych bądź mianowanych, bądź obie-

le ministerielle, ni par aucune considération quelconque. Toute autre définition ou interprétation de l'indépendance du juge, est déclarée abusive.

Article 140.

Les Tribunaux se composent de juges nommés par le Roi et de juges choisis conformément au Statut organique.

Article 141.

Les juges nommés par le Roi, sont inamovibles et à vie. Les juges choisis sont également inamovibles pour le tems de la durée de leurs fonctions.

Article 142.

Aucun juge ne peut être destitué que par arrêt d'une Instance judiciaire compétente, dans le cas de prévarication prouvée ou de tout autre délit constaté.

Article 143.

La discipline des Magistrats nommés et choisis, ainsi que la ré-

ralnych, i pohamowanie ich zboczeń od dokładnego pełnienia służby publicznej, należeć będą do Trybunału Najwyższego.

Artykuł 144.

Sędziowie Pokoju.

Będą Sędziowie pokoju dla wszystkich klas Mieszkańców. Obowiązki ich są pojednawcze.

Artykuł 145.

Żadna sprawa nie będzie wniesiona do Sądu Cywilnego pierwszej Instancji, jeżeli nie była wprzód wytoczona przed właściwego Sędziego pokoju. Wyjąwszy te, które podług przepisów prawa, nie ulegają pojednaniu.

Artykuł 146.

Sądy pierwszej Instancji.

Dla spraw pięćset złotych Polskich nieprzechodzących, będzie w każdej Gminie i w każdym mieście Sąd Cywilny i Policyjny.

Artykuł 147

Dla spraw przechodzących pięćset złotych będzie w każdym Woiewódz-

préhension des écarts qui pourraient être commis par eux, quant à l'exactitude du service public, ressortira au Tribunal suprême.

Article 144.

Juges des paix.

Il y aura des juges de paix pour toutes les Classes d'habitans; leurs fonctions sont celles de Magistrats de conciliation.

Article 145.

Aucune affaire ne peut être portée devant un Tribunal civil de première Instance, si elle n'a été présentée au juge de paix compétent, excepté celles qui, aux termes de la Loi, ne devront pas être soumises à la conciliation.

Article 146.

Tribunaux de première Instance.

Pour les affaires qui ne dépassent pas cinq cent florins de Pologne, il y aura des Tribunaux civils et de Police dans chaque Commune et dans chaque ville.

Article 147.

Pour les affaires au dessus de cinq

twie kilka Sądów Ziemskich i Sądów zjazdowych.

Artykuł 148.

Będą także Sądy handlowe.

Artykuł 149.

Dla spraw Kryminalnych i Policji poprawczej, będzie w każdym Woiewództwie kilka Sądów Grodzkich.

Artykuł 150.

Trybunały Appellacyine.

Będą najmniéj dwa Trybunały Appellacyine w całym Królestwie, które w drugiéj Instancyi przesądzać będą sprawy sądzone w Sądach Cywilnych, Kryminalnych i handlowych.

Artykuł 151.

Trybunał Naywyższy.

Będzie Trybunał Naywyższy w Warszawie na całe Królestwo, sądzący w ostatniéj Instancyi wszelkie Sprawy Cywilne i Kryminalne, wyjąwszy zbrodnie Stanu. Składać się będzie w części z Senatorów z kolei w nim

cent florins, il y aura dans chaque Palatinat plusieurs Tribunaux de première Instance (sądy ziemskie), et des Tribunaux d'Assises (sądy zjazdowe).

Article 148.

Il y aura de plus des Tribunaux de Commerce.

Article 149.

Pour les causes criminelles et de police correctionnelle, il y aura dans chaque Palatinat plusieurs Tribunaux Criminels (sądy Grodzkie).

Article 150.

Cours d'Appel.

Il y aura au moins deux Cours d'Appel dans le Royaume; Elles statueront en seconde Instance sur les causes jugées dans les Tribunaux de première Instance, civils et criminels et de Commerce.

Article 151.

Tribunal suprême.

Il y aura un Tribunal suprême à Varsovie pour tout le Royaume, qui

zasiadających, a w części z Sędziów przez Króla dożywotnie mianowanych.

Artykuł 152.

Sąd Seymowy.

Sąd Seymowy sędzić będzie sprawy o zbrodnie Stanu i o przestępstwa wyższych Urzędników Królestwa, o których oddaniu pod Sąd Senat stanowi podług Artykułu sto szesnastego. Sąd Seymowy składać się będzie z wszystkich Członków Senatu.

TYTUŁ SZÓSTY.

O Siłie Zbrojnéy.

Artykuł 153.

Siła zbrojna składa się z Woyska czynnego na stopie zupełnego żołdu i z Milicyi gotowych go wzmocnić w przypadku potrzeby.

prononcera en dernier ressort sur toutes les causes civiles et criminelles hors les crimes d'Etat. Il sera composé en partie des Sénateurs qui y siégeront à tour de role, et en partie de Juges nommés à vie par le Roi.

Article 152.

Haute Cour nationale.

Une haute Cour nationale, connaîtra des crimes d'Etat et des délits commis par les grands fonctionnaires du Royaume, dont le Sénat décrète la mise en jugement d'après l'art. 116. La haute Cour est composée de tous les membres du Sénat.

TITRE VI.

De la force armée.

Article 153.

La force armée sera composée de l'Armée active sur le pied d'une solde effective, et de Milices prêtes à la renforcer en cas de besoin.

Artykuł 154.

Siła wojska na koszcie krajowym, oznaczona jest przez Panującego, w miarę potrzeby i w stosunku do dochodów w Budżecie umieszczonych.

Artykuł 155.

Rozłożenie wojska zastosowaném będzie do połączonej dogodności mieszkańców, Systematu wojskowego i Administracyi.

Artykuł 156.

Wojsko zachowa kolory swego munduru, swój ubiór właściwy i wszystko co się tycze jego narodowości.

TYTUŁ SIÓDMY.

Urządzenia Ogólne.

Artykuł 157.

Dobra i dochody Korony składają się:

Article 154.

La force de l'Armée, aux frais du pays, est fixée par le Souverain, en raison du besoin et en proportion des revenus portés au Budget.

Article 155.

Le cantonnement des Troupes sera adapté aux convenances réunies des habitans, du système militaire et de l'administration.

Article 156.

L'armée conservera les couleurs de son uniforme, son costume particulier et tout ce qui tient à sa nationalité.

T I T R E VII.

Dispositions générales.

Article 157.

Les biens et revenus de Couronne royale consisteront:

1. Z dóbr Korony, które będą zarządzane oddzielnie na rzecz Królewską przez Izbę lub Urzędników szczególnie od Króla wybranych.
2. Z pałacu Królewskiego w Warszawie i z pałacu Saskiego.

Artykuł 158.

Dług publiczny Stanu jest zaręczony.

Artykuł 159.

Kara konfiskaty jest zniesioną i w żadnym przypadku przywróconą być nie może.

Artykuł 160.

Ordery Polskie cywilne i wojskowe, to jest: Orła Białego, Świętego Stanisława i Krzyża Wojskowego, są zachowane.

Ar-

1. Dans les domaines de la Couronne qui seront administrés séparément au compte du Roi par une Chambre ou des fonctionnaires à son choix particulier.
2. Dans le Palais Royal de Varsovie et dans le Palais de Saxe.

Article 158.

La dette publique de l'Etat est garantie.

Article 159.

La peine de confiscation est abolie et ne pourra être rétablie dans aucun cas.

Article 160.

Les ordres civils et militaires de Pologne, savoir: celui de l'Aigle blanc, celui de St. Stanislas et celui de la Croix militaire, sont maintenus.

Tom I.

7

Artykuł 161.

Niniejsza Ustawa Konstytucyjna będzie rozwinioną przez Statuta organiczne. Któreby z nich nie były wydane niezwłocznie po ogłoszeniu Ustawy Konstytucyjnej, będą poprzedniczo roztrząsane w Radzie Stanu.

Artykuł 162.

Pierwszy Budżet dochodów i rozchodów będzie urządzony przez Króla za zdaniem Rady Stanu. Budżet ten będzie wykonywanym, dopóki nie zostanie umiarkowanym lub zmienionym przez Panującego i przez obydwie Izby.

Artykuł 163.

Cokolwiek nie jest przedmiotem Statutu organicznego lub Księgi praw, i cokolwiek nie powinno być odesłanem do Seymu podług jego attrubucyi, będzie urządzonem przez postanowienia Królewskie, lub przez przepisy Rządowe. Statuta organiczne i Księgi praw nie mogą

Article 161.

La présente Charte constitutionnelle sera développée par des Statuts organiques. Ceux qui ne seront pas constitués immédiatement après la publication de la Charte constitutionnelle, seront préalablement discutés au Conseil d'Etat.

Article 162.

Le premier Budget des revenus et dépenses sera réglé par le Roi sur l'avis du Conseil d'Etat. Ce Budget sera exécuté jusqu'à ce qu'il ait été modifié ou changé par le Souverain et les deux Chambres.

Article 163.

Tout ce qui ne forme pas l'objet d'un Statut organique ou d'un Code, et tout ce qui ne doit pas être renvoyé à la délibération de la Diète d'après ses attributions, sera réglé par des décrets du Roi, ou par des ordonnances du Gouvernement. Les Statuts organiques et les Codes ne peuvent

bydź miarkowane lub zmieniane, tylko przez Panującego i przez obydwie Izby Seymu.

Artykuł 164.

Prawa, postanowienia i urzędnia Królewskie, będą drukowane w Dzienniku Praw. Postanowienie Królewskie przepisze sposób ich ogłoszenia.

Artykuł 165.

Wszystkie prawa i ustawy poprzednicze, przeciwne niniejszemu Ustawie Konstytucyjnej, są zmiesione.

Uznawszy w Naszemu sumieniu, iż niniejsza Ustawa Konstytucyjna odpowiada Naszym Oycowskiemu zamiarom, dążącym do utrzymania we wszystkich Klassach poddanych Naszych Królestwa Polskiego pokoju, zgody i jedności tak potrzebnej dla ich swobodnego bytu i do ustalenia szczęśliwości którą im pragniemy zjednaczyć: — Nadaliśmy i nadajemy im niniejszą Ustawę Konstytucyjną, którą przyjmujemy za Siebie i za Naszych

être modifiés ou changés que par le Souverain et les deux Chambres de la Diète.

Article 164.

Les lois, les décrets et Réglemens du Roi, seront imprimés dans le Bulletin des Lois. Un décret du Roi fixera les formes de leur publication.

Article 165.

Toutes les lois et institutions antérieures, contraires à la présente Charte, sont abrogées.

Croyant dans Notre conscience, que la présente Charte constitutionnelle répond à Nos vœux paternelles qui ont pour objet de maintenir dans toutes les Classes de Nos Sujets du Royaume de Pologne la paix, la concorde et l'union si nécessaire à leur bien-être, et de consolider la félicité que Nous désirons leur procurer: Nous leur avons donné et donnons la présente Charte constitutionnelle que Nous adoptons pour Nous et Nos Successeurs;

Następców. Nakazujemy nadto wszystkim Władzom publicznym iéy wykonanie.

Działo się w Zamku Naszym Królewskim, w Warszawie, dnia $\frac{15}{27}$ Listopada 1815. Roku

(podpisano) ALEXANDER

Za zgodność w tłumaczeniu

Stanisław POTOCKI S. W.
Ignacy Sobolewski M. S. S.

Zgodno z Oryginałem francuzkim, własną Ręką Najiaśniejszego Cesarza i Króla podpisany.

Rząd Tymczasowy Królestwa Polskiego:

Ł A N S K O I.
Adam Xiążę CZARTORYSKI
NOVOSSILTZOFE.
Tomasz WAWRZECKI.
Xaw. Xiążę Drucki LUBECKI

Referendarz Stanu, Główny Sekretarz Tymczasowego Rządu:

J. K. Szaniawski.

Enjoignons au sur-plus à toutes les Autorités publiques de concourir à son exécution.

Donné en Notre Chateau Royal de Varsovie, le $\frac{15}{27}$ Novembre 1815.

(signé) ALEXANDRE.

Zgodno z oryginałem francuzkim, własną Ręką Najiaśniejszego Cesarza i Króla podpisany.

Rząd Tymczasowy Królestwa Polskiego:

Ł A N S K O I.
Adam Xiążę CZARTORYSKI.
NOVOSSILTZOFE.
Tomasz WAWRZECKI.
Xaw. Xiążę Drucki LUBECKI.

Referendarz Stanu, Główny Sekretarz Tymczasowego Rządu:

J. K. Szaniawski.

DZIENNIK PRAW.

Nro. 2.

Tom pierwszy.

W Imieniu Najjaśniejszego

ALEXANDRA I.

Cesarza Wszech Rossyi,
Króla Polskiego etc. etc. etc.

*Namiestnik Królestwa Polskiego
w Radzie Stanu.*

W celu uskutecznienia artykułu 164. Ustawy Konstytucyjnej, chcąc oraz upowszechnić znanie Prawa, i urzędów krajowych, tak aby nikt niewiadomością jego wymawiać się nie mógł; po wysłuchaniu zdań ogólnego Zgromadzenia Rady Stanu, postanowiliśmy i stanowimy co następuje:

Artykuł 1.

Każde prawo umieszczone będzie w dzienniku Praw. Postanowienia i urzędzenia Królewskie i Namiestni-

ka, te tylko do dziennika Praw należą, których umieszczenie nakazanem będzie.

Artykuł 2.

Dzienniki Praw wychodzić mają z Drukarni Rządowej pod szczególnym dozorem Kommissyi Sprawiedliwości, która jest odpowiedzialną za wierność, dokładność, i poprawność druku.

Artykuł 3.

Przy każdym prawie, urządzeniu i postanowieniu Królewskim wydrukowanym zostanie dzień ogłoszenia w tych słowach. „*Dzień ogłoszenia N. roku N.*” z którym to dniem Prawo staie się obowiązującym dla wszystkich mieszkańców kraju: dzień zaś ogłoszenia jest dzień dwudziesty piąty po wydrukowaniu prawa.

Artykuł 4.

Dzienniki Praw wychodzić będą numerami, z numerów składać się będą tomy wynoszące do ilości 30. arkuszy. Tomy opatrzone będą liczbami ciągłymi stronnic i wykazem przedmiotów.

Artykuł 5.

Każde prawo, każde postanowienie i urządzenie, ogłoszone będzie w sposób następujący:

- a.) Radzca Sekretarz Stanu naydaléy w dni pięć prześle ie do Kommissyi Sprawiedliwości.
- b.) Wydrukowaném bydź powinno naydaléy w dni ośm od daty wręczenia téyże Kommissyi Sprawiedliwości; dodając na każdy arkusz drukowany dzień ieden, gdyby obeymowało więcéy nad ieden arkusz.
- c.) W przeciągu naydaléy dni piętnastu od ukończenia druku, przesłaném będzie do Senatu, do Rady Stanu, do Kommissyów Rządowych, do Ministra Sekretarza Stanu, do Trybunału Naywyższego, do głównéy Izby obrachunkowéy, do Trybunałów Appellacyinych, do Sądów Ziemskich, Grodzkich i handlowych, do Szkoły Prawa, do wszystkich Szkół Woiewódzkich, do Bibliotek publicznych, do Archiwum ogólnego, niemniéy do Kommissyi Woiewódzkich.

Artykuł 6.

W przeciągu naydaléy dni dziesięciu od dnia odebrania, prześlą Kommissye Woiewódzkie téż prawa, urządzenia i postanowienia, do Miast obwodowych dla ich ogłoszenia.

Artykuł 7.

Powyższym sposobem drukowane i rozesłane Prawa, urządzenia i postanowienia, w dniu ogłoszenia wywieszane będą w mieście stołeczném Warszawie, na drzwiach wchodnich Pałacu Rządowego, Krasińskich zwanego, oraz na drzwiach wchodnich domów posiedzeń Władz Sądowych i Administracyinych.

Po Woiewództwach i Obwodach również wywieszoném będzie na drzwiach wchodnich domów, w których posiedzenia swoje odbywają téż Władze sądowe i administracyjne.

Artykuł 8.

Względem skutecznego wywieszenia, spisany będzie protokół przez Zwierzchnika Kancellaryi rzezonych Władz: następnie tenże

Zwierzchnik Kancellaryi protokół rzeczony wraz z prawem, postanowieniem lub urządzeniem do tegoż protokółu wszytém, w archiwum właściwéy Magistratury zachowa.

Artykuł 9.

Do utrzymywania Dziennika praw, i tego prenumeraty obowiązani są:

1. Wszyscy Urzędnicy Sądowi, i Obroncy publiczni.
2. Wszyscy inni Urzędnicy cywilni, pobierający płacę wyższą nad 2.000. złotych polskich.
3. Wszystkie wyższe Kraiowe i Woiewódzkie Władze.
4. Wszystkie urzędy Muncypalne i Wóyci.
5. Wszyscy Biskupi, ich urzędy podwładne, oraz plebani którzy podatek gruntowy opłacaia.
6. Wszystkie Kapituły i Kollegiaty.
7. Wszystkie Konsystorya dysydentskie i Pastorowie, tak wyznania Augsburskiego, iak reformowanego.
8. Rabini i przełożeni innych powyzéy niewyliczonych wyznań.

9. Urzędnicy Administracyi Woyskowej. podług urządzenia i rozkładu Komissyi Woyny.

Artykuł 10.

Tom ieden Dziennika na wodnym papierze kosztować nie ma więcéy nad złotych 4. gr. 20. w którém to kwocie obeymuia się i koszta przewozu, tak druków iako też przesyłanych za nie pieniędzy.

Artykuł 11.

Komissye Rządowe ułożą wyszczególnienie exemplarzów potrzebnych dla obowiązanych artykułem dziewiatym niniejszego postanowienia, do utrzymywania Dziennika Praw. Takowe wyszczególnienie, naydaléy w przeciągu trzech miesięcy prześlą do Komissyi Sprawiedliwości, która przy rozsyłaniu (podług art. 5.) druków prawa do Władz Krajowych, prześle oraz potrzebną liczbę exemplarzów dla prenumeratorów.

Artykuł 12.

Komissye Rządowe trudnić się

będą rozsyłaniem Dzienników i ściąganiem za nie prenumeraty, która natychmiast do kassy druków Rządowych przy Komisji Sprawiedliwości odsyłaną będzie.

Artykuł 13.

Uskutecznienie niniejszego postanowienia które w dzienniku praw ma być pomieszczonem, zalecamy Komisjom Rządowym, w czem do każdej z nich należy.

Działo się w Warszawie na Posiedzeniu Administracyjnem dnia 16. Stycznia 1816 Roku.

(podpisano) ZAIĄCZEK

Minister Sprawiedliwości
(podpisano) *Wawrzecki.*

Radzca Stanu
(podpisano) *Plater.*

Zgodno z oryginałem.

Radzca zastępujący Sekretarza Stanu
(podpisano) *Plater.*

Zgodno z oryginałem:

Minister Sprawiedliwości
Wawrzecki.

Dzień ogłoszenia dnia 4. Marca 1816 roku.

W Imieniu Najjaśniejszego
ALEXANDRA I.
Cesarza Wszech Rosyji
Króla Polskiego etc etc, etc.
Namiestnik w Radzie.

Na przedstawienie Ministra Sprawiedliwości postanowiliśmy i stanowimy:

1.

Żaden Woyskowy niemoże być wprost pociągany do Sądu karzącego Cywilnego, lecz do najbliższej władzy Woyskowej zaskarżony, a w przypadku zaareztowania, do teyże władzy Woyskowej oddany być powinien.

2.

Woyskowy popełniający przestępstwo, niemające związku z obowiązkiem służby, oddany będzie przez najwyższą kommandę pod Sąd karzący Cywilny.

3.

Wyroki Sądów w materji Cywilney zapadłe, z mocy których wypada na satysfakcyą wierzyciela zatrzymać

pewną część pensyi woyskowego, tylko przez Władze Woyskowe exekwowane być mogą; które stosownie do przepisów Prawa zalecą czwartą część gaży zatrzymać na zaspokojenie wierzyciela.

4.

Sprzęty wojenne, rzeczy skarbowe, tudzież konie, mundury, broń, i wszelkie przedmioty do służby woyskowej należące, nie mogą być na satysfakcyą wierzyciela tradowane, ani sprzedawane.

5.

Uskutecznienie tego postanowienia, które w Dzienniku Praw pomieszczone być powinno, polecane jest Komisssyom Sprawiedliwości, Spraw Wewnętrznych i Woyny.

Dan w Warszawie d. 9. Stycznia 1816 r.

(podpisano) ZAIĄCZEK.

Minister Sprawiedliwości
(podp.) *Wawrzecki.*

Radzca Stanu
(podp.) *Plater.*

Zgodno z oryginałem:

Radzca zastępujący Sekretarza Stanu
(podp.) *Plater.*

Zgodno z oryginałem:

Minister Sprawiedliwości
Wawrzecki.

Dzień ogłoszenia dnia 4. Marca 1816 roku.

W Imieniu Najjaśniejszego
ALEXANDRA I.
Cesarza Wszech Rossyi
Króla Polskiego etc. etc. etc.

Namiestnik w Radzie Stanu.

Uskuteczniając Artykuł 119. Ustawy Konstytucyjney, po wysłuchaniu zdań ogólnego zgromadzenia Rady Stanu, stanowi co następuje:

Artykuł 1.

Królestwo Polskie dzieli się na ośm Województw.

Artykuł 2.

Porządek i nazwiska Województw, stosownie do praw dawnych Królestwa Polskiego, będą następujące:

1.	Województwo	Krakowskie.
2.	—	Sandomirskie.
3.	—	Kaliskie.
4.	—	Lubelskie.
5.	—	Płockie.
6.	—	Mazowieckie.
7.	—	Podlaskie.
8.	—	Augustowskie.

Artykuł 3.

Województwa powyższe dzielą się na Obwody, a Obwody na Powiaty, podług następującej tabelli:

Województwa Stolice.	Obwody.	Powiaty.	Stolice Obwodów.
KRAKOWSKIE. MIECHOW.	Kielecki	{ Kielecki Jędrzejowski	Kielce
	Miechowski	{ Miechowski Szkalmierski Krakowski	Miechów
	Olkuski	{ Olkuski Pilecki Lelowski	Olkusz
	Stobnicki	{ Szydłowski Stobnicki	Stobnica
SANDOMIRSKIE. RADOM.	Sandomierski	{ Sandomierski Staszowski	Sandomierz
	Opatowski	{ Opatowski Solecki	Opatów
	Radomski	{ Radomski Kozienicki	Radom
	Opoczyński	{ Koniecki Opoczyński Szydłowiecki	Końskie

Województwa Stolice.	Obwody.	Powiaty.	Stolice Obwodów
KALISKIE. KALISZ.	Kaliski	{ Kaliski Wartski	Kalisz
	Koniński	{ Koniński Pyzdriki	Konin
	Sieradzki	{ Sieradzki Szadkowski	Sieradz
	Wieluński	{ Ostrzeszowski Wieluński Częstochowski	Wieluń
	Piotrkowski	{ Piotrkowski Radomski	Piotrków
LUBELSKIE. LUBLIN.	Lubelski	{ Lubelski Lubartowski Kazmierski	Lublin
	Krasnostawski	{ Krasnostawski Chełmski	Krasnostaw
	Hrubieszowski	{ Hrubieszowski Tomaszowski	Hrubieszów
	Zamoyski	{ Zamoyski Tarnogrodzki Kraśnicki	Janów

Województwo Stolice.	Obwody.	Powiaty.	Stolice Obwodów
PŁOCKIE.	Płocki	Płocki	Płock
	Pułtusk	Pułtusk	Pułtusk
	Lipnowski	Lipnowski	Lipno
	Mławski	Mławski	Mława
	Prasnyski	Prasnyski	Prasnysz
	Ostrołęcki	Ostrołęcki	Ostrołęka
	Warszawski	Warszawski Błotński Czerski	Warszawa
Stanisławowski	Stanisławowski Siennicki	Stanisławów	
Rawski	Rawski Brzeziński	Rawa	
Lęczycki	Lęczycki Zgierski	Lęczyca	
Sochaczewski	Sochaczewski	Łowicz	
Gostyński	Gostyński Orłowski	Kutno	
Kujawski	Brzeski Kowalski Radziejowski	Włocławek	

Województwo Stolice.	Obwody.	Powiaty.	Stolice Obwodów.
SIEDLECKIE. PODLASKIE.	Siedlecki	Siedlecki Węgrowski	Siedlce
	Lukowski.	Lukowski Garwoliński Zelechowski	Luków
	Bialski.	Bialski Łosicki	Biała
	Radzyński	Radzyński Włodawski	Radzyn
SUWAŃKIE. AGDUSTOWSKIE.	Łomżyński	Łomżyński Tykociński	Łomża
	Augustowski	Dąbrowski Biebrzański	Augustów
	Seyneński	Seyneński	Seyny
	Kalwaryjski	Kalwaryjski	Kalwarya
Maryampolski	Maryampolski	Maryampol	

Artykuł 4.

Powiat Krakowski składać się od-
tąd będzie z części Powiatów Kra-
kowskiego i Hebdowskiego, Powiat
zaś Pызdrski składać się będzie z czę-

ści Powiatów Pyzdrowskiego i Powidzkiego przy Królestwie pozostałych.

Trzy Gminy do obrembu Powiatu Tomaszowskiego należące, iako to: Gmina Tomaszów, Gmina Wieprzowe Jezioro, i Gmina Rogużno przyłączającą się do Obwodu Zamoyskiego. Co niezmięnia porządku Réprezentacyi Powiatu Tomaszowskiego.

Artykuł 5.

Dopełnienie niniejszego postanowienia które w Dzienniku Praw ma być umieszczone. Kommissyom Rządowym Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych jest polecane.

Działo się w Warszawie na posiedzeniu administracyjnem, dnia 16. Stycznia 1816 roku.

(podpisano) ZAJĄCZEK.

Minister Spraw Wewnętrznych i Policji
(podp.) *T. Mostowski.*

Radzca Stanu
(podp.) *Plater.*

Zgodno z oryginałem:
Radzca zastępujący Sekretarza Stanu
(podp.) *Plater.*

Zgodno z oryginałem:
Minister Sprawiedliwości
Wawrzecki.

Dzień ogłoszenia dnia 4. Marca 1816 roku.

*Zapadłe Wyroki Najjaśniejszego
Cesarza i Króla przed zaprowa-
dzeniem teraźniejszego Rządu.*

Tom I: do Nru. 2.

Wypis z Protokołu Sekretaryatū Stanu
Królestwa Polskiego.

My z Bożey Łaski **ALEXANDER I.**

*Cesarz Wszzech Rossyi Król Polski.
etc. etc. etc.*

Chcąc dać nowy dowód troskliwości Naszey o dobro poddanych Naszych Królestwa Polskiego i razem nadgrodzić znakomite usługi, gorliwość i poświęcenie się Wielmożnego **ZAJĄCZKA** Jenerała Infanteryi, mianowaliśmy i mianuiemy Go ninieyszém, Naszym Namiestnikiem w Królestwie Polskiem, chcąc: aby pomieniony Wielmożny **ZAJĄCZEK** Jenerał Infanteryi sprawował w rzeczoném Królestwie Władzę przywiązaną do Urzędu Naszego Namiestnika, podług rozporządzeń Ustawy Konstytucyi-

Extrait des Minutes de la Secrétairerie d'Etat
du Royaume de Pologne.

Nous par la grace de Dieu **ALEXANDRE I.**

*Empereur de toutes les Russies
Roi de Pologne etc. etc. etc.*

Voulant donner une nouvelle preuve de l'intérêt que Nous prenons au bien-être de Nos sujets du Royaume de Pologne et en même tems reconnoître les services signalés, le zèle et le dévouement du Général d'Infanterie **ZAJĄCZEK**, Nous l'avons nommé et le nommons par les présentes Notre Lieutenant du Royaume de Pologne; entendant que le dit Général d'Infanterie **ZAJĄCZEK** exerce dans Notre dit Royaume l'autorité attribuée à sa qualité de Notre Lieutenant, d'après les

néy i stósownie do Naszego Pełnomoc-
nictwa.

Dan w Warszawie dnia 1. Gru-
dnia 1815.

(podpisano) ALEXANDRE.

przez Cesarza i Króla
Minister Sekretarz Stanu
Ignacy Sobolewski.

Za zgodność
Radzca Zastępujący Sekretarza Stanu
(podp.) *Plater.*

Zgodno z Wypisem
Minister Sprawiedliwości
Wawrzecki.

dispositions de la charte constitutionnelle
et en conformité de Nos pleins-pouvoirs.

Donné à Varsovie le 1. Decembre 1815.

(podpisano) ALEXANDRE.

przez Cesarza i Króla
Minister Sekretarz Stanu
Ignacy Sobolewski

Za zgodność
Radzca Zastępujący Sekretarza Stanu
(podp.) *Plater.*

Zgodno z Wypisem
Minister Sprawiedliwości
Wawrzecki.

Wypis z Protokołu Sekretaryatu Stanu
Królestwa Polskiego.

My z Bożey Łaski ALEXANDER I.
Cesarz Wszech Rossyi Król Polski,
etc. etc. etc.

Gdy zaprowadzenie nowego porządku Konstytucyjnego w Królestwie Naszém Polskiém wymaga zastąpienia tymczasowych Władz przez Konstytucyjne, ustanowić się mające w skutek Ustawy Konstytucyjney przez Nas rzezonemu Królestwu nadaney,

Postanowiliśmy i stanowiemy:

Artykuł 1.

Rządowi Tymczasowemu Naszego Królestwa Polskiego poleca się ogłoszenie i złożenie w Senacie Ustawy Konstytucyjney.

Extrait des Minutes de la Secrétairerie d'Etat
du Royaume de Pologne.

Nous par la Grace de Dieu ALEXANDRE I.

*Empereur de toutes les Russies
Roi de Pologne etc. etc. etc.*

L' Introduction du nouveau régime constitutionnel dans notre Royaume de Pologne exigeant que les Autorités provisoires soient remplacées par les autorités constituées, qui seront établies en execution de la charte constitutionnelle, que Nous avons accordée au dit Royaume, Nous avons décrété et décrétons:

Article 1.

Le Gouvernement provisoire de Notre Royaume de Pologne est chargé de faire la publication de la Charte constitutionnelle et de la déposer au Sénat.

Artykuł 2.

Poleca się oraz temuż Rządowi, aby w Imieniu Naszém odebrał od Naszego Namiestnika przysięgę w obliczu Senatu, stósownie do obmowy Artykułu 70. Ustawy Konstytucyinéy.

Artykuł 3.

Rząd Tymczasowy naypoźniej po upłynionych dniach ośmiu od ogłoszenia Ustawy Konstytucyinéy, uskuteczni installacją Naszego Namiestnika i Rady Naszégó Stanu.

Artykuł 4.

Obowiązki dotąd sprawowane przez rzeczony Rząd Tymczasowy przejdą do Naszégó Rady Stanu, i innych Władz Konstytucyinych, w miarę właściwych im attrybucyi, wedle opisu Ustawy Konstytucyinéy.

Artykuł 5.

Nasza Rada Stanu iest upoważnioną zostawić do dalszego rozkazu

Article 2.

Il est chargé en même tems de recevoir en Notre Nom le serment de Notre Lieutenant qui doit être prêté en présence du Sénat au terme de l'article 70. de la charte constitutionnelle.

Article 3.

Le Gouvernement provisoire est chargé de l'Installation de Notre Lieutenant et de Notre Conseil d'Etat, la quelle doit avoir lieu au plus tard huit jours après la publication de la charte constitutionnelle.

Article 4.

Les fonctions confiés jusqu'à présent au dit Gouvernement provisoire, seront dévolues à Notre Conseil d'Etat, et aux autres autorités constituées selon leurs attributions respectives d'après les dispositions de la charte constitutionnelle.

Article 5.

Notre Conseil d'Etat est autorisé à continuer jusqu'à nouvel Ordre, dans

w sprawowaniu obowiązków tera-
źniejszych Urzędników, którzy nie
są zastąpionemi przez szczególne po-
stanowienia, a którychby utrzymania
wymagało dobro służby.

Dan w Warszawie dnia 1. Gru-
dnia 1815 roku.

(podpisano) **ALEXANDRE**

przez Cesarza i Króla

Minister Sekretarz Stanu
Ignacy Sobolewski

Zgodno z oryginałem
Minister Sekretarz Stanu
(podp.) *Ign. Sobolewski*

Za zgodność
Radzca zastępujący Sekretarza Stanu
(podp.) *Plater.*

Zgodno z Wypisem
Minister Sprawiedliwości
Wawrzeczki.

*l'exercice de leurs fonctions, ceux des
employés actuels, au remplacement des
quels il n'aurait pas été spécialement pour-
vu, et dont le bien de Notre Service
exigerait le maintien.*

Donné à Varsovie le 1. Decembre 1815.

(podpisano) **ALEXANDRE**

przez Cesarza i Króla

Minister Sekretarz Stanu
Ignacy Sobolewski

Zgodno z oryginałem
Minister Sekretarz Stanu
(podp.) *Ign. Sobolewski*

Za zgodność
Radzca zastępujący Sekretarza Stanu
(podp.) *Plater.*

Zgodno z Wypisem
Minister Sprawiedliwości
Wawrzeczki.

Wypis z Protokołu Sekretaryatu Stanu
Królestwa Polskiego.

ALEXANDER I.

*z Bożey Łaski Cesarz i Samowładzca
Wszech Rossyi, Król Polski
etc. etc. etc.*

Na podany Nam rapport przez Ministerstwo Nasze Przychodów i Skarbu Królestwa Polskiego, w dniu $\frac{24}{28}$ Listopada roku bieżącego, zważając liczne niedogodności wynikające ze sposobu, jakim systemma menniczne w byłém Xięstwie Warszawskiem urządzone było, chcąc takowe usunąć i zapewnić poddanym Naszym rzeczonoego Królestwa korzyści, których dotąd pozbawionemi byli,

Postanowiliśmy i stanowimy co następuje:

Artykuł 1.

Nasza mennica w Królestwie Polskiem, we wszystkich działaniach

i rachubach przy złocie, srebrze i miedzi ięy właściwych, stosować się ma nadal, iak dotąd, do wagi tak zwaney Kolońskiej której Grzywna na dwieście osmdziesiąt ośm granów podzielona, wyrównywa dziewięćdziesiąt sześciu zolotnikom.

Artykuł 2.

Dla naszey mennicy Warszawskięy, ceny zakupu złota i srebra mają być następujące:

- a.) Za każdą grzywnę Kolońską czystego złota, tysiąc dwieście dwadzieścia cztery złotych polskich, bądź w monecie złotey bądź srebrnéy grubey krajowey,
- b.) Za każdą grzywnę Kolońską czystego srebra, osmdziesiąt cztery złotych polskich w monecie srebrnéy krajowey.

Co do ceny zakupu miedzi, takowa podług stosunków handlowych przez Ministerium Przychodów i Skarbu kwartalnie stanowioną być ma.

Artykuł 3.

Oceniania Rządowe gatunków mo-

net zagranicznych srebrnych do kursu kassowego w Królestwie Polskiem przypuszczonych lub przypuścić się mogących, stosowane byćdź stałe mają do cen zakupu powyższym artykułem przepisanych.

Artykuł 4.

Stopa menniczna Królestwa Polskiego w złotych i srebrnych pieniądzech, zrównana będzie do terażniejszój stopy mennicznój Państwa Naszego Rossyiskiego.

Artykuł 5.

Złote pieniądze wybiiać się mają w pojedynczych i podwójnych złotych Królewskich w cenie nominalnéj, pierwsze po dwadzieścia pięć a drugie po pięćdziesiąt złotych polskich.

Artykuł 6.

Wyrabiać się ma w próbie dwudziestu dwóch karatów z jednéj grzywny Kolońskiéj złota czystego, pięć-

dziesiąt dwie sztuk pojedynczych, czyli dwadzieścia sześć sztuk podwójnych złotych Królewskich.

Artykuł 7.

Złotych pojedynczych Królewskich sztuk $47\frac{2}{3}$ czyli podwójnych sztuk $23\frac{5}{8}$ ważyć mają jednę grzywnę Kolońską brutto.

Artykuł 8.

Moneta srebrna gruba wybiiać się będzie w sztukach

iednozłotowych,
dwuzłotowych,
pięciozłotowych.

Artykuł 9.

Taż moneta wybiiana będzie w trzech powyższych gatunkach po złotych polskich ośmdziesiąt sześć, grozzy dwadzieścia i sześćdziesiąt czteretnych z każdéj grzywny Kolońskiéj czystego srebra.

Artykuł 10.

Wszystkie gatunki téż grubéy monety, na wzór terazniéjszych monet srebrnych Rossyiskich, wyrabiane byđz maia w czystości trzynastu łutów, szesnastu granów, to jest:

z iedaéy grzywny kolońskiéy czy stego srebra wybiąć się winno.	}	sztuk 86 $\frac{86}{100}$ iednozłotowych	}	które w liczbie sztuk 75 $\frac{1}{2}$	iedné grzywnę kolońską brutto ważyć maia.
		sztuk 43 $\frac{43}{100}$ dwuzłotowych		które w liczbie sztuk 37 $\frac{3}{4}$	
		sztuk 17 $\frac{17}{100}$ pięciozłotowych		które w liczbie sztuk 15 $\frac{1}{2}$	

Artykuł 11.

Atoli ponieważ Nasza mennica w Królestwie Polskiem, dla dzisiejszego obrotu handlu srebrem w metalu, wyrabiania grubéy srebrnéy monety w probie powyższym artykułem oznaczoney, na teraz rozpocząć niemoże; przeto dozwalamy aby taż mennica dopóki w możności zadość uczynienia temuż przepisowi postawioną nie będzie, wyrabiała temczasowo wszelkie gatunki srebrnéy grubéy monety w czystości dziewięciu łutów, dziewięciu granów, wynadgradzaiąc wagą niskość téy przez Nas tymczasowo dozwolonej pro-

proby, a tém samém zachowuiąc téż samą wartość wewnętrzną tak, aby:

z iednéy grzywny kolońskiéy czy stego srebra wybiąć się maia.	}	sztuki 86 $\frac{86}{100}$ iednozłotowe w	}	liczbie sztuk 51 $\frac{47}{100}$	iedné grzywnę kolońską brutto ważyły.
		sztuki 43 $\frac{43}{100}$ dwuzłotowe w		liczbie sztuk 25 $\frac{17}{100}$	
		sztuki 17 $\frac{17}{100}$ pięciozłotowe w		liczbie sztuk 10 $\frac{47}{100}$	

Artykuł 12.

Stopa monety zdawkowéy srebrnéy i miedzianéy, dotąd w mennicy Warszawskiéy przyięta, nadal w tychże gatunkach piéniędzy dla Królestwa Polskiego zachowana będzie.

Artykuł 13.

Moneta srebrna zdawkowa wybięta będzie w sztukach piéć i dziesięć groszowych.

Artykuł 14.

Wybiąć się ma w téż monecie po złotych polskich sto trzydzieści ośm z iednéy grzywny Kolońskiéy

czystego srebra w probie trzech lutow, dwóch granów, to iest:

z iedn ^ę y grzyw ^y koloński ^y srebra czy- stego.	}	sztuk 828. pięciogroszowych	}	iedn ^ę grzy-
		które w liczbie sztuk 161		wn ^ę koloń-
}	}	sztuk 414 dziesięciogroszowych	}	ską brutto
		które w liczbie sztuk 80 $\frac{1}{2}$		ważyć ma-
				ią.

Artykuł 15.

Moneta zdawkowa miedziana wybić się ma w sztukach iednogroszowych i trzygroszowych.

Artykuł 16.

Z iednego Centnara wagi Koloński^ęy czyli ze stu dziesięciu funtów Kolońskich miedzi, wybić się będzie sztuk ośmnaście tysięcy iednogroszowych, a sześć tysięcy sztuk trzygroszowych.

Artykuł 17.

Stępel złotych pieniędzy wyrażać ma na iedn^ęy stronie Nasze popiersie z napisem w ięzyku Polskim:

„ALEXANDER I. Cesarz i Samowładzca Wszech Rossyi, Król Polski”

na stronie zaś odwrotn^ęy herb Królestwa Polskiego z napisem do koła w ięzyku Polskim:

a.) na pojedynczych złotych Królewskich:

„25. złotych polskich — 52. z grzyw^y czyst^ęy Koloński^ęy”

b.) na podwójnych:

„50. złotych polskich — 26. z grzyw^y czyst^ęy Koloński^ęy”

na obudwoch zaś gatunkach pod herbem rok wybicia.

Sztuki mają mieć obrączki w karby.

Artykuł 18.

Stęple trzech postanowionych artykuł^ęm 8. niniejszego dekretu, gatunków monety grub^ęy srebren^ęy Królestwa Polskiego, wyrażać mają na iedn^ęy stronie, Popiersie Nasze z napisem w ięzyku Polskim:

„ALEXANDER I. Cesarz i Samowładzca Wszech Rossyi, Król Polski” etc.

na stronie zaś odwrotnéj herb Królestwa Polskiego z oznaczeniem wartości nominalnéj i roku wybicia nad herbem, zaś ilości sztuk z iednéj grzywny czystego srebra, wedle art. 10. i 11. niniejszego dekretu, wybić się mających do koła pod herbem

to jest na złotówkach:

„ $86\frac{88}{125}$ z grzywny czystéj Kolońskiej”

na dwuzłotówkach:

„ $43\frac{43}{5}$ z grzywny czystéj Kolońskiej”

na pięciozłotówkach:

„ $17\frac{211}{625}$ z grzywny czystéj Kolońskiej”

Obrączki przy wszystkich tych trzech gatunkach będą w karby.

Artykuł 19.

Stęple dwóch postanowionych artykułem 15. niniejszego dekretu gatunków monety zdawkowéj srebrnéj Królestwa Polskiego, wyrażać będą

na iednéj stronie herb Królestwa z oznaczeniem roku wybicia nad tymże. Na stronie zaś odwrotnéj, cenę ich nominalną w laurach, to jest z napisem więziku Polskim: „5 groszy polskich” na pięciogroszówkach:

„5. groszy polskich”

na dziesięciogroszówkach:

„10. groszy polskich”

obadwa te gatunki mają być bez obrączek.

Artykuł 20.

Stęple dwóch gatunków monety miedzianéj zdawkowéj artykułem 15. niniejszego dekretu postanowionych, wyrażać będą na iednéj stronie herb Królestwa Polskiego bez napisu, a na stronie odwrotnéj cenę nominalną sztuki bez laurów lub innych ozdób, to jest: na sztukach iednogrówkowych, będą miały napis w ięzyku Polskim:

„1. grosz polski”

na sztukach trzygroszowych:

„3. grosze polskie.

Jednogroszówki będą bez obrączki, trzygroszówki zaś opatrzone będą obrączkami w karby.

Artykuł 21.

Wszystkie Dekretem niniejszym postanowione gatunki monet tak złotych, srebrnych, iako i miedzianych, mają być wybitane w sztukach mniejszego obwodu, a natomiast większój miąższości od dotychczasowych podstępem byłego Xięstwa Warszawskiego kursujących pieniędzy, wedle szczególnych wzorów stępli w rysunku przez Nas potwierdzonych.

Artykuł 22.

Dopełnienie niniejszój woli Naszój, iako też stósowną mennicy Naszój Warszawskiój reorganizacyą, Ministerstwu Naszemu Przycho-

dów i Skarbu Królestwa Polskiego poruczamy.

Dan w Pałacu Naszym Królewskim
Warszawskim dnia 19 Listopada
Grudnia 1815.

(podpisano) ALEXANDER

przez Cesarza i Króla
Minister Sekretarz Stanu

Ignacy Sobolewski
Zgodno z Oryginałem

Minister Sekretarz Stanu
(podp.) *Ign. Sobolewski*

Zgodno z oryginałem
Radzca zastępujący Sekretarza Stanu
(podpisano) *Plater*.

Zgodno z Wypisem
Minister Sprawiedliwości
Wawrzecki.

Wypis z protokołu Sekretaryatu Stanu
Królestwa Polskiego.

My z Bożey Łaski ALEXANDER I.

Cesarz Wszzech Rossyi Król Polski

etc. etc. etc.

Zapatrzywszy się na artykuły 44 i 160 Ustawy Konstytucyjney Naszego Królestwa Polskiego, zważając iż pożytecznym byłoby, rozciągnąć oznaki Naszego Ukontentowania do większey liczby urzędników i Obywateli celujących gorliwością w służbie krajowey, i przywiązaniem ku Naszey osobie, i przez ustopniowa-

Extrait des Minutes de la Secrétairerie d'Etat
du Royaume de Pologne.

Nous parla grace de Dieu ALEXANDRE I.

Empereur de toutes les Russies

Roi de Pologne etc. etc. etc.

Vû les Articles 44 et 160 de la Charte constitutionnelle de Notre Royaume de Pologne, considérant qu'il serait avantageux d'étendre à un plus grand nombre de fonctionnaires et de Citoyens recommandables par leur zèle, pour le service public et par leur attachement à Notre personne, les marques de Notre satisfaction et d'exciter en les graduant, une louable

nie tychże oznak, wzbudzić szlachetne ubieganie się,
Postanowiliśmy i stanowiemy.

Artykuł 1.

Order Polski Świętego Stanisława dzielić się będzie na cztery klasy.

Artykuł 2.

Ozdoba pierwszhey klasy pozostanie iak jest teraz noszoną przez Kawalerów rzezonego Orderu.

Artykuł 3.

Ozdoba drugiey klasy noszona będzie na Szyi z ustanowioną dla pierwszhey klasy gwiazdą.

Artykuł 4.

Ozdoba trzecihey klasy będzie podobnie noszoną na Szyi lecz bez gwiazdy.

émulation, Nous avons décrété et décrétions.

Article 1.

L'ordre de Pologne de Saint Stanislas est partagé en quatre Classes.

Article 2.

La décoration de la première Classe sera la même que celle portée actuellement par les Chevaliers du dit Ordre.

Article 3.

La décoration de la seconde Classe sera portée en sautoir avec la même plaque qui est prescrite pour la première Classe.

Article 4.

La décoration de la troisième Classe sera portée de même en sautoir mais sans plaque.

Artykuł 5.

Ozdoba czwartéj klasy będzie noszona przy dziurce guzika od sukni.

Artykuł 6.

Dla udzielonych przez Nas ozdob zachowuje się wstęga czerwona morowa z podwójnym brzegiem białym, iak jest przepisano Dekretem Króla Imci Saskiego z dnia 16. Lutego 1809.

Artykuł 7.

Nikt odtąd nie będzie zaszczycony Orderem wyższéj klasy, jeżeli Orderu niższéj poprzedniczo nie używał.

Artykuł 8.

W reszcie zachowujemy sobie Uchwalenie Statutów rzeczzonego

Article 5.

La décoration de la quatrième Classe sera portée à une des boutonnières de l'habit.

Article 6.

Le ruban au quel seront attachées les décorations que Nous aurons accordées, sera le même que celui prescrit par le décret du Roi de Saxe en date du 16. fevrier 1809 savoir; un ruban moiré rouge avec un double bord blanc.

Article 7.

A l'avenir nul ne pourra obtenir la décoration d'une Classe supérieure, s'il n'a obtenu avant celle d'une Classe inférieure.

Article 8.

Nous Nous réservons au surplus d'arré-

Orderu, i wydanie rozkazów ku
onych ogłoszeniu.

Dan w Warszawie dnia 1. Gru-
dnia 1815 roku

(podpisano) ALEXANDRE

przez Cesarza i Króla

Minister Sekretarz Stanu

Ignacy Sobolewski

Zgodno z Oryginałem

Minister Sekretarz Stanu

(podpisano) *Ignacy Sobolewski*

Za Zgodność

Radzca zastępujący Sekretarza Stanu

(podpisano) *Plater.*

Zgodno z Wypisem.

Minister Sprawiedliwości

Wawrzecki.

ter les statuts du dit Ordre, et d'ordon-
ner leur publication.

Donné a Varsovie le 1. Decembre 1815

(podpisano) ALEXANDRE.

przez Cesarza i Króla

Minister Sekretarz Stanu

Ignacy Sobolewski

Zgodno z Oryginałem

Minister Sekretarz Stanu

(podp.) *Ign. Sobolewski*

Za zgodność

Radzca zastępujący Sekretarza Stanu

(podpisano) *Plater.*

Zgodno z Wypisem

Minister Sprawiedliwości

Wawrzecki.

w Imieniu Najjaśniejszego
A L E X A N D R A I
 Cesarza Wszech Rossyi
 Króla Polskiego etc. etc. etc.

Namiestnik Królewski w Radzie Stanu.

W zamiarze zapobieżenia zbiego-
 stwu i wymierzenia kar niezawodnych
 dla każdego, ktoby się dopuścił prze-
 stępstwa przechowywania dezertarów
 Wojskowych; chcąc oraz przepisy De-
 kretów z dnia 26. Stycznia 1808 i 14.
 Stycznia 1812 w tém, w czém się nie-
 dostatecznymi okazały, tak uzupełnić,
 iżby ścisłą i prędką zapewniając exe-
 kucya, skutecznie celowi temu odpo-
 wiadały; po wysłuchaniu zdań ogólne-
 go zebrania Rady Stanu, postanowili-
 śmy i stanowiemy co następuje:

Artykuł 1.

Skoro się okaże, iż w którędy Wsi
 zbieg Wojskowy utrzymywał się, a do-

wiedzioném zostanie, że Właściciel Włości, lub Jego zastępca o tém wiedział, zapłaci kary Złotych Sto.

Téż saméy karze podlegać będą posiadający, dzierżący, lub Administrujący jakimkolwiek bądź prawem, domy w Miastach, którzyby Zbiegowi dali schronienie.

Oprócz powyższéy kary, przechowywający zbiega, bądź we Wsi, bądź w Mieście, lub o nim wiedzący:

a. Zwroci Pułkowi wartość Effektów przez zbiega zabranych, podług oszacowania Wojskowego Etablu, i

b. Nie będzie mógł, ani on sam, ani któżkolwiek domagać się od Zbiega wynadgrózenia, ani zwrotu tego, co mu podczas pobytu w zbiegostwie we Wsi lub w Mieście daném było.

Artykuł 2.

W przypadku, gdyby dowiedzioném było, że Zbieg w kilku Wsiach, Miastach, lub miejscach przebywał, każdy ukrywający go podlegać będzie

karze Złotych Sto. — Wynadgrózenie zaś Effektów w punkcie 1. ad a. wymienionych, rozłożoném będzie na wszystkich, którzy o ukrywanie zbiega przekonani zostaną.

Artykuł 3.

Kommissarz Obwodowy otrzymawszy doniesienie o poścignieniu Zbiega, natychmiast z dostawionego całą indagacją wyprowadzi; Zbiega do Kommandy Wojskowej najbliźszéy odeśle, wszystkie zaś Osoby o ukrywanie jego obwinione Sądowi Grodzkiemu podda.

Artykuł 4.

Sąd Grodzki, równo z odebraniem Indagacji od Kommissarza Obwodowego, natychmiast wezwawszy obwinionych, przyjąwszy ich Obronę ustnie lub na piśmie, przed wszystkiemi Sprawami za rezolucją, bez innych form rzecz rozstrzygnie, winnych podług niniejszego postanowienia ukarze, i wyekwowanie Kommissarzowi Obwodowemu poleci.

Artykuł 5.

Kommissarz Obwodowy exekwuje natychmiast zasadzoną karę; z nięy Zl. Polsk. 30. oddaje temu, który poymał, lub doniósł o Zbiegu, resztę zaś jako i wartość Effektów, stósownie do Artykułu 1. odsyła do Kassy Jeneralnéy Woyсковéy co kwartał wraz zrachunkami.

Artykuł 6.

Rozporządzenie ninieysze stanowiące karę na przechowujących Zbiegów Woyсковych, nie zwalnia bynajmnięy przepisów Dekretu z dnia 14. Stycznia 1812 roku co do kar na Urzędników winnych opieszłości w odkryciu i imaniu Zbiegów.

Artykuł 7.

Przepisy wyżey cytowanych Dekretów z dnia 26. Stycznia 1808 i 14. Stycznia 1812 w czémby się wyraźnie ninieyszey sprzeciwiwały Uchwale uchylają się.

Artykuł 8.

Wykonanie ninieyszego postanowienia, które w Dzienniku Praw umieszczone bydz ma, Kommissyi Rządowéy Sprawiedliwości, Spraw Wewętrznych i Policyi, i Woyny polecamy.

Działo się w Warszawie na posiedzeniu Administracyjném d. 10. Lutego 1816 roku.

(podpisano) ZAJĄCZEK.

Minister Sprawiedliwości

(podpisano) *T. Wawrzecki.*

Radzca Sekretarz Stanu Jeneral Brygady

(podpisano) *Kossacki*

Zgodno z Oryginałem

Radzca Sekretarz Stanu Jeneral Brygady

(podpisano) *Kossacki*

Zgodno z Wypisem.

Minister Sprawiedliwości

Wawrzecki.

Dzisiaj ogłoszenia dnia 19. Marca 1816.

w Imieniu Najjaśniejszego
A L E X A N D R A I.
 Cesarza Wszech Rosyji
 Króla Polskiego etc. etc. etc.

Namiestnik w Radzie.

W zamiarze dopełnienia artyku-
 łu 84. Ustawy Konstytucyjney, na
 podanie Kommissyi Rządowey Spraw
 Wewnętrznych i Policji, po wysłu-
 chaniu zdań ogólnego Zgromadzenia
 Rady Stanu, postanowiliśmy i sta-
 nowimy:

T Y T U Ł I.

Skład Urzędu Muncypalnego.

Artykuł 1.

Urząd Muncypalny miasta stołec-
 cznego Warszawy, składać się ma
 z Prezydenta, czterech Radnych
 z głosem stanowczym, i czterech Ła-
 wników z głosem doradczym.

Artykuł 2.

Urząd Muncypalny zostaje pod
 bezpośredniem Kommissyi Rządowey
 Spraw Wewnętrznych i Policji za-
 rządzaniem.

Artykuł 3.

Prezydent i Radni mianowani bę-
 dą przez Króla, na przedstawienie
 Kommissyi Rządowey Spraw We-
 wnętrznych i Policji. Ławnicy zaś
 przez Kommissyą na przedstawienie
 Prezydenta.

Artykuł 4.

Dzielić się będzie na cztery Wy-
 działy:

- a. Wydział Policji,
- b. Wydział Administracyi We-
 wnętrzney i Instytutów, i rze-
 czy prawnych,
- c. Wydział Skarbowy i kass miey-
 skich,
- d. Wydział Wojskowy.

Artykuł 5.

Na ozele Wydziałów będą Radni,
 podług przeznaczenia Prezydenta,

który w miarę potrzeby do pomocy dodaie im Ławników.

Artykuł 6.

Pod Urzędem Muncypalnym miasta, a pod szczególnym dozorem respective Wydziałów zostaią:

1. Deputacya kwaternicza.
2. Szpitale, więzienia, domy do miasta i do Instytutów od niego zawisłych należące.
3. Urząd Budowniczy.
4. Sprawy Stowarzyszenia Ognio-
wego, ile te dotyczą miasta
Warszawy.
5. Dyrekeya Lombardu.
6. Fizykat miasta.
7. Plenipotent miasta.
8. Urzędy Cyrkułowe.
9. Urząd miar i wag.
10. Urząd taxowy, i tandetowy.
11. Posługa ogniowa.
12. Expedycye rogatkowe.

Artykuł 7.

Prezydent do Wydziałów Urzędu Muncypalnego, i Urzędów pod ich szczególnym dozorem zostaiących, przeznacza stósowną liczbę Oficjalistów i sług, stósownie do zatwierdzonego Etatu,

Artykuł 8.

Do służby policyinéy mieyskiéy, będzie uformowana straż konna i piesza, poddana Władzy Prezydenta. Liczba iéy i karność osobném urzędzeniem przepisana będzie.

Artykuł 9.

Etat przychodów i wydatków mieyskich, przedstawiany będzie corocznie przez Prezydenta do zatwierdzenia Kommissyi Rządowéy Spraw Wewnętrznych i Policyi.

T Y T U Ł II.

Postępowanie.

Artykuł 10.

Prezydent wraz z Radnemi z Ławnikami składaią Collegium.

Artykuł 11.

Do kollegialnego działania w Urzędzie Muncypalnym należą: opieka nad funduszami miasta i instytutów; projektowanie Etatu wydatków rocznych nadzwyczajnych i ich wypłaty; rozpoznawanie praw miasta; projektowanie sprzedaży; zadzierżawienie własności mieyskiéy; kupna na rzecz miasta; i plan ogólnego

zarządzania własnością miasta; nakoniec rozkład podatków, i ciężarów iakieykolwiek bądź natury i oraz Al-
lewiacye.

Artykuł 12.

Komplet składa się z trzech Członków głos stanowczy mających, licząc z Prezydującym; prosta większość zdań stanowi; równość Prezydujący rozwiązuje.

Artykuł 13.

Na przypadek swéy nieprzytomności Prezydent mianuje na Zastępcę Radnego. Gdyby go nie mianował, zastąpionym będzie przez iednego z Radnych, podług porządku Wydziału.

Artykuł 14.

Prezydent samowolnie od Urzędowania oddalać się nie może. Kommissya Spraw Wewnętrznych i Policji mocna jest udzielić Mu pozwolenie oddalenia się na dni ośm. Na czas dłuższy dać pozwolenie Władza Naywyższa.

Artykuł 15.

Wszystkie expedycey wychodzące z Urzędu Muncypalnego, powinny być podpisane przez Prezydenta lub

jego Zastępcę, a zaświadczone przez Sekretarza Jeneralnego. którego mianuje Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Policji, na przedstawienie Prezydenta. Sekretarz Jeneralny jest odpowiedzialny za ich zgodność z postanowieniem kollegialnym Urzędu Muncypalnego lub Prezydenta i za pośpiech expedycji.

Artykuł 16.

Gdyby Prezydent przy zadecydowaniu iakiego przedmiotu był różnego zdania od Collegium, wykonanie decyzji Kollegialnéy zawiesić jest mocen, a rzecz całą do roztrzygnięcia Kommissji Rządowej Spraw Wewnętrznych i Policji natychmiast przedstawić powinien.

Artykuł 17.

Do wyłącznego działania i zadecydowania Prezydenta, należeć będą wszystkie rzeczy tyczące się Policji, oraz wszelkie interessa w Wydziale Woyskowym zachodzące.

Artykuł 18.

W przedmiotach w poprzedniczym Artykule wymienionych, Naczelnicy

Wydziałów winni będą w prost zdawać Sprawę Prezydentowi i jego zasięgać decyzji. Prezydent pod własną odpowiedzialnością mocen jest powierzyć im wydawanie dyspozycji w rzeczach prostéj exekucyi. Za czynności im tak powierzone są odpowiedzialni Prezydentowi.

Artykuł 19.

Prezydent ma moc przenieść z Wydziału do Wydziału, i zawiesić w Urzędowaniu Radnych i Ławników, z obowiązkiem doniesienia o tém, wraz z wyłuszczeniem powodów, natychmiast Kommissyi Rządowej Spraw Wewnętrznych i Policji. Officyalistów tak Administracyjnych, iak Popcyjnych, których sam mianuje, ma prawo suspendować i oddalić z urzędu.

TYTUŁ III.

F u n d u s z e.

Artykuł 20.

Choć postawić Urząd Muncypalny w stanie, aby włożonym na niego obowiązkom zadość uczynić, porzą-

dki mieyskie należycie utrzymać, i dzielną i dogodną zaprowadzić mógł Policją, a oraz podać mu sposoby ozdobięcia Miasta Stołecznego Warszawy. Zapewniamy dla miasta czystego dochodu rocznego summe złotych polskich siedm kroć sto tysięcy, od dnia 1. Stycznia r. b.

Artykuł 21.

Dochód powyższy składać się ma:

1. Z właściwych dochodów miasta, wynoszących podług wyrachowania frakeyjnego Zł. 200 000
2. Z brukowego Zł. 66 385
3. Z dopłaty ze Skarbu Publicznego Zł. 433 415

z funduszów Budgetem przeznaczyc się mających, których pobór Miastu samemu oddany i zostawiony będzie.

Zródła funduszów w punkcie 1. i 2. wyrażonych powinny bydź przeyrzane, wyjaśnione, i Kommissyi Rządowej Spraw Wewnętrznych i Policji w szczegółach podane.

Artykuł 22.

Nim zaś fundusz powyższym Arty-

kułem w punkcie 3. zapewnionym ustanowionym przez Budget zostanie, Urząd Muncypalny będzie mógł zaraz, i to rachując od 1. Stycznia r. 1816. pobierać podatek stały offiary, i Podymnego od Kontrybuentów Miasta Warszawy należny.

Artykuł 23.

Po takowem ustanowieniu funduszu, na opatrzenie wszelkich potrzeb Miasta Warszawy, żadne już odtąd składki pod jakimkolwiek bądź pozorem przez władzę muncypalną nakazywane być nie mogą.

Artykuł 24.

Urząd Muncypalny trudniąc się odtąd pobieraniem powyższych podatków w Mieście Warszawie, w końcu każdego roku z Kommissją Przychodów i Skarbu obrachować, i nad sumę sobie przeznaczoną wybraną kwotę do Kassy Jeneralney wносить będzie obowiązany.

TYTUŁ IV.

Urządzenia przemiiające.

Artykuł 25.

Dopóki dla Władz Administracyi-

nych i Policyinych, ogólne nie będą wydane przepisy, Prezydent Muncypalny i Policyi Miasta Warszawy, trzymać się będzie, i zachować każe przepisy, dotąd w Administracyi Miasta i Policyi służące, w czym nie są przeciwne Ustawie Konstytucyney i niniejszemu postanowieniu.

Artykuł 26.

Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu ukończy niezwłocznie obrachunek z Miastem Warszawą o wzajemne należności; z którego jeżeli okaże się na stronę miasta z niewypłaty summy 300,000 zaległość jeszcze od Skarbu należna, na tę zaspokoienie mają być tymczasowie oddane do wybierania Urzędowi Muncypalnemu zaległości Skarbowe z lat upłynionych na kontrybuentach w Mieście Warszawie pozostałe. Tym końcem Kommissya Przychodów i Skarbu każe wręczyć Urzędowi Muncypalnemu wszelkie rejestra, i wiadomości, których potrzebować będzie. Urząd Muncypalny z wybranych zaległości co rok powinien podawać obrachunek,

a wybieranie trwać będzie póty, póki summa umorzona nie zostanie.

Dopełnienie niniejszego postanowienia, które w Dzienniku Praw umieszczonem będzie, poleca się Kommissyom Rządowym, w czém do której należy.

Działo się w Warszawie na posiedzeniu Administracyjnem dnia 10. Lutego 1816. r.

(podpisano) Z A I A C Z E K.

Minister Spraw Wewnętrznych i Policyi

(podpisano) *T. Mostowski.*

Radzca Sekretarz Stanu, General Brygady
(podpisano) *Kossecki*

Zgodno z Oryginałem

Radzca Sekretarz Stanu, General Brygady
(podpisano) *Kossecki.*

Zgodno z Wypisem.

Minister Sprawiedliwości
Wawrzecki.

Dzień ogłoszenia d. 19. Marca 1816.

w Imieniu Najjaśniejszego
A L E X A N D R A I.
Cesarza Wszech Rossyi
Króla Polskiego etc. etc. etc.

Namiestnik Królewski w Radzie Stanu.

Chcąc nadać wzrost kraiovemu Górnictwu, i przyprowadzić rozliczne w Królestwie Polskiem kopalnie wszelkich kruszców i rzeczy kopalnych do takiego stanu, aby przez rozszerzenie dawnych, odkrycie nowych, oraz przez doskonalsze sposoby ich wydobywania i wyrobienia stawały się coraz pożyteczniejszymi dla kraju, i obudziły przemysł osób prywatnych do szukania korzyści z górnictwa. Na przełożenie Kommissyi Rządowej Spraw Wewnętrznych po wysłuchaniu zdania Rady Stanu w ogólnem zgromadzeniu, postanowiliśmy i stanowimy:

§. 1.

Dla bliższego zawiadywania i zatrudniania się na miejscu wszystkimi górnictwami przedmiotami, ustanawia się Główna Dyrekcya Górnicza w *Kielcach*,

Tom I. Do Nru 2. 12

iako mieyscu środkowém terażniey-
szych znakomitszych kopalni.

Głównym iéy obowiązkiem będzie,
mieć szczególny dozór nad wszystkiemi,
bądź w ziemi, bądź nad ziemią znajdu-
jącymi się kruszcami, robotami, bu-
dowlami, składami i funduszami gór-
niczemi.

Do niéy należy usuwać wszelkie
mieyscowe przeszkody, ułatwiać środki
ku nowym odkryciom potrzebne, da-
wne kopalnie rozszerzać i wszystko
przedsiębrać, co doskonalenie Górnictwa
w całym kraiu i płynące z niego poży-
tki pomnażać może. W tym względzie
starać się będzie; aby przy zyskownéy
reprodukcji kruszców i innych rzeczy
kopalnych za pomocą górnictwa doby-
tych, nieupadało także Rolnictwo w oko-
licach Kopalni, Hut i Fabryk, a prócz
zatrudnień górniczych, aby tamże prze-
mysł i handel podnosiły się. Nayszcze-
gólniéy zatrudni się Dyrekcyja Górnicza,
żeby wszelkie kruszce i rzeczy kopalne
z ziemi, iako pierwiastkowe materiały
wydobyte podlegały przetwarzaniu na
sprzęty, narzędzia i rozmaite rzeczy
naypowszechniey w kraiu do użytku lu-
dzi potrzebne.

§. 2.

Dyrekcyja główna składać się będzie
z Dyrektora Górnictwa, z Nadzorcy
okręgów górniczych, z Nadzorcy ma-
chin i budowli, z Nadzorcy Ekonomi-
cznego Dóbr Narodowych na fundusz
dla Górnictwa wyznaczonych, i Syndy-
ka przestrzegającego praw i urzędzeń
górnicznych, który razem będzie Sekre-
tarzem w głównéy Dyrekcyi.

§. 3.

W téy Dyrekcyi z głosem dorad-
czym iako Assessorowie zasiadać będą
Kruszcomiernik (Markszeider) Probierz
główny, Rewizor rachunkowy, Kas-
syer główny i razem Magazynier, Kon-
trollor Kassy i razem Pisarz magazyno-
wy, Protokółista okręgowy, który
przytém Rysownikiem bydz powinien.

§. 4.

Archiwista będący przytém Tłoma-
czem, Reiestrator będący oraz pierwszym
Kancellistą, i Expedytor będący razem
drugim Kancellistą, składają Kancelli-
aryą głównéy Dyrekcyi górniczéy, która
nadto do posługi będzie miała dwóch
Posługaczów pieszych i trzeciego który
kouno służyć będzie.

§. 5.

Cała przestrzeń Kopalni i Hut, dzieli się na górnicze dozorstwa, których teraz ustanawia się pięć, a te są następujące:

1. Miedzianogórskie Dozorstwo, 2. Olkuskosiewierskie, 3. Suchedniowskie, 4. Samsonowskie, 5. Pańkowskie (jeżeli na ostatnie Dozorstwo górnicze znajdzie zezwolenie Najjaśniejszego Pana).

§. 6.

Dozorstwo składa się z Dozorcy z Szychtmaystra i Zawiadowców (Verwalter) nad różnemi Hutami przelozonych.

§. 7.

Dyrekcya górnicza zostawać będzie pod ogólnym dozorem Kommissyi Rządowej Spraw Wewnętrznych, a szczególnem zwierzchnictwem Członka kierującego Wydziałem górniczym, który przestrzeżę, aby wszyscy Urzędnicy i Oficjalisci do Górnictwa należący, ściśle swoich obowiązków piłowali, i podług przepisów i urzędzeń postępowali. Do kierującego Górnictwem należy corok raz przynajmniej zwiedzać

przestrzeń Kopalni i Hut, i obieżdzać górnicze Dozorstwa.

§. 8.

Główna Dyrekcya górnicza w Kielcach ma bezpośrednie zwierzchnictwo nad wszystkiemi górniczemi Dozorstwami, i czuwa na miejscu nad wykonywaniem wszystkich robót górniczych i hutnych.

§. 9.

Jak w głównéj Dyrekcyi tak i w Dozorstwach górniczych dla odbywania jednostaynie czynności urzędowych, mają być posiedzenia, na których stanowić się będzie większością głosów, a w przypadku ich równości Prezydujący rzecz rozwiąże.

§. 10.

Jeżliby większość głosów wypadła przeciw zdaniu Dyrektora górnictwa, w takim przypadku Członki Dyrekcyi i Dyrektor przesła natychmiast do Zawiadującego krajowem Górnictwem swoje zdania, wraz z ściągającemi się do nich powodami.

§. 11.

Osoby na wyrażone § zim niniejszego Wyroku Urzędy składające Dyrekcya górniczą w Kielcach, będą mia-

nowane przez Króla na podanie Kommissyi Rządowéy Spraw Wewnętrznych; osoby zaś na wyszczególnione Urzędy w §. 3im na przedstawienie Dyrekcyi górniczéy Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych mianuje. Kancelaryą i Zawiadowców (Verwalter) Hut, Dyrektor ustanawia.

§. 12.

Skoro główna Dyrekcyja górnicza urządzoną będzie, zatrudni się natychmiast uformowaniem Korpusu Górników.

§. 13.

Pod bokiem Dyrekcyi górniczéy będzie założona Szkoła górnicza praktyczna, w celu kształcenia zdatnych do Kopalni Urzędników i Offycyalistów. Plan takowéy Szkoły przez Kommissyą Rządową Spraw Wewnętrznych, łącznie z Kommissyą Rządową Wyznań Religijnych i Oświecenia wypracowanym będzie.

§. 14.

Aby Osady Górnicze i Fabryki w przestrzeni Kopalń zakładać się mające żadney przeszkody w swoich początkach i dalszym wzroście niedoznawały; cała takowa przestrzeń górnicza będzie wolna od wszelkich stanowisk

i przechodów Woyska; a Osoby zupełnie górnictwu oddane, uwalniają się od wszelkich powinności Woyskowéy służby.

§. 15.

Wszelkie Urządzenia górnicze dotąd używane, zachowują się tymczasowie z warunkiem; iż w żadnym przypadku prawom własności prywatnéy szkodzić nie mogą. Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych zatrudni się zebraniem i ułożeniem Księgi praw górniczych cały Kraj obowiązujących, i poda ją do potwierdzenia Rządowi.

§. 16.

Na fundusz Górnictwa w Królestwie Polskiem wyznaczamy dochody z Dóbr: Kielce, Ilża, Bodzęcin, Suchedniów, Samsonów, Sławków, Bobrownik, Sulików, które wyłączamy z pod dozoru Władzy zarządzającej Dobrami Narodowemi. Od dnia 1. Lipca r. b. przejdą te Dobra pod dozór zawiadowczy Kommissyi Rządowéy Spraw Wewnętrznych, która ie stósownie do potrzeb i podniesienia Górnictwa bez zniszczenia w nich iednak rolnictwa urządzi.

§. 17.

Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych ułoży Organizacyą obowiązków i zatrudnienia do Dyrekcyi lub Dozorstw górniczych należące, i przepisze potrzebną Ordynacyą porządkowego czynności odbywania.

§. 18.

Wykonanie niniejszego postanowienia które w Dzienniku Praw ma być pomieszczone, Kommissyom Rządowym Spraw Wewnętrznych, oraz Przychodów i Skarbu w czym do której należy, poruczamy.

Działo się w Warszawie na posiedzeniu Rady Administracyiney, dnia 20. Lutego 1816. Roku.

(podpisano) ZAJĄCZEK.

Minister Spraw Wewnętrznych i Policyi

(podpisano) T. Mostowski.

Radzca Sekretarz Stanu, General Brygady
(podp.) Kossecki.

Zgodno z Oryginałem

Radzca Sekretarz Stanu, General Brygady
(podp.) Kossecki.

Zgodno z Wypisem.

Minister Sprawiedliwości

Wawrzecki.

Dzień ogłoszenia d. 26. Marca 1816. Roku.

w Imieniu Najjaśniejszego

A L E X A N D R A I.

Cesarza Wszech Rossyi

Króla Polskiego. etc. etc. etc.

Namiestnik Królewski w Radzie Stanu.

Na przełożenie Kommissyi Rządowej Sprawiedliwości, zważywszy, iż w skutku Ustanowień artykułu VII. Traktatu między Najjaśniejszemi Trzema Dworami co do Miasta i Okręgu Krakowskiego zawartego, Władze dla tegoż Miasta Krakowa i Okręgu wyznaczone, wkrótce urzędowania swe rozpocząć mają, a ztąd wynika, iż dla pozostających przy Królestwie Polskiem części Departamentu Krakowskiego oddzielnie Władze mianowane być mają; postanowiliśmy i stanowimy co następuje:

Artykuł 1.

Aż do czasu zaprowadzenia Konstytucyjnego rzeczy porządku uformowanym będzie w Miechowie, jako Stolicy Woiewództwa Krakowskiego, w miejsce dotychczasowego Sądu Kryminalnego Departamentów Krakowskiego i Radomskiego, Sąd Kryminalny dla resztuiący części rzeczono- go Departamentu, oraz dla Departamentu Radomskiego.

Artykuł 2.

Do składu wymienionego Sądu mianujemy następujące Osoby:

- a. Na Prezesa — Onufrego Grykolewskiego terażniejszego pierwszego Sędziego, Sądu Kryminalnego Krakowskiego.
- b. Na Sędziego 1go. Józefa Jarońskiego terażniejszego Assessora tegoż Sądu.
- c. Na Sędziego 2go, Franciszka Łakowskiego terażniejszego Sędziego Pokoju w Olkusz.
- d. Na Zastępcę Prokuratora, Kante-

go Michyńskiego, terażniejszego Pisarza w Policji Poprawczey w Krakowie.

- e. Na Assessora, Macicia Girtlera terażniejszego Pisarza teyże Policji Poprawczey.
- f. Na Pisarza — Nielepca terażniejszego Pisarza Trybunału Handlowego. Których to mianowanych Członków rzeczono- go Sądu Kommissya Rządowa Sprawiedliwości, do pełnienia obowiązków wezwie.

Artykuł 3.

Na Offycyalistów i Subalternów rzeczono- go Sądu, przedstawi tenże potrzebna ilość Kandydatów.

Artykuł 4.

W miejscu Wydziału Policji Poprawczey w Krakowie exystuiącego, pełnić będzie obowiązki tegoż, Sąd Policji Poprawczey w Jędrzejowie.
Wykonanie niniejszego postanowienia

Naszego, i umieszczenie go w Dzienniku Praw Komisji Rządowej Sprawiedliwości polecamy.

Działo się w Warszawie na Posiedzeniu Administracyjnem dnia 20. Lutego 1816.

(podpisano) ZAIĄCZEK.

Minister Sprawiedliwości
(podp.) *T. Wawrzecki.*

Radzca Sekretarz Stanu, Generał Brygady
(podpisano) *Kossecki.*

Zgodno z Oryginałem

Radzca Sekretarz Stanu, Generał Brygady
(podpisano) *Kossecki.*

Zgodno z Wypisem

Minister Sprawiedliwości
Wawrzecki.

Dzień ogłoszenia d. 26. Marca 1816. Roku.

W Imieniu Najjaśniejszego
ALEXANDRA I.
Cesarza Wszech Rosyi,
Króla Polskiego etc. etc. etc.

Namiestnik Królewski w Radzie Stanu.

Na przełożenie Komisji Rządowej Sprawiedliwości, zważywszy: iż w skutku ustanowien artykułu VII. Traktatu między Najjaśniejszemi trzema Dwerami, co do Miasta, i Okręgu Krakowskiego zawartego, władze dla tegoż Miasta Krakowa, i Okręgu wyznaczone, wkrótce urzędowania swe rozpocząć mają: postanowiliśmy stanowić co następuje:

Artykuł 1.

Aż do czasu zaprowadzenia Konstytucyjnego rzeczy porządku, ufor-

mowanym będzie w Miechowie, iako w Stolicy Województwa Krakowskiego ieden Wydział Trybunału Cywilnego, dla Spraw Cywilnych, w miejsce dotychczasowego Trybunału w Krakowie, a to dla wszystkich części dotychczasowego Departamentu Krakowskiego, przy Królestwie Polskiem pozostałych.

Artykuł 2.

Do składu wymienionego Wydziału Trybunału Cywilnego, mianujemy następujące osoby:

- a.) Na Prezesa — Michała Gostkowskiego terażniejszego 1. Sędziego Trybunału Krakowskiego.
- b.) Na trzech Sędziów do tegoż Wydziału, Jana Trzetrzewińskiego, Felixa Dwernickiego, terażniejszych Sędziów Trybunału Krakowskiego, oraz Rocha Walińskiego, terażniejszego Podsejdyka Cywilnego w Olkuszu.
- c.) Na Prokuratora, Ignacego Paschalskiego, terażniejszego Pod-

prokuratora Trybunału Krakowskiego.

- d.) Na Pisarza, Szałowicza, terażniejszego Notaryusza w Krakowie.
- e.) Na Assessora, Stanisława Więckowskiego, terażniejszego Podsejdyka w Policji Poprawczey w Krakowie.
- f.) Na Sekretarza, Kosseckiego, terażniejszego Sekretarza Trybunału.
- g.) Na Archiwistę, Sokolnickiego, terażniejszego Kancellistę Trybunału.

Które to Osoby Kommissya Rządowa Sprawiedliwości do pełnienia obowiązków swych wezwie.

Artykuł 3.

Na Kancellistów, Woźnych, i Posługaczów, przedstawi wymieniony Wydział Trybunału Kandydatów.

Artykuł 4.

Wykonanie niniejszego postanowienia Naszego, i umieszczenie go w

184

Dzienniku Praw, Kommissyi Rządowej Sprawiedliwości polecamy.

Działo się w Warszawie na Posiedzeniu Administracyjném dnia 20. Lutego 1816. Roku.

(podpisano) ZAIĄCZEK:

Minister Sprawiedliwości
(podp.) *T. Wawrzecki.*

Radzca Sekretarz Stanu, General Brygady
(podpisano) *Kossecki.*

Zgodno z Oryginałem
Radzca Sekretarz Stanu, General Brygady
(podpisano) *Kossecki.*

Zgodno z Wypisem
Minister Sprawiedliwości
Wawrzecki.

Dzień ogłoszenia d. 26. Marca 1816. Roku.

DZIENNIK PRAW.

Nro. 3.

Tom pierwszy.

w Imieniu Najjaśniejszego
A L E X A N D R A I.
 Cesarza Wszech Rosyji
 Króla Polskiego etc. etc. etc.

Namiestnik Królewski w Radzie Stanu.

Uznając z iednéy strony istotne niepo-
 dobieństwo, aby Rada Stanu Królestwa
 Polskiego w obecnym natłoku prac około
 rozwiiania Ustawy Konstytucyinéy trudnić
 się mogła ułatwianiem zaległych i biegną-
 cych interessów Administracyinego sporu
 poniżey wyszczególnionych; z drugiey zaś
 uważając niezbędną, a równie dla stron ia-
 ko i dla Skarbu ważną; potrzebę prędkiego
 tychże interessów ukończenia; na przeloże-
 nie Kommissyi Rządowéy Przychodów i
 Skarbu, po wysłuchaniu zdań Rady Stanu
 ogólnego zgromadzenia, postanowiliśmy utwo-

rzyć osobną dla załatwienia wspomnianych interesów Delegacją Administracyjną, której następujące przepisujemy prawa:

T Y T U Ł I.

Skład i Attrybucye Administracyjney Delegacyi, oraz przedmioty do nięj należące.

Artykuł 1.

Ostateczne sporów Administracyjnych poniżej w Artykułach 6tym i 7dym wyrażonych rozstrzyganie, którym aż do stałego w téj materji urzędzenia, trudnić się miała Rada Stanu, poruczamy odtąd nowo utworzonej Delegacyi Administracyjney, która Urzędowanie swoje na dniu 15: Kwietnia r. b. w Warszawie rozpocznie, i one codziennie, wyjąwszy dnie świąt kościelnych i uroczystości krajowych, od godziny ósmey do drugiey odbywać będzie, aż dopóki powierzonych sobie Spraw nie ukończy.

Artykuł 2.

Ta Delegacya Administracyjna składać się będzie, z iednego Prezesa, który z pomiędzy Senatorów wyznaczonym byđ

ma, i z sześciu Członków. Obecność trzech rachniąc w to i Prezydującego, potrzebną jest do legalnego kompletu. Równość zdań Prezydujący rozwiązanie. W przypadku potrzeby Delegacya działać może w dwóch osobnych kompletach.

Artykuł 3.

Trzech Assessorów z głosem doradczym, i tyluż Kancellistów, dodanych zostanie do téjże Delegacyi. Jeden Assessor trzymać będzie pióro, a w przypadku potrzeby zastępować może nieobecnego Członka z głosem stanowczym. Innych dwóch obowiązkiem będzie przygotowywanie Spraw do decyzyi.

Artykuł 4.

Kommissye Rządowe Sprawiedliwości, Spraw Wewnętrznych i Skarbu podadzą spólnie Kandydatów na Członków Delegacyi i na Assessorów, w liczbie potrójney, a Namiestnik w Radzie Stanu z podanych wybierze.

Artykuł 5.

Delegacya Administracyjna mocą ostateczney Instancyi rozstrzyga powierzone so-

bie interessa. Decyzye iéy nie podpadaia dalszemu odwołaniu się ani opozycyi, i nie potrzebia żadnego wyższego potwierdzenia.

Artykuł 6.

Następujące przedmioty oddane są pod ostateczne rozstrzygnięcie Delegacyi Administracyinéy.

- a. Spory dotyczące się żadanéy allewiacyi, w których bądź strona prywatna, bądź Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych, albo Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu odwołała się od Wyroku Rady Prefekturalnéy, lub od Kommissyi Woiewódzkiéy.
- b. Spory wynikające z dzierżawy Dóbr Korony, Narodowych i do Skarbu powróconych, a przychodzące z zażalenia dzierżawcy, mieniaćo się bydz uciążonym przez obrachunek w drodze Ekonomicznéy ostatecznie sporządzony.
- c. Spory pochodzące z kontraktów lub umów, które między Władzami Administracyinemi z iednéy, a Liwerantami, Antreprenerami lub innemi podo-

bnemi Kontrahentami z drugiéy strony, w celu zaopatrzenia publicznéy potrzeby zawarte zostały.

Szczegółowe oznaczenia przypadków i prawideł w tey materyi objęte są poniżej w Tytule II.

Artykuł 7.

Władza ostatecznego rozstrzygania sporów Artykułem poprzedzającym wskazanych, rozciąga się równie do tych, które z iakieykolwiek Epoki zaległy, iako i do tych, które aż do zupełnego Urządzenia Władz Konstytucyjnych toczyć się będą.

Artykuł 8.

Prezes i każdy z Członków Delegacyi Administracyinéy, przed przystąpieniem do sprawowania obowiązków swoich, wykona przed Radą Administracyiną Królestwa następującą przysięgę:

„Ja NN. przysięgam Panu Bogu Wszechmogącemu etc. Iż w rozstrzyganiu interesów Administracyiniego sporu, równie iak i we wszystkich pracach, które dla przygotowania rzeczy do decyzji zostaną mi powierzone w Delegacyi, zachowam ściśle i nieodstępnie sprawiedliwość,

„prawo, i trwające dotąd przepisy, i że obo-
 „wiązków na mnie włożonych, stosownie
 „do rozporządzeń i prawideł w postanowieniu
 „Rządu dnia 20. Lutego r. b., wydaném Delegacją
 „Administracyjną wyznaczaiącym umieszczonych,
 „najswięciej dopełnię; a to nie uwodząc się
 „żadnym dla kóréykolwiek strony względem;
 „ani też przyjaźnią, wdzięcznością, zemstą,
 „nienawiścią, prośbami, nadzieją, iakieykolwiek
 „promocyi lub przysługi, ani iakimkolwiek
 „datkiem, ale owszem sprawując się tak,
 „abym w całym ciągu powierzonego mi
 „urzędowania zachował wierne świadectwo
 „nienadwerezzonego sumnienia i bezstronnego
 „zdania. Tak mi Panie Boże etc.

Assessorowie Delegacyi, równie iako i
 Offycjaliści, krórchyby dla przygotowa-
 wczycich obrachowań użyć znalazła się w po-
 trzebie, wykonaią też samę przysięgę, wy-
 łączaiąc tylko z niéy na początku następujące
 „wyrazy: w rozstrzyganiu interessów Admi-
 „nistracyjnego sporu równie iak i”

Assessor zaś pióro trzymaiący wykona
 całą dołączaiąc:

„Iż Wyroki Delegacyi wiernie, z do-
 „kładném wysłowieniem powodów, odda-
 „wać będę.

T Y T U Ł II.

*Prawidła w rozpoznawaniu sporów pod de-
 cyzją Delegacyi Administracyjney oddanych.*

ROZDZIAŁ PIERWSZY.

Prawidła co do sporów o Allewiacye.

Artykuł 9.

Chcąc przeciąć wszelkie wątpliwości iakie
 z mylnego rozumienia Wyroków, Uchwał, i
 Postanowień, prawo żądania all-wiacyi urzą-
 dzaiących wynikły, a razem postawić De-
 legacją Administracyjną w stanie, by tém
 łatwiej, i z niezawodniejszą pewnością w
 materyi téy wyrokować mogła, podaią się
 iéy do zachowania następujące objaśniające
 główne prawidła.

Artykuł 10.

Podług brzmienia Wyroku Królewskie-
 go z daty 17. Grudnia r. 1810, i Uchwały
 Rady Ministrów z upoważnienia Królewskie-
 go, na dniu 28 Listopada r. 1812 wydanéy
 do tegoż Wyroku odwołuiący się, allewi-

acya nie może bydź przyznana, iak tylko w takim przypadku, gdy żądający iéy udowodnił, iż przez gradobicie, pożar, wylew wody, lub klęski wojenne, pozbawionym został rocznego z dóbr dochodu w całkowitości lub w dwóch trzech częściach. W żadnym zaś przypadku nie może allewiacya bydź przyznana, iak tylko na jednoroczne, lub półroczne podatki, opłaty, i zsyпки.

Artykuł 11.

Wszelkie innego rodzaju straty majątkowe, nienależące bynajmniey do rachunku dochodu, właściwego z dóbr do allewiacyi podanych; nie mogą wchodzić pomiędzy udowodnienia Artykułem poprzedzającym objęte, i nie dają żadnego prawa do żądania allewiacyi.

Artykuł 12.

Od straty z przyczyny klęsk wojennych w właściwych z dóbr przychodach poniesionej, odtrącać należy te przedmioty, które iako kwalifikujące się do likwidacyi, mają już swoje oddzielną drogę wynadgrózenia, i tém samém nie mogą bydź przytaczane na poparcie próśby o allewiacya.

Artykuł 13.

Dobrodzieystwo Uchwałą byłéy Rady Ministrów z daty 28. Listopada roku 1812. Mieszkańcom przez klęski ówczesnéy wojny zniszczonym udzielone, rozciągać się może i do późniayszych po dniu téyże Uchwały zdarzeń, skoro z niewątpliwych udowodnień okaże się, iż Właściciel wsi iakowéy, w skutku zaszléy tamże między Woyskami bitwy, przez gwałtowny bez kwitu zabór pozbawiony został całorocznego lub dwóch trzech części rocznego z niéy dochodu; co także rozumie się i o Allewiacyach żądanych za klęski, od początku rzeczonnéy Wojny poniesione.

Artykuł 14.

Uchwały byłéy Rady Naywyższéy Xięstwa Warszawskiego, ile tycze się zamieszonyéy Allewiacyi, dla zniszczonych Włości w obwodzie trzech mil około Twierdz Modlina i Zamościa leżących, zostają w swéy mocy, z zawarowaniem prawideł i zasad w ninieyszém postanowieniu objętych.

Artykuł 15.

Straty z powodu wypadków wojennych poniesione, lecz należące do tego rodzaju

szkód i ciężarów powszechnych, które każdego niemal Mieszkańca dotknęły, nie nadają prawa do żądania Allewiacyi.

A r t y k u ł 16.

W ocenianiu prawdziwéy w iednym roku straty dochodów Włości iakowéy, nie jest wolno mieszać do niéy straty z innego roku lub z innéy Włości wynikłe, ani też rachować ubytek dochodów podług ułożonego Arszlagu spodziewanych; ale przeciwnie, należy w rachubie ściśle odosobnić rok i włość, które podane zostały do Allewiacyi, i przyimować do obrachowania te tylko przedmioty rocznego dochodu, które realnie w owym roku występowały.

A r t y k u ł 17.

Wszelkie ślédztwa i Wykazy gwoli poparciu prawa do Allewiacyi czynione, nosić powinny cechę prawdziwéy ścisłości niewątpliwego sądowego dowodu. Inaczéy żaden nie względ mianym nie będzie w ostatecznym rozstrzyganiu sporów.

A r t y k u ł 18.

Wszelkie inne w niniejszym postanowieniu niewyrażone, albo ściślejszym ozna-

czeniu nieobstrzone, lub niezmienione prawidła, zachowane będą podług Dekretu z daty 17. Grudnia 1810 r. i innych późniejszych dotąd exystujących Uchwał w tym przedmiocie wydanych.

R O Z D Z I A Ł D R U G I.

Prawidła co do Sporów wzajemnych między Skarbem a Dzierżawcami Dóbr Korony, Narodowych i do Skarbu powróconych, tudzież co do innych sporów Artykułem 6tym obiętych.

A r t y k u ł 19.

W ostatecznym rozpoznawaniu wzajemnych sporów między Skarbem z iednéy, a Dzierżawcami Dóbr Korony, Narodowych, i do Skarbu powróconych z drugiéy strony, Delegacya Administracyina trzymać się ściśle i nieodstępnie winna zasad i przepisów iakie w osobnym postanowieniu pod datą dzisiejszą wydaném wskazane zostały; w przedmiocie wzajemnego obrachowania iakichkolwiek bądź pretensyi, pochodzących z Dierżawnych umów i Kontraktów o wymienione dobra.

A r t y k u ł 20.

Co do innych sporów, pochodzących z Kontraktów lub umów, które między Władzami Administracyjnymi z iedną, a Liwerantami, Antreprenerami lub innemi podobnemi Kontrahentami z drugiey strony, w celu zaopatrzenia publiczney potrzeby zawarte zostały, Delegacya Administracyjna trzymać się ściśle powinna Zasad i Warunków rzezonemi Kontraktami obiętych; a gdzieby te nie były jasno wskazane, zastąpi one zwykłemi Administracyjnymi prawidłami, iakich się Ministeria w rozstrzyganiu podobnych sporów stale dotąd trzymały.

T Y T U Ł III.

Postępowanie w ostatecznym rozstrzyganiu Interessów pod Wyrok Delegacyi Administracyjney oddanych.

R O Z D Z I A Ł P I E R W S Z Y.

Co do Interessów Allewiacyinych tak zaległych iako i biegnących.

A r t y k u ł 21.

Sekretaryat Główny Rady Stanu, i Deputacya zastępująca dawniey Kommissyą Po-

dań i Instrukcyi, odesła bezzwłocznie do Delegacyi Administracyjney wszelkie Akta zaległych Interessów Allewiacyinych, których wokanda natychmiast ułożoną będzie stósownie do rozporządzenia poniżey w Artykule 38. wyrażonego.

A r t y k u ł 22.

Sprawy w których Ministerium Przychodów i Skarbu zgodnie z wyrokiem Rady Prefekturalney przyznało udzieloną Allewiacyą, nie podpadaia już pod dalsze rozpoznawanie Delegacyi Administracyjney, i należy do Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu przyprowadzić one do skutku.

A r t y k u ł 23.

W sprawach Allewiacyinych w których Deputacya Zastępująca Kommissyą Podañ i Instrukcyi zgodziła się w zdaniu swoim z Wyrokiem Rady Prefekturalney, Delegacya Administracyjna zrobić tylko powinna baczną Superrewizyą Aktów dla przekonania się, czyli w tym wyroku nie zaszło zwałcenie któreykolwiek z Zasad lub prawideł postanowieniem ninieyszem wskazanych. W przypadku zupełney zgodności z temi za-

sadami, i prawidłami, odesła Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu Akta dla wykonania Decyzyi, w przeciwnym zaś razie uchybienie sprostanie i ostateczną wyda Decyzją. — Toż samo postępowanie zachowanem będzie w Sprawach Allewiacyinych, w których zdanie byłego Komitetu Centralnego zgodnem jest z wyrokiem Rady Prefekturalnéy.

Artykuł 24.

Wszelkie inne zaległe sprawy Allewiacyinye roztrząsanemi być mają we wszystkich szczegółach swoich, tak co do materyi jako i co do formy, i wolno zostanie Stronie rekursującýj naprzeciw Wyrokowi Rady Prefekturalnéy, poprzec swój rekurs nowém obrończém pismém, które jednak w ciągu dwudziestu tylko dni od daty rozpoczęcia Delegacyi Administracyinéy podaném być może.

Artykuł 25.

Równie w zaległych jako i w nowo wprowadzanych sprawach Allewiacyinych, nie wolno będzie stronom w Delegacyi Administracyinéy przytaczać nowych faktów, ani składać lub żądać nowych udowodnień

na

na poparcie dawniejszych w Radzie Prefekturalnéy odbytych. Jednakże Delegacya Administracyina może odesłać rzecz dla uokładnienia śledztw lub rewizyi miejscowych, jeżeliby tych konieczną potrzebę uznała.

Artykuł 26.

W objaśnieniu i uzupełnieniu Artykułu 40. Organizacyi Rady Stanu z daty 19. Września r. 1810 którym dozwolone są trzy, miesiące czasu do odwołania się od Wyroków Rady Prefekturalnéy; i w zamiarze, aby przez szczegółowe oznaczenia form i czasu wręczeń tychże Wyroków ułatwioném zostało rozwiązanie wynikłych dawniey, i zachodzić nadal mogących wątpliwości, podają się następujące objaśnienia.

a. Wyrok Rady Prefekturalnéy powinien być przez tę Radę naydaley w dniach czternastu od daty wyroku przesłanym w Kopii wierzytelnéy wraz z Aktami do Ministerium Przychodów i Skarbu, i w tymże samym czasie w Kopiach wierzytelnych wręczonym Prefektowi i stronie interessowaney. Wręczenie stronie dopełnioném być ma przez Offycyalistę Sądowego lub

Administracyjnego na ten koniec upoważnionego i przysięgłego. Rapport do Ministerium obejmować będzie daty i świadectwa takowych wręczeń.

- b. Czas trzymiesięczny rekursu zaczyna się dla strony prywatney od dnia takowego wręczenia, dla Skarbu zaś od dnia w którym Wyrok z Aktami nadszedł do Ministerium, a którego dowód polega na Dzienniku Generalnym Ministerii.
- c. Przy rekursach bądź Skarbu bądź strony prywatney, mają być dołączone udowodnienia iż trzy miesięczny czas do rekursowania dozwolony, nie upłynął.

R O Z D Z I A Ł D R U G I.

Co do sporów między Skarbem i Dzierżawcami, niemnię tych które z kontraktów z Liwerantami i Antreprenerami zawartych wynikają.

A r t y k u ł 27.

Jeżeli Dzierżawca Dóbr Korony, Narodowych lub do Skarbu powróconych, bądź w Dzierżawie jeszcze zostający, bądź z niej wyszły, przestanie na obrachowaniu, które

przez właściwe do tego upoważnione Władze odbytem zostało z wzajemnych z Dzierżawy pretensyi, nabwczas Kommissya Rządu wa Przychodów i Skarbu rzecz całą z Dzierżawcą ukończy a uwiadomienie o szczegółach takowego obrachunku do Delegacyi Administracyjney prześle.

A r t y k u ł 28.

Jeżeli zaś Dzierżawca mniema się być ukrzywdzonym przez odbyte dzieło obrachunku, i chęć odwołania się od niego na piśmie oświadczy, na ów czas Władza odbywająca tę czynność, powinna mu bezzwłocznie w sposobie urzędowym wręczyć (przez przysięgłego i na to wyznaczonego Oficjalistę) wierzytelną kopią całego obrachunku i danę względem niego we wszystkich Kategoriech stanowczęj opinii, a potem Akta wszelkie tego sporu wraz z dowodami Urzędowych wręczeń, bez najmniejszey zwłoki do Delegacyi Administracyjney odesłać.

A r t y k u ł 29.

Dzierżawcy rekursującemu, dozwala się od daty wręczenia czas dni dwudziestu do podania swoięj rekursowey skargi, która podług zwykłej osnowy powinna w sobie

obeymować to wszystko, co do wyjaśnienia rzeczy i poparcia rekursu służyć może. Skarga ta złożoną będzie w Kancellaryi Delegacyi, i do nięj dołączone być ma udowodnienie, iż oznaczony czas do rekursu ieszcze nie upłynął.

Artykuł 30.

Jeżeli skarga nie będzie podaną w dozwo-
lonym czasie dni dwudziestu od wręczenia,
tedy obrachunek przez upoważnioną do tego
Władzę odbyty, i wydane względem niego
opinie, stają się prawomocnemi względem
Dzierżawcy, a naówczas Delegacya Admini-
stracyina odsyła na powiót wszelkie Akta te-
go sporu do Kommissyi Rządowéj Przychodów
i Skarbu, celem przywiedzenia rzeczy
do skutku.

Artykuł 31.

Obrachunek może bydz w iednęj tylko
lub więcéj Kategorjach rekursowanym;
a naówczas co do innych Kategorji nierekur-
sowanych, pozostaje on iedynie do ostatecz-
nego ułatwienia przez Kommissyą Rządow-
wą Przychodów i Skarbu w myśl Artyku-
łu 27.

Artykuł 32.

Co się tycze innych sporów pochodzą-
cych z Kontraktów lub umów, które mię-
dzy Władzami Administracyinemi z iednéj,
a Liwerantami, Antreprenerami lub innemi
podobnemi Kontrahentami z drugiéj strony,
w celu zaopatrzenia publiczney potrzeby za-
warte zostały, względem tych sporów posta-
nowiona iest iuż wyżéj w Artykule 20. zasa-
da rozpoznawania ich. Postępowanie zaś co
do tych przedmiotów, w niższéj Instancyi
Administracyinéj, pozostanie to samo, iakie
dotąd było w używaniu.

ROZDZIAŁ TRZECI.

Ogólne prawidła postępowania.

Artykuł 33.

Całe postępowanie w Delegacyi Admini-
stracyinéj, aż do ostatecznego w każdym
interesie zawyrokowania, odbywać się bę-
dzie między Skarbem i stronami na piśmie.
Zadne audyencye publiczne miejsca nie
mają.

Artykuł 34.

Strona z Skarbem spór wiodąca, niepo-

trzeba używać Prawników do podawania obronczych wywodów swego interassu. Może podawać one sama, lub przez inną na ten koniec w Warszawie wybraną osobę. W każdym jednak przypadku, powinna przy pierwszym podaniu swoim, ustanowić i wymienić swego w Warszawie zastępcę, w którego mieszkaniu wszelkie zwyczajne wręczenia odbywane będą. Jeżeliby tego zaniedbała, lub pomyliła się w wyborze zastępcy, albo w wymienieniu nazwiska jego i mieszkania, tedy wszelkie ztąd szkodliwe skutki, a na los swego interassu nieodzownie stanowcze, sama sobie przypisze.

Artykuł 35.

Kommissye Rządowe podają same bezpośrednio do Administracyinėj Delegacyi wywody i obrony swoje.

Artykuł 36.

Skoro interes pod ostateczną instancyą Delegacyi Administracyinėj już wprowadzonym lub odesłanym zostanie, tedy wszelkie dalsze wzajemne komunikacye i wręczenia Urzędowe pism obronczych, pa-

pierów i wezwań, dzać się będą w Warszawie przez Woznego przysięgłego, którego Delegacya Administracyina wybierze, i który ma być przyzwoicie kancyonowanym za niezawodność w dopełnianiu tego obowiązku.

Artykuł 37.

W żadnym przypadku strona publiczna, równie jako i strona prywatna nie może podawać do Delegacyi Administracyinėj więcej nad jedno obroncze pismo. Czas do podania odpowiedzi na pismo strony rekurs swój popierający, dozwala się do dni piętnastu od daty wręczenia.

Artykuł 38.

Stósownie do ustanowionego w artykule 6. trojakiemu rodzajowi sporów pod ostateczną decyzją Delegacyi Administracyinėj oddanych, ustanowi ona trzy wokandy a razem i niezmienną koleją, podług której odsadzane będą z zastrzeżeniem, iż głyby na której z nich nie dostawało spraw, lub te w krótszym czasie odbyły się, na ów czas następująca z kolei Wokanda wzięta

będzie do odbywania wpisów. Te trzy wokandy wywieszonemi być mają ciągle na drzwiach Kancellaryi Delegacyi, a nawet i ogłaszanemi przez gazety publiczne w miarę przybywających do wpisania interessów. Po odebraniu aktów spraw allewiacyinych z kancellaryi Rady Stanu i od Deputacwi Zastępującej Kommissyą Podañ i Instrukeyi, Delegacya Administracyina wygotować niezwłocznie rozkaze wokandę tychże sporów, porządkiem dat, odesłania każdéj do byłéj Rady Stanu, lub do Rady Nanyższéj Xięstwa, albo do Tymczasowego Rządu Królestwa. Późniéj zaś w miarę przybywających i odsyłanych do Delegacyi interessów spornych, będą one na wokandy umieszczanemi.

Artykuł 39.

Każda sprawa lub superrewizya oddaną będzie do Referatu iednemu z Członków Delegacyi; losowanie co tydzień odbywane stanowi o takowym rozkładzie referatów pomiędzy Członki. Assessorowie używani będą do referowania spraw allewiacyinych, oraz do innych prac, które okazałyby się potrzebnemi dla przygotowania sporu do

ostatecznego rozstrzygnięcia. / Tam gdzie zachodzić będą mozolne i zwickłane rachuby do wyiaśnienia i ocenienia, może Delegacya Administracyina wezwać Główną Izbę Rachunkową o przydanie dwóch lub trzech Rachmistrzów.

Artykuł 40.

Referat wygotowany powinien być kolejno udzielonym wraz z aktami każdemu z Członków, na dzień przynajmniéj ieden, dla rozważnego przejrzenia: poczem sprawa porządkiem wpisów przychodzi do Decyzyi przy którój każdemu z Członków wolno będzie zdanie swoje na piśmie złożyć do aktów.

Artykuł 41.

Strona prywatna, która w przedmiocie dzierzawnych pretensyi z rekursem swoim bądź co do całej sprawy, bądź co do pojedynczój kategorii oddaloną zostanie, podpada karze niesłusznego wywołania i zwrotu kosztów. Kara ta wynosić będzie trzy procenta od summy, iaka Wyrokiem Delegacyi odciętą została, i niesłusznje żadaną była.

A r t y k u ł 42.

Delegacya Administracyina przesyła co dwa tygodnie do Rady Stanu rapport odbytych przez siebie czynności z summarycznym wykazem każdéj rozstrzygnionéj sprawy, i iéy przedmiotu. Każdy przez nią wydany wyrok powinien być natychmiast wraz z aktami odesłanym do właściwéj Kommissyi Rządowéj, dla ściągnięcia lub poszukiwania exekucyi iego.

A r t y k u ł 43.

Delegacya Administracyina w przeciągu dwóch tygodni od czasu weyścia w obowiązki, wygotuje wewnątrzną ordynacyą działań swoich, dołączając do niéy wszelkie inne zwykłe przepisy i używaniem poświęcone formy w postępowaniu, które powyższemi artykułami nie zostały objęte lub zmienione, albotéż ściśléj oznaczone.

Wykonanie niniejszego Postanowienia, które w Dzienniku Praw umieszczoném będzie

ma, Kommissyom Rządowym w czém do kłórey należy poruczamy.

Działo się w Warszawie na Posiedzeniu Administracyiném dnia 20. Lutego 1816.

(podpisano) ZAIĄCZEK.

Minister Przychodów i Skarbu

(podpisano) T. Matuszewic.

Radzca Sekretarz Stanu General Brygady

(podpisano) Kossecki

Zgodno z Oryginalem

Radzca Sekretarz Stanu General Brygady

(podpisano) Kossecki

Zgodno z Wypisem.

Minister Sprawiedliwości

Wawrzecki.

Dzień ogłoszenia dnia 30. Marca 1816.

w Imieniu Najjaśniejszego

A L E X A N D R A I.

Cesarza Wszech Rossyi

Króla Polskiego etc. etc. etc.

Namiestnik Królewski w Radzie Stanu.

Bacząc na dobro Kraiu, aby wszelkie Administracyjne działania pod pewne i niezwrócone prawidła podciągnięte były, i aby przez to zachowany był dla wszystkich równy wymiar sprawiedliwości, nim w pomyślniejszym dla kraiu czasie przepiszemy urządzenie, iaka zasługa do iak wysokięj pensyi emerytalnęj prawo nadać, na teraz co do sposobu onych wypłat, na przełożenie Ministra w Kommissyi Przychodów i Skarbu Prezydującego, postanowiliśmy i stanowimy. —

A r t y k u ł 1.

Każdy pod oyczystym Rządem nawet za

czasu dawnego Królestwa Polskiego zasłużony, mający już oznaczoną pensyą emerytalną, chcąc ją otrzymywać, winien ciągle mieszkać w teraźniejszym Królestwie Polskiem, i nie może obok nięj pod iakimkolwiek bądź Tytułem brać drugięj pensyi z Naszego Skarbu Publicznego. Tym końcem przy każdęj dla niego wypłacie, składając od mieyscowęj władzy Administracyinęj lub Policynęj świadećstwo swego życia, témże Swiadectwem przed Kasą pensyą mu wydającą udowodnić winien; iż ciągle pod bokięj téjże Władzy iest zamieszkały, i że w inném mieyscu bądź z powodu sprawowania publicznych obowiązków, bądź dla innęj zasługi, drugięj pensyi ze skarbowych funduszów nie pobiera.

A r t y k u ł 2.

Każdy utracający emerytalną pensyą; z powodu otrzymania płatnego obowiązku publicznego, od dnia iak zaprzestanie obowiązki te sprawować, i iezli tych dla złęgo zachowywania się nie utracił; tudzież w razie, iezli za zasługi na nowo położone, wyż-

sza emerytalna pensya nadana mu nie została, ma prawo wrócić się do dawniejszey.

Artykuł 3.

Ci Emeryci, którzyby dotąd podwóyną pensyą brali za zasługi, dla rozpoznania téj czynności, i dla oznaczenia im iedney domierzonéy emerytalnéy pensyi, winni na nowo złożyć zupełną i dostateczną legitymacyą przed tą Władzą, która czyniła do najwyższego zatwierdzenia przedstawienie, w rzeczy pensyi nayspóźniejszą razą im nadanęy.

Artykuł 4.

Gdyby któren z Emerytów dla poratowania zdrowia, lub dla swych prywatnych Interessów, udając się za granicę, swą emerytalną pensyą chciał pozyskiwać, tedy świadectwo życia iego, od miejscowéy Władzy zagranicznéy wydane, podpisem Ministra lub Dyplomatycznego Agenta Naszego Państwa zostającego przy Dworze w tym kraju, w którym przebywa Emeryt, stwierdzone bydź ma; a ten ktoby miał powierzone odebranie pensyi, urzędową plenipotencyą do tego złożyć w Kassie opłacaiący powinien. Od

tego postanowienia nie wyłączaia się i małoletni, którzy za zasługi przez Ródców Kraiowi oddane, na Edukacyą lub na swe utrzymanie aż do dóyscia pełnoletności pensyą z Naszego Skarbu oznaczoną mają.

Artykuł 5.

Dla urządzania Kassowych Rachunków, każdy pobieraiący emerytalną pensyą, w kraju lub za granicą zostaiący, któryby po iéy odebranie przez cały rok się niezgłaszał, za rok tenże równo z iego końcem, prawo do zaległéy pensyi utracą. Zaś ten, kto ciągle przez trzy lata o swą należytość zamilezy, poczytany za niepotrzebuiącego od Rządu wsparcia, lub za już nieżyiącego, z listy Emerytów nazawsze wymazany zostanie.

Artykuł 6.

Powyższe przepisy rozciągnięte bydź mają i co do Wdów pobieraiących emerytalną pensyą, z tym co do nich dodatkiam; iż zmieniając stan swój przez wejście w nowe śluby małżeńskie, od dnia za mąż póyscia, już na zawsze żadnego prawa do dawnéy pensyi emerytalnéy mieć nie mogą.

A r t y k u ł 7.

Wszelkie urządzenia do czasu tego zasze, a ninieyszemu przeciwnie, zaraz od dnia 1. następującego miesiąca uchylają się.

A r t y k u ł 8.

Wykonanie postanowienia tego polecamy wszystkim Kommissyom Rządowym, szczególniej Kommissyi Przychodów i Skarbu, i mieć chcemy, aby ten Wyrok w Dzienniku Praw umieszczony został.

Działo się w Warszawie na Posiedzeniu Administracyjném dnia 24. Lutego 1816 roku.

(podpisano) Z A I A C Z E K.

Minister Przychodów i Skarbu
(podpisano) *T. Matuszewic.*

Radzca Sekretarz Stanu, General Brygady
(podpisano) *Kossecki*

Zgodno z Oryginałem.

Radzca Sekretarz Stanu, General Brygady
(podpisano) *Kossecki.*

Zgodno z Wypisem.

Minister Sprawiedliwości
Wawrzecki.

Dzień ogłoszenia d. 30. Marca 1816.

w Imie-

w Imieniu Najiaśnieyszego

A L E X A N D R A I.

Cesarza Wszech Rossyi

Króla Polskiego etc. etc. etc.

Namiestnik Królewski w Radzie Stanu.

Postanowiwszy względem sposobu w jakim Artykuły 20. i 21. Traktatu z Austryą a 18. i 19. Traktatu z Prusami (w Wiedniu dnia 3. Maja r. z. zawartych) co do Właścicieli, których własności linią graniczną są przecięte, do skutku mają być doprowadzone, stanowimy również co do sposobu w jakim Art. 22. Traktatu z Austryą, a 20. Traktatu z Prusami, względnie rozstrzygania sporów o też własności wyniknąć mogących, do skutku doprowadzonóm być ma, co następuje.

A r t y k u ł 1.

Zaraz po ukończeniu planu i wygotowaniu dokładném Mappy nowego

Tom 1. Do Nru 3.

15

rozgraniczenia, przepisem Art. 40. Traktatu z Austryą a 38. Artykułem Traktatu z Prusami wskazanych, wygotowie Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych dokładną listę Dóbr, które wyż wymienioném rozgraniczeniem przecięte zostały.

A r t y k u ł 2.

Że zaś w stosunku do Artykułu 11. Traktatu z Austryą, oraz Artykułu 9. Traktatu z Prusami, każda osoba nie pod jednym tylko Rządem własność posiadająca, obowiązana iest w przeciągu jednego roku, rachuiąc od daty ratyfikacyi wymienionych Traktatów, złożyć na piśmie obranego sobie stałego zamieszkania deklaracyą przed Urzędem najbliższego Miasta lub Rządca Powiatu, albo też Władzą Cywilną najbliźszą w Kraiu, który sobie obrała i też deklaracye przez wzmiankowane Urzędy lub inae Władze do Rządu wyższego Prowincjonalnego, przesłane

być winny; w przeciwnym przypadku, nieskładający deklaracyi Właściciel różnorządowy tego kraiu ma być poddanym, w którego kraiach miał ostateczne swe zamieszkanie, tedy w stosunku do ustanowień tych, ułożyć Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych Tabełłę wyjaśniającą, w którym Kraiu Właściciele wymienionych w Artykule i. niniejszego urządzenia Dóbr rozgraniczeniem przeciętych zamieszkanie swe mają.

A r t y k u ł 3.

Tabelle w tym sposobie ułożone tak co do nazwisk Dóbr które rozgraniczeniem przecięte zostały, iako téż co do istotnych przez Właścicielei tychże dóbr obranych; lub z powyższych przepisów wynikających zamieszkań ich, komunikować będzie Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych Kommissyi Rządowej Sprawiedliwości, która z swéy strony wygotowawszy z tychże

Tabell wypisy każdego w oddzielności Woiewództwa dotyczące się, poleci właściwym Sądom Cywilnym;

izby te wszelkie spory o nieruchomości majątek granicą przecięte, bez względu czyli część onegoż w sporze będąca w iednym lub drugim kraiu połączoną iest, rozsądzały, iezli z Tabell powyższych okazuje się, iż Właściciel Dóbr granicą przeciętych, zamieszkanie swe ma w Kraiu Królestwa Polskiego; przeciwnie zaś w decyzye wszelkich podobnych sporów niewdawały się, i forum Sądów swych, za niewłaściwe uznawały, iezliby z rzeczonych Tabell wyiaśniało się, iż zamieszkanie Właściciela Dóbr granicą przeciętych, nie iest w Królestwie Polskiem.

A r t y k u l 4.

Również poleci Kommissya Rządowa Sprawiedliwości wszelkim Wła-

dzom Cywilnym Sadowym, izby w każdym wypadku, ile razy w podobnych processach Kommissya miejscowa, dla wyiaśnienia sporu w kwestyi będącego na gruncie za granicą będącym potrzebną będzie, wezwaly Wladze właściwe zagraniczne o zesłanie tézże Kommissyi wyrażając dokładnie, fakta, iakie przez miejscową Kommissya wyiaśnione być mają, i na wzajem podobne rozstrzaśnienia miejscowe, téz Wladze Cywilne Sadowe na żądanie Wladz zagranicznych tam uzupełniały, gdzie rozstrzygnięcie processów do tychże Wladz zagranicznych należy.

A r t y k u l 5.

Wladza Sadowa od którój wykonanie Wyroku za granicą zapadłego, co do części gruntu w Królestwie Polskiem leżącego, żadanem będzie, ma natychmiast temuż żądaniu w ówczas zadość uczynić, skoro z Tabelli wymienio-

néy przekona się, iż Właściciel rozdzielonych granicą Dóbr, w tym kraju ma zamieszkanie, w którym Wyrok zapadł.

Artykuł 6.

Że zaś stósownie do Artykułu 14. Traktatu z Austryą, jako też Artykułu 12. Traktatu z Prusami, każdy Właściciel różnorządowy, nie utracą prawa w ciągu lat ośmiu od ratyfikacyi powyższego Traktatu rachując, zamieszkanie swe zmienić, zaczęm Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych, o każdym zaszłém zdarzeniu zmiany zamieszkania przez Właściciela Dóbr granicą przeciętych, uwiadomi Kommissyą Rządową Sprawiedliwości, a ta zawiadomi o tém właściwe Sady, w celu sprostowania podług tego Tabell Artykułem 1. i 2. niniejszego urzędzenia wzmiankowanych.

Artykuł 7.

Wykonanie niniejszego Urzędzenia Kommissyom Rządowym Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych, oraz pierwszém z nich umieszczenie go w Dzienniku Praw polecamy.

Działo się w Warszawie na Posiedzeniu Rady Administracyinéy dnia 24. Lutego 1816 roku.

(podpisano) ZAJĄCZEK.

Minister Sprawiedliwości
(podp.) *Wawrzecki.*

Radzca Sekretarz Stanu General Brygady
(podpisano) *Kossecki.*

Zgodno z Oryginałem
Radzca Sekretarz Stanu General Brygady
(podpisano) *Kossecki.*

Zgodno z Wypisem
Minister Sprawiedliwości
Wawrzecki.

Dzień ogłoszenia dnia 1. Kwietnia 1816 Roku.

W Imieniu Najjaśniejszego

A L E X A N D R A I.

Cesarza Wszech Rossyi

Króla Polskiego etc. etc. etc.

Namiestnik Królewski w Radzie Stanu.

Na przełożenie Kommissyi Rządowéy Przychodów i Skarbu, po wysłuchaniu zdania Rady Stanu

zważywszy

że przez nową zmianę polityczną exystencyi kraiu tego, odeszły pod obce panowanie znaczne części kilku Departamentów, a nawet niektóre Departamentowe miasta, iako to: Kraków, Poznań i Bydgoszcz, w których znajdujące się, a do obrony Sądowéy publicznych własności, iako to: Korony Narodowych, Duchownych, Edukacyinych, Gminnych i Instytutowych służące akta względnie na pozostałe przy kraiu tutejszym tychże De-

partamentów części segregowane być muszą,

zważywszy nadto że nowe Sądownictwo krajowe podług nadanej Konstytucyi nietylko co do samej Organizacyi wewnętrznej, ale też i co do lokacyi Sądów, a nawet i co do urzędujących osób zmianie podlegać musi,

zważywszy dalej że w ciągu takowej już w początkowych Organicznych Statutach zaczętej Sądownictwa krajowego zmiany, i z przy-

czynny nieuzupełnionej jeszcze Segregacyi Aktów obrona Sądowa publicznych powyższych własności tycząca się mogłaby być na niebezpieczeństwo narażoną,

zważywszy nakoniec że w celu ubezpieczenia całości powyższych publicznych własności w przyszłej Sądownictwa krajowego Organizacyi, należy się koniecznie względem Sądowej tychże własności obrony stosowniejsze i skuteczniejsze jak były do dziś dnia przedsięwziąć środki, nim do uskute-

czynienia onych Rząd przystąpić zdoła,

postanowiliśmy i stanowimy co następuje:

Artykuł 1.

Wszystkie processa w zwyczajnych Sądach, publicznych własności, (iako to: Koronny, Narodowych, Duchownych, Edukacyjnych, Gminnych, Instytutowych, i tym podobnych) dotyczące się, drogą prawa wprowadzone, w dalszym postanowieniu zawieszają się. To zawieszenie nie stosuje się do spraw oddanych do rozstrzy-

gnięcia Delegacyi Administracyjney, postanowieniem Rządu dnia 20. Lutego utworzoney.

Artykuł 2.

Wszystkie dotychczasowe Sądy i Trybunały, processów powyżey wymienionych, ani na nowo przyjmować, ani rozpoczętych kończyć nie mogą, a to aż do dalszego w téj mierze Rządu postanowienia.

Artykuł 3.

Wykonanie niniejszego postanowienia, które w Dzienniku praw pomieszczone

bydź ma, Kommissyom Rządowym w czém do któręy należy, polecamy.

Działo się w Warszawie na Posiedzeniu Rady Administracyinęy dnia 27. Lutego 1816 r.

(podpisano) ZAIĄCZEK.

Minister Przychodów
i Skarbu
(podp.) *Matuszewic.*

Radzca Sekretarz Stanu, General Brygady
(podp.) *Kossecki.*

Zgodno z Oryginałem.

Radzca Sekretarz Stanu, General Brygady
(podp.) *Kossecki.*

Zgodno z Wypisem
Minister Sprawiedliwości
Wawrzecki.

Dzień ogłoszenia d. 1. Kwietnia 1816. Roku

w Imieniu Najjaśniejszego
A L E X A N D R A I
 Cesarza Wszech Rossyi
 Króla Polskiego etc. etc. etc.

Namiestnik Królewski w Radzie Stanu.

Zważywszy że do tychczasowe likwidowanie Dyet na dalszy czas utrzymane być nie może, z powodu koniecznie potrzebnej oszczędności w wydatkach Skarbowych, chcąc oraz przepisane osobnym Dekretem pod dniem 4. Października 1809 dyety dla Urzędników i Oficjalistów Sądowych podług téż samych oznaczyć zasady, podług jakich dla

wszelkich Urzędników Administracyjnych będą oznaczone, stanowi:

ZASADY OGÓLNE.

Artykuł 1.

Wszelki Urzędnik i Oficjalista Sądowy, Administracyjny, Skarbowy, Policyjny, Ekonomiczny, w przedmiocie Administracyjnym wysłany, działający z polecenia wyższej Władzy za obrębem swego urzędowania, ma prawo do dyet i te likwidować może, rachując na dzień jedną czwartą część swęj dziennęj Etatowęj pensyi; iednak Urzędnicy i Oficjaliści pobierający pensyi mnięj iak 2,000. zł. pol. rocznie, mają także Dyety

pobierać iakie wypadają w czwartęj części na pensyą 2,000 zł. pol.

Artykuł 2.

Każdy z wyżęj rzeczonych Urzędników i Oficjalistów działający z polecenia wyższej Władzy w obrębie swęgo urzędowania, polecenie takowe wykonać winien bez żadnego wynadgodzenia, i dyet likwidować nie może.

Artykuł 3.

Zasada w powyższym artykule do likwidowania dyet w Kommissoryach Rządowych wskazana, rozciąga się i do Kommissoryów w przedmiotach tyczących się sporów prywatnych.

Artykuł 4.

W Kommissoryach Rządowych koszta dyet ponosi Rząd z funduszu na ten koniec wskazanego; w Kommissoryach zaś dotyczących się sporów prywatnych, strona przegrywająca lub Kommissyi żądająca.

PRZEPISY SZCZEGÓLNE.

Artykuł 5.

Strona Kommissyą na grunt sprowadzająca, winna iest przyzwoity powóz z końmi po Kommissarza przystawić, lub wydatek na wynajęcie powozu albo Extra-poczty zwrócić, a koszta te strona przegrywająca wynadgrodzić powinna.

Artykuł 6.

Dla zapobieżenia nieporozumieniom wyznacza się do podróży następująca liczba koni: Dla Radzców Stanu, Referendarzów, Sędziów Naywyższyć Instancyi i Appellacyinych, koni cztery. Dla Radzców Woiewódzkich koni cztery. Dla Sędziów Ziemskich, Grodzkich, Kommissarzy Obwodowych, tudzież wszelkich Urzędników Skarbowych, ekonomicznych i policyinych w odpowiadającym stopniu będących, koni trzy. Niższym zaś wszelkim Urzędnikom, iako to: Burmistrzom, Wóytom, Assessorom, Sekretarzom, koni dwa.

Tym którzy z obowiązku Urzędu, konie utrzymywać winni, podróży koszta w Obwodzie żadne się nie rachują,

za Obwodem zaś tylko czwarta część.

Artykuł 7.

Dyety nietylko rachowane być mają za dzień pracy, ale i za czas użyty do odprawienia podróży, w której najmniej sześć mil na dzień Urzędnik i Oficjalista odprawiać powinien.

Artykuł 8.

Urzędnik i Oficjalista obowiązany jest będąc na Kommissyi, najmniej ośm godzin na dzień pracy poświęcić. Po odbytych czynności Urzędnik lub Oficjalista winien jest złożyć likwidacją kosztów Dyet i podróży, właściwej swej Władzy, która gdy uzna że Kom-

missya skończona i likwidacją za sprawiedliwą osądzi, nakaze stronie wypłacenie należyłości.

Artykuł 9.

Gdyby względem opłaty kosztów Kommissyi, spór jaki zachodził, mieniący się być ukrzywdzonym, udać się może do Kommissyi Woiewódzkiej, i żądać rozstrzygnięcia sporu.

Artykuł 10.

Postanowienie niniejsze od dnia ogłoszenia ma być wykonane, czego dopełnienie i umieszczenie w Dzienniku Praw Kommissyom Rządowym Oświecenia i Wyznań Religijnych, Sprawiedliwości, Spraw Wewnętrznych i Policji, Przy-

chodów i Skarbu, w czém do
którój należy polecamy.

Działo się w Warszawie
na Posiedzeniu Rady Admini-
stracynej dnia 2. Marca 1816
Roku.

(podpisano) ZAJĄCZEK.

Minister Spraw Wewnę-
trznych i Policji
(podpisano) T. Mostowski.

Radzca Sekretarz Stanu, Jenerał Brygady
(podp.) Kossecki.

Zgodno z Oryginałem
Radzca Sekretarz Stanu, Jenerał Brygady
(podp.) Kossecki.

Zgodno z Wypisem.
Minister Sprawiedliwości
Wawrzecki.

Dzień ogłoszenia d. 3. Kwietnia 1816. Roku.

w Imieniu Najiaśniejszego
ALEXANDRA I.
Cesarza Wszech Rossyi
Króla Polskiego etc. etc. etc.

Namiestnik Królewski w Radzie Stanu.

Zważając iż szczupłe fundu-
sze Skarbu nie mogą wydostar-
czać zarazem tak bieżącym wy-
datkom, iak i z czasu Rządu by-
łej Rady Naywyższej Tymcza-
sowój Xięstwa Warszawskie-
go zaległym, postanowiliśmy
i stanowimy:

Artykuł 1.

Wszelkie do Skarbu preten-
sye pochodzące z Epoki od dnia
1. Lutego 1813. do wyłącznic
dnia 1 Czerwca 1815. które do-
tąd w części lub całkowicie nie
są zaspokoione, mają bydź po
Departamentach w właściwych

Prefekturach okazywane, dostatecznie legitymowane i obliczane.

Artykuł 2.

Obliczone tym sposobem w miejscowych Prefekturach pretensye z całego Departamentu, iako i pretensye z kolei wyroków Króla JMCI Saskiego wówczas Xięcia Warszawskiego z dnia 18. Stycznia 1810 i z dnia 26. Czerwca 1811. r. co do dawniejszych Departamentów z Epoki od 1. Czerwca 1809. r. a co do nowszych z Epoki od 1. Stycznia 1810, aż po dzień 1. Lutego 1813 r. które była Rada Naywyższa Tymczasowa Uchwałą z dnia 25. Czerwca 1813. do podobnego w Prefekturach obliczenia odesłała, w szczególności przez Prefektów podane bydź mają Kommissyi Likwidacyinéy w skutek Tra-

ktatów Wiedeńskich ustanowionéy.

Artykuł 3.

Pretensye Osób Woyskowych Polskich w Prefekturach obliczone przed podaniem Kommissyi Likwidacyinéy do Kommissyi Rządowéy Woyny, dla ich sprawdzenia odsyłane bydź mają.

Artykuł 4.

Zważając iż różnéy rangi Officerowie z Woysk Cesarstwa Rossyjskiego za Kommendantwo po placach i Etapach w naszym Królestwie z Epoki w art. 1. wskazanéy do naszego Skarbu mają pretensye i z Kommend takowych będąc odwołanemi kray Królestwa Polskiego opuścić muszą, pretensye tego rodzaju bez odnoszenia do Kommissyi Likwidacyinéy ze Skarbu zaspokoione mieć cheemy.

Artykuł 5.

Dopełnienie niniejszego postanowienia i umieszczenie w Dzienniku Praw, tudzież w Pismach publicznych Kommissyom Rządowym w czém do której należyć będzie, polecamy.

Działo się w Warszawie na Posiedzeniu Rady Administracyinéy dnia 12. Marca 1816. r.

(podpisano) **ŻAIA CZEK.**

Minister Przychodów i Skarbu
(podp.) *T. Matuszewic*

Radzca Sekretarz Stanu, Generał Brygady
(podpisano) *Kossecki*

Zgodno z Oryginałem

Radzca Sekretarz Stanu, Generał Brygady
(podpisano) *Kossecki.*

Zgodno z Wypisem

Minister Sprawiedliwości
Wawrzecki.

Dzień ogłoszenia d. 12. Kwietnia 1816. Roku.

w Imieniu Najiaśnieyszego

A L E X A N D R A I.

Cesarza Wszech Rossyi

Króla Polskiego etc. etc. etc.

Namiestnik Królewski w Radzie Stanu.

Chcąc, aby w Królestwie Polskiem wszelkich kruszców kopalnie, fabryki, huty i kuźnice, coraz więcéy się rozszerzały i nabierały wzrostu, a zważając z drugiéy strony, że takim zamiarom szkodliwe iest wywożenie rud kruszcowych za granicę: na przelożenie Kommissyi Rządowéy Spraw Wewnętrznych i Policyi, postanowiliśmy i stanowimy.

Artykuł 1.

Wszelkich Rud kruszcowych a mianowicie Żelaza, Zynku, Miedzi, i Ołowiu wywoz za granicę iest zakazany.

Tom. I. Do Nru 3.

18

A r t y k u ł 2.

Wykonanie niniejszego postanowienia, które w Dzienniku Praw ma być umieszczone, Kommissyom Rządowym Spraw Wewnętrznych i Policji, tudzież Przychodów i Skarbu poruczamy.

Działo się w Warszawie na posiedzeniu Rady Administracyjnej dnia 23. Marca 1816 Roku.

(podpisano) ZAJĄCZEK.

Minister Spraw Wewnętrznych i Policji
(podpisano) *T. Mostowski.*

Radca Sekretarz Stanu Jenerał Brygady
(podpisano) *Kossecki*

Zgodno z Oryginałem

Radca Sekretarz Stanu Jenerał Brygady
(podpisano) *Kossecki*

Zgodno z Wypisem.

Minister Sprawiedliwości
Wawrzcki.

Dzień ogłoszenia dnia 23. Kwietnia 1816.

DZIENNIK PRAW.

Nro. 4.

Tom pierwszy.

Wypis z Protokołu Sekretaryatu Stanu
Królestwa Polskiego.

My z Bożey Łaski ALEXANDER I.

*Cesarz Wszech Rossyi Król Polski.
etc. etc. etc.*

Stosownie do rozporządzeń zawartych w
Rozdziale 5cim Tytule III. Ustawy Konstytu-
cyniney postanowiliśmy i postanawiamy na-
stępujący Statut Organiczny dla Rady Stanu.

T Y T U Ł I.

O Radzie Stanu.

Artykuł i.

Rada Stanu pod prezydencyą Króla lub
iego Namiestnika, składać się będzie iak iest
wyrażono w artykule 63 Ustawy Konstytu-
cyniney:

Artykuł 2.

Rada Stanu dzielić się będzie na Radę Administracyjną i na ogólne zgromadzenie Rady stosownie do artykułu 65 przereczony Ustawy.

T Y T U Ł II.

O Radzie Administracyjnej

Artykuł 3.

Wszelkie przedmioty Administracyjne, gdy idzie o przywiedzenie do skutku Królewskiego postanowienia, o rozstrzygnięciu w rzeczach przechodzących władzę Ministeryom powierzoną lub o urzędzenia roztrząsać się mające na ogólnym zgromadzeniu Rady Stanu, należeć będą do Rady Administracyjnej.

Artykuł 4.

Radca Stanu wyznaczony przez Króla, mieć będzie pod tytułem Radcy Sekretarza Stanu, dozór redakcyi protokółów posiedzeń

Rady Administracyjnej: pod Jego kierunkiem zostaje Kancellarya Rady Stanu.

Artykuł 5.

Na posiedzeniach Rady Administracyjnej interessa odbywane będą w następującym sposobie; nsyprzód zatwierdzonym być ma ułożony z poprzedzającej Sessyi protokół stosownie do artykułu 8. poczem następuje czytanie świeżo wydanych postanowień królewskich, które gdy ukończonem zostanie, Ministrowie wnosić będą interessa Wydziałowe, zachowując kolę przepisaną artykułem 76 Ustawy Konstytucyjnej, chyba iż Namiestnik w przypadku nagłości uzna potrzebę upoważnienia Ministra aby interessa Wydziału swojego przed innemi przedstawił.

W końcu posiedzenia wniesione będą przez Radcę Sekretarza Stanu.

1. Wszelkie Uchwały na ogólnym zgromadzeniu zapadłe.
2. Rapporta Kommissyi Rządowych przesłane wprost do Namiestnika.

3. Decyzye, rapporta i odezwy od innych władz niezawisłych od Komisji Rządowych.
4. Podania i Memoryały od prywatnych Osób.

Artykuł 6.

Każdy Członek Rady Administracyinėj ma prawo zdanie swoje otworzyć względem przedmiotu wniesionego. Od Namiestnika zależeć będzie, ilekroć uzna potrzebę głębszego wyjaśnienia, zwrócić do Ministra przedstawiającego interes wniesiony, lub roztrząszenie onego innemu Członkowi Rady poruczyć. Jeżeli Namiestnik osądzi rzecz dostatecznie wyjaśnioną, wyda decyzją swoją na témże posiedzeniu. W przypadku przecieź gdyby Członek który wnosil wzięcie interassu pod dojrzałą rozwałę, i w tój mierze zachodziła różność zdań, więkzość o tém stanowić będzie; w przypadku przychylenia się Namiestnik wyznaczy dzień do reprodukowania i roztrzygnięcia interassu.

Artykuł 7.

Gdyby Minister właściwy niechciał podpisać Decyzji Namiestnika z powodu iżby ją sądził przeciwną bądź Ustawie Konstytucyinėj, bądź prawom, bądź dobru Stanu, inny Minister może podpisać decyzją Namiestnika i za nią będzie odpowiadał. Jeżeliby zaś żaden podpisać iey nie chciał, decyzya się zawiesi, rzecz będzie przedstawioną Królowi, który o niój postanowi swoim Wyrokiem podług artykułu 47 Ustawy Konstytucyinėj.

Artykuł 8.

Protokóły Rady Administracyinėj obowiązać będą dokładne wyluszczenie wszystkich interessów i zdań względem nich oświadczonych. Każde posiedzenie rozpocznie Radca Sekretarz Stanu odczytaniem Protokólu Sessyi poprzedzającej. Każdy Członek mocen iest żądać sprostowania w wykładzie otworzonego przez siebie zdania.

Artykuł 9.

W interessach potocznych gdy nie o zmianę porządku i biegu Administracyi, lecz jedynie o przesłanie memoryałów lub podań do władz właściwych, albo o zalecenie pospiechu chodzić będzie, natenczas Decyzye Namiestnika będą wprost wygotowywane. Takowe decyzye bydy powinny podpisane przez Namiestnika i podpisem Rady Sekretarza Stanu zaświadczone i do Dziennika wciągnione.

Artykuł 10.

Gdyby dla biegu interessu potrzebném było zasiągnięcie przez Ministra tymczasowey Decyzyi Namiestnika, lub gdyby szło o rozstrzygnięcie jakowey wątpliwości, natenczas Decyzya dana przez Namiestnika ustnie w Radzie Administracyney, przesłana zostanie temuz Ministrowi w kształcie wyciągu z Protokółu z podpisem Rady Sekretarza Stanu, co dostatecznym dla Ministra będzie upoważnieniem.

Artykuł 11.

Uchwały Namiestnika we wszelkich przedmiotach nieobjętych artykułami 9. i 10. niniejszego Statutu, wychodzić będą w kształcie postanowienia z podpisem Namiestnika i zaświadczeniem podpisu przez Ministra Naczelnika Wydziału i przez Radcę Sekretarza Stanu wedle następującej aryngi.

w Imieniu Najjaśniejszego

A L E X A N D R A I.

Cesarza Wszech Rossyi Króla Polskiego

Namiestnik w Radzie

Artykuł 12.

Wszelki projekt do urzędzenia rozstrząśniony na ogólném zgromadzeniu i przez nie Namiestnikowi przesłany, podanym będzie do rozwagi Rady Administracyney. Jeżeli po wysłuchaniu téżże Rady Namiestnik uzna, iż projekt rzeczony z dobrem kraiu jest zgodny, natenczas zatwierdza go lub pod Decyzją Królewską poddaie, a to stosownie do swego Pełnomocnictwa. Jeżeli zaś Namiestnik uzna potrzebném umiar-

kowanie projektu, przesyła takowy wraz z postrzeżeniami swoimi, dla powtórnego rozstrząśnienia na Zgromadzenia ogólne. Gdy takowy projekt do Rady Administracyjnej wróci a Namiestnik przyjęcia onego odmawia, poddanym będzie pod zatwierdzenie Królewskie.

Artykuł 13.

Prócz interesów bieżących Namiestnik będzie zdawał Królowi sprawę co tydzień z wszelkich wydanych przez siebie Uchwał w Radzie Administracyjnej. Zdania takowe sprawy przesyłane będą Królowi, na ręce Ministra Sekretarza Stanu, wraz z dołączonymi kopiami protokołów zawidzianymi i podpisanymi przez Radcę Sekretarza Stanu. Kancellarya szczególna Namiestnika, to jest ta której używa do właściwych sobie Attrybucyi, uważaną być ma iako wydział Sekretaryatu generalnego Rady Stanu.

Artykuł 14.

Rada Administracyjna zbierać się będzie na posiedzenia nie mniej iak dwa razy na ty-

dzień na zwołanie Namiestnika, który może prócz tego naznaczać posiedzenia nadzwyczajne.

Artykuł 15.

Do ważności Uchwał przez Namiestnika wydanych, przytomność trzech Członków Rady Administracyjnej nierachując Namiestnika i Radcę Sekretarza Stanu, jest konieczną.

Artykuł 16.

Jeżeli Namiestnik nieposiada Języka Polskiego, roztrząsanie na Radzie Administracyjnej odbywać się będzie w języku Francuzkim. Protokół natenczas utrzymywany będzie po Polsku i po Francuzku. Jednakże Uchwały Namiestnika i wszystkie akta Kancellaryi jego wychodzić niemoga iak tylko w Języku Polskim.

Artykuł 17.

Oryginały postanowień Królewskich, to jest: Wypisy z Protokołu Sekretaryatu Stanu przez Ministra Sekretarza Stanu zaświadczone, zachowywane będą w Kancellaryi

Rady Stanu pod szczególnym dozorem Radcy Sekretarza Stanu. Będą przesyłane do kogo należy, w kopiach zawidzianych zaświadczonych i podpisanych przez Radcę Sekretarza Stanu.

Artykuł 18.

Organizacya i Etat Kancellaryi Rady Stanu będą ułożone przez Radcę Sekretarza Stanu, na zgromadzeniu ogólném rozstrząsnione, i pod zatwierdzenie Królewskie podane.

Artykuł 19.

W przypadku zeyścia lub ciężkiéy choroby albo innéy ważnéy przeszkody Namiestnik zanim Następcą wyznaczonym zostanie; będzie tymczasowo zastąpiony przez prezydującego, jeżeli temu Król poprzedniczo niezaradził. Obowiązki Prezydującego pełnić będzie pierwszy z porządku Członek Rady Administracyinéy, w której natenczas materye rozstrzygane będą większością głosów. Równosć zdań Prezydujący rozwiązuie.

Artykuł 20.

Gdyby Królowi pod bytność w Stolicy Królestwa swojego, podobało się zwołać Radę Administracyiną, obowiązki Sekretarza pełnić będzie Minister Sekretarz Stanu z pomocą Radcy Sekretarza Stanu.

T Y T U Ł III.

O zgromadzeniach ogólnych Rady Stanu.

Artykuł 21.

Zgromadzenie ogólne Rady Stanu odbywać się będzie, pod prezydencją Króla, Namiestnika lub pierwszego z porządku Członka Rady Administracyinéy.

Artykuł 22.

Referendarz którego Król wyznaczy, mścić będzie pod tytułem Sekretarza Głównego kierunek Kancellaryi ogólnego Zgromadzenia; do pomocy przydany mu będzie Sekretarz protokółista.

Artykuł 23.

Zgromadzenie ogólne odbywać się będzie

w Pałacu Krasińskich zwanym, w Zamku zaś Królewskim ilekroćby Królowi podobało się na niem przydywać:

R O Z D Z I A Ł P I E R W S Z Y.

O roztrząsaniu i układaniu projektów do Prawa i do urzędzeń Administracyjnych.

Artykuł 24.

Każdy Minister przedstawia Królowi lub Namiestnikowi projekta do urzędzeń uchwalone w Kommissyi na której przydywie.

Artykuł 25.

Projekta takowe na rozkaz Króla lub Namiestnika poddane będą ogólnemu Zgromadzeniu Rady Stanu. Namiestnik oznaczy na posiedzeniu Administracyjnym czyli projekta mają być wniesione lub nie na ogólne Zgromadzenie.

Artykuł 26.

Prezydujący na ogólném Zgromadzeniu;

wyznacza jednego lub więcéy Członków w miarę natury i ważności przedmiotu, dla roztrząśnienia onego i przedstawienia z wyłuszczeniem powodów na ogólném zgromadzeniu.

Artykuł 27.

Członki mające sobie polecone wygotowanie przedstawienia mocni są żądać od Ministra wszelkich potrzebnych objaśnień.

Artykuł 28.

Gdy na posiedzeniu zgromadzenia ogólnego roztrząsanym jest projekt do urzędzenia, Referujący czyta swoje przedstawienie, poczem Minister otwiera zdanie, po nim zaś Członkowie zgromadzenia za otrzymanym głosem od Prezydującego. Skoro Prezydujący uzna iż materya dostatecznie już jest wyjaśnioną, zapyta Ministra i Członków mających polecone roztrząśnienie: czyli mają jeszcze iakowe postrzeżenia do uczynienia, poczem wniesie pod roztrzygnięcie Zgromadzenia czyli projekt całkowicie, artykułami lub rozdziałami chce mieć roztrząsanym, co

gdy Zgromadzenie rozwiąże przystąpi do głosowania.

Artykuł 29.

Zgromadzenie stanowi większością zupełną głosów. Decyzye jego stosownie do artykułu 75. Ustawy Konstytucyney ulegają potwierdzeniu Króla lub Namiestnika. Zgromadzenie składać się powinno najmniej z siedmiu Członków, aby mogło prawnie stanowić. Maia prawo głosowania wszyscy Członki ogólnego Zgromadzenia wyszczególnieni w artykułach 63 i 75. Ustawy Konstytucyney.

R O Z D Z I A Ł D R U G I.

O sporach Juryzdykcyinych między Władzami Sądowemi i Administracyinemi.

Artykuł 30.

Spory o Juryzdykcyą między Władzami Sądowemi i Administracyinemi, rozstrzygać będzie ogólne Zgromadzenie Rady Stanu.

Arty-

Artykuł 31.

Gdy Sąd rozumie iż urząd Administracyiny przywłaszczył sobie iego Władzę, lub prawo, powinien ostrzedz go o tém. Również sobie postąpi urząd Administracyiny, gdyby podobne przywłaszczenie przez Sąd dopełnioném było.

Artykuł 32.

Do Prezesów Sądów i Prezesów Komisysy Woiewódzkich należy szczególniey uwiadomienie w przypadku Sporów o juryzdykcyą.

Artykuł 33.

Jeżeli spór o juryzdykcyą w przeciągu tygodnia od uwiadomienia załatwionym nie jest, władza odwołująca się uczyni w téymierze przedstawienie do właściwego Ministra załączając wszelkie akta i udowodnienia mogące posłużyć ku wyjaśnieniu kwestyi.

Artykuł 34.

Takowe przedstawienie wraz z dołączonymi aktami wniesie Kommissya na ogólne Zgromadzenie Rady Stanu.

Artykuł 35.

Ogólne Zgromadzenie następnie odeszłe przedstawić do Komisji Instrukcyjnej. Komisja Instrukcyjna składać się będzie z pięciu Referendarzy pod prezydencją Rady Stanu lub pierwszego z porządku Referendarza. Aby stanowić mogła, potrzebną jest przytomność najmniej trzech Członków.

Artykuł 36.

Komisja Instrukcyjna nie tylko wchodzić powinna w rozpoznanie przesłanych sobie aktów, lecz nadto żądać może od Władz których spór tyczy się obszerniejszych objaśnień. Ministrowie wydadzą tym końcem potrzebne rozkazy.

Artykuł 37.

Ogólne zgromadzenie, w liczbie siedmiu Członków obecnych, na zdany raport przez Komisję Instrukcyjną stanowi ostatecznie, uchylając rozrządzenie tej Władzy, której niewłaściwość uzna. Wyrok ogólnego zgromadzenia Rady Stanu będzie przez druk ogłoszony.

Artykuł 38.

Na Zgromadzeniu ogólném Rady Stanu gdy ma być ostatecznie postanowionem względem Sporu iurydykcyjnego zasiadać będą z głosem stanowczym Członkowie Trybunału Najwyższego mający stopień Radców Stanu.

R O Z D Z I A Ł T R Z E C I.

O oddaniu pod Sąd Urzędników Administracyjnych.

Artykuł 39.

Do ogólnego Zgromadzenia Rady Stanu należy wedle art. 73. Ustawy Konstytucyjnej i Statutu Organicznego o Reprezentacji Narodowej stanowienie względem oddawania pod Sąd Urzędników Administracyjnych mianowanych przez Króla za wykroczenia w Urzędzie wyjąwszy tych, którzy Sądom Seymowym są ulegli, szczególniej zaś w przypadkach następujących:

1. Gdy urzędnik sprzeciwia się dopełnieniu praw lub urzędzeń, albo innych do sprzeciwienia się namawia.

2. Jeżeli innym Urzędnikom lub Władzom przeszkadza w sprawowaniu obowiązków.
3. Jeżeli w pełnieniu obowiązków da się uwieść datkiem, obietnicą lub widokiem osobistego interesu.
4. Jeżeli przywłaszczy sobie grosz publiczny dozorowi iego powierzony.
5. Jeżeli na własną potrzebę użyje funduszków, papierów, aktów, dokumentów, urzędownie sobie powierzonych, jeżeli sobie przywłaszczy, ukryje lub usunie takowe, albo na zanesione prawne żądanie wydania onych odmawia
6. Jeżeli nadużyje Władzy dopuszczając się gwałtu, zdzierstwa lub iakiegokolwiek nakładu.
7. Jeżeli zatraci lub zfałszuje powierzone sobie akta.
8. Jeżeli przez nadużycie Władzy naruży własność prywatną, uwięzi kogo samowolnie, lub uwięzionemu

zanesienia skargi i poszukiwania sprawiedliwości niedopuszcza.

9. Jeżeli przez swoje niedbalstwo naraża dobro służby.

Artykuł 40.

Minister którego dotyczą powyższe wykroczenia, czyni w téj mierze przedstawienie ogólnemu Zgromadzeniu i składa akta i dokumenta do zarzutów ściągające się.

Artykuł 41.

Wolno jest równie prywatnéj osobie podać ogólnemu Zgromadzeniu zaskarżenie na Urzędnika, bądź w przypadku wykroczenia o które się użalać może, lub w zdarzeniach oznaczonych w artyk. 39. a to dowodniwszy iż się udawał ze skargą do Komisysy Rządowéj właściwéj załączając daną mu rezolucyą, albo iż daną nie była oświadczyając.

Artykuł 42.

Wszelkie zaskarżenie na Urzędnika podane do Zgromadzenia ogólnego, wyrażać powinno.

1. Imię i Nazwisko, Urząd i zamieszkanie skarżącego i oskarżonego.
2. Wyłożenie jasne i zwięzłe wyrażonych czynów oskarżenia.
3. Wskazanie dowodów ku poparciu każdego czynu, tudzież wyliczenie załączonych do Memoryału dokumentów,

Artykuł 43.

Zaskarżenia przez siebie odebrane odsyła zgromadzenie ogólne do Komisyyi Instrukcyiney.

Artykuł 44.

Jeżeli Komisyya Instrukcyina uzna skargę za niestosowną z powyższemi rozporządzeniami, winna jest przedstawić takową niestosowność ogólnemu zgromadzeniu Rady Stanu.

Artykuł 45.

Gdy skarga uznana będzie za formalną, Komisyya daie swoją opinią i składa swój raport Zgromadzeniu ogólnemu Rady Stanu.

Artykuł 46.

Gdyby Komisyya osądziła iż jest potrzeba obszerniejszego wywodu działania indagacyi i wybadania oskarżonego, winna zawiadomić o tém przez rapport zgromadzenie ogólne, które w téy mierze postanowi. Stawienie się przed Komisyyą osobiście jeżeli jest rozkazanem nastąpić powinno w przeciągu dni piętnastu od dnia zapozwu.

Artykuł 47.

Ztém wszystkiém wolno jest Komisyyi przez pośrednictwo Ministra, polecić Władzy Sądowey lub Administracyiney, działanie na miejscu badań i indagacyi potrzebnych. Wezwana Władza składa raport Komisyyi z załączeniem aktów.

Artykuł 48.

Przed uplywieniem terminu wyznaczonego ku odbyciu badania, Komisyya instrukcyina powołać może oskarżyciela, aby

podał główne punkta do wyprowadzenia Sprawy, Kommissya dalsze badania sama ułoży.

Artykuł 49.

Czynienie badań i trzymanie ich protokółu poleczone będzie jednemu z Członków Kommissyi Instrukcyiney. Po ukończeniu badania wolno jest innym Członkom czynić inne zapytania.

Artykuł 50.

Po takowem sprawie wyprowadzeniu Kommissya wyznacza czas oskarżonemu, do przygotowania obrony. Obrona powinna być sporządzoną na piśmie i złożoną przez oskarżonego lub osobę tym końcem przez niego umocowaną.

Artykuł 51.

Po rozważeniu obrony lub gdy już termin dozwolony oskarżonemu upłynie, Kom-

missya przedstawi rzecz na ogólném zgromadzeniu Rady Stanu.

Artykuł 52.

Po wysłuchaniu przedstawienia ogólne Zgromadzenie roztrząsa sprawę i onę roztrzyga, stósownie do artykułu 37. niniejszhey ustawy.

R O Z D Z I A Ł C Z W A R T Y.

O raportach tyczących się położenia kraiu i postrzeżeniach ściągających się do wad w urządzeniach.

Artykuł 53.

Każdego roku w epoce oznaczonéy przez Króla, każda Kommissya Rządowa poda na ogólném zgromadzeniu Rady, sprawę o postępie Administracyi, uzyskanych skutkach, działaniach następnych, o stanie wpływów i użycia funduszków publicznych.

Artykuł 54.

Powyższe zdania sprawy roztrząsane będą na Zgromadzeniu ogólném, które wyznaczy Kommissyą do ułożenia ogólnego rapportu.

Artykuł 55.

Takowy rapport przesłany będzie Królowi i za Jego rozkazem w Senacie złożony i na Seymie czytany stósownie do artykułu 106 Ustawy Konstytucyinéy.

Artykuł 56.

Do pomienionego rapportu dołączy zgromadzenie ogólne postzeżenia własne co do niedostateczności lub wad Urządzeń zaprowadzonych, a to wedle postanowienia artykułu 75 Ustawy Konstytucyinéy.

R O Z D Z I A Ł P I A T Y.

O działaniach przygotowawczych Zgromadzenia ogólnego przed zwołaniem Seymu, tudzież przez ciągtrwania onego.

Artykuł 57.

Projekta do prawa mające być Seymo-

wi podane, będą poprzedniczo roztrząsione na Radzie Stanu.

Artykuł 58.

Gdy Król postanowi wniesienie na Seym projektu w Radzie Stanu roztrząsnionego, zgromadzenie ogólne uwiadomi o tém przez pośrednictwo Referendarza właściwą Kommissyą Seymową.

Artykuł 59.

Gdy Kommissya Seymowa ma iakie spostrzeżenia, uda się do Kommissyi Rządowéy na konferencyą, do którój przypuszczonym będzie Referendarz do pośrednictwa użyty.

Artykuł 60.

Jeżeli Kommissya nieodstępuje od swoich postrzeżeń, i odmian żąda, Minister uwiadomia o tém ogólne Zgromadzenie, które gdy potrzebę uzna, wezwie Kommissyą aby należała do roztrząsania.

Artykuł 61.

Zgromadzenie ogólne stanowi ostatecznie

względem wygotowanego projektu do prawa, i podaie go Królowi. Król gdy to przyzwoitym bydz uzna, odsyła projekt przez pośrednictwo Rady Stanu, pod rozważę Izb Seymowych.

Dan w Pałacu Naszym Królewskim w Warszawie dnia ^{19. Listopada} 1815 roku.
_{1. Grudnia.}

(podpisano) ALEXANDRE

przez Cesarza i Króla

(L.S.) Minister Sekretarz Stanu
Ig. Sobolewski

Zgodno z oryginałem
Minister Sekretarz Stanu
(podp.) *Ig. Sobolewski*

Zgodno z oryginałem
Radca Sekretarz Stanu Generał Brygady.
(podp.) *Koszecki.*

Zgodno z Wypisem
Minister Sprawiedliwości
Waworzecki.

Dzień ogłoszenia d. 5. Maja 1816 Roku.

Wypis z Protokołu Sekretaryatu Stanu
Królestwa Polskiego.

My z Bożęj Łaski ALEXANDER I.
Cesarz Wszęch Rossyi Król Polski
etc. etc. etc.

Stósownie do rozporządzeń Statutu Organizacyjnego o Radzie Stanu, postanowiliśmy i postanawiamy dla zgromadzenia ogólnego Rady Stanu następującą Organizacją wewnętrzną.

ROZDZIAŁ PIERWSZY.
Obecność Członków.

Artykuł 1.

Członki ogólnego Zgromadzenia Rady Stanu, niewchodzące do składu Rady Administracyjnej, nie mogą oddalać się dla wła-

snych potrzeb bez pozwolenia przez Namiestnika w Radzie Administracyjney udzielonego; Namiestnik nie może dawać pozwolenie iak na tygodni sześć w przeciągu iednego roku.

Artykuł 2.

Członki dłuższego pozwolenia potrzebujące, lub za granicę Królestwa pragnące wyiechać, powinny przez Namiestnika prosić o pozwolenie Królewskie.

Artykuł 3.

Toż samo rozciąga się i do Sekretarza Głównego.

Artykuł 4.

Pozwolenie w tym iedynie przypadku udzieloném zostanie, gdy dla biegu interesów nie będzie szkodliwe.

Artykuł 5.

Pozwolenie wyrażać powinno czas na który służyć ma, i w Protokóle Rady Administracyjney być zapisaném.

Artykuł 6.

Obowiązki Sekretarza Głównego pełnić będzie Referendarz; w nieobecności iego Prezydujący wyznaczy zastępcę.

ROZDZIAŁ DRUGI.

O biegu interesów na Zgromadzeniu ogólném.

Artykuł 7.

Wszelkie pismo przesłane do zgromadzenia ogólnego Rady Stanu, będzie oddaném Sekretarzowi głównemu.

Artykuł 8.

Sekretarz Główny otwiera Expedycye. Prezydujący wymieni na nię Nazwisko Członka, któremu wypracowanie rapportu polecić zechce. Sekretarz Główny zapisze Datę odebrania i Numer onęy.

Artykuł 9.

Postanowienia Króla lub Namiestnika iak tylko odebrane zostaną, na posiedzeniu czytaniem być powinny.

Artykuł 10.

Posiedzenia ogólnego zgromadzenia będą się odbywały dwa razy na tydzień w dniach wyznaczonych przez Namiestnika. Na iednym z tych posiedzeń zajmować się będzie zgromadzenie roztrząsaniem projektów do praw i urzędzeń; na drugiem zaś rozpoznawaniem sporów iurydykcyinych i oddawaniem pód Sąd. Prócz tego Kommissya Instrukcyina odbywać będzie każdego tygodnia iedno posiedzenie. Od Prezyduiącego zależy zwolywać posiedzenia nadzwyczajne.

Artykuł 11.

Na każdym posiedzeniu ogólnego zgromadzenia podany będzie Prezyduiącemu i Członkom spis Referatów, bądź przez referuiących, bądź przez Kommissyą Instrukcyina, dla dalszego w Radzie roztrząśnienia, wygotowanych; podawane one będą pod rozwałę porządkiem odebrania, wyiąwszy przypadek nagłości uznany od Prezyduiącego.

Arty-

Artykuł 12.

Sekretarz Główny przed ukończeniem posiedzenia wnosi pod roztrząśnienie przedmioty ekonomiczne.

Artykuł 13.

Pisma uchwalone i wszelkie akta wychodzące od ogólnego zgromadzenia Rady, podpisane będą przez Prezyduiącego. Sekretarz Główny zaświadczy podpisem zgodność ekspedycyi z uchwaloną redakcyą. Na aktach tych położono będzie w tytule:

„w Imieniu Króla Ogólne Zgromadzenie Rady Stanu.”

Artykuł 14.

Zakaznie się wydawać komukolwiek bądź wyiąwszy Członkom Rady Stanu, aktów, papierów lub wypisów kancellaryi bez wyraźnego na to pozwolenia ogólnego Zgromadzenia.

Artykuł 15.

Pismo przesłane ogólnemu Zgromadzeniu Rady Stanu, nie może inż być cofnięte.

Tom I. Do Nru 4.

20

Artykuł 16.

Kommissya Instrukcyjna mieć będzie osobnego Sekretarza.

Dan w Pałacu Naszym Królewskim w
Warszawie dnia $\frac{19. \text{ Listopada}}{1. \text{ Grudnia}}$ 1815 roku.

(podpisano) ALEXANDRE

przez Cesarza i Króla

Minister Sekretarz Stanu

Ig. Sobolewski

Zgodno z Oryginałem

Minister Sekretarz Stanu

(podp.) *Ig. Sobolewski*

Zgodno z oryginałem

Radca Sekretarz Stanu General Brygady

(podpisano) *Kossecki.*

Zgodno z Wypisem.

Minister Sprawiedliwości

Wawrzecki.

Dzień ogłoszenia d. 5. Maia 1816 Roku.

Wypis z Protokołu Sekretaryatu Stanu

Królestwa Polskiego.

My z Bożey łaski ALEXANDER I

Cesarz Wszech Rosseyi, Król Polski

etc. etc. etc.

Stósownie do rozporządzeń Statutu organicznego o Radzie Stanu, postanowiliśmy i postanawiamy dla Rady Administracyjney następującą Organizacją Wewnętrzną.

ROZDZIAŁ PIERWSZY.

Obecność Członków.

Artykuł 1.

Członki Rady Administracyjney niemogą oddalić się dla własnych potrzeb bez pozwolenia udzielonego w Radzie przez Namiestnika. — Namiestnik nie może pozwolenia udzielić iak na tygodni sześć przez ciąg jednego roku.

Artykuł 2.

Członki pragnące na czas dłuższy oddalić się lub za granicę Królestwa wyjechać, winni są prosić o pozwolenie Królewskie przez pośrednictwo Namiestnika. — Postanowie-

nie to rozciąga się także do Radzcy Sekretarza Stanu.

Artykuł 3.

Jeżeli pozwolenie będzie udzielone Ministrowi Naczelnikowi Wydziału, lub Radzcy Stanu Dyrektorowi Generalnemu, lub Referendarzowi, wyznaczonym zostanie tymczasowie zastępca przez Króla w przypadku obierym w artykule 2. a przez Namiestnika stósownie do artykułu 1.

Artykuł 4.

Wszelkie pozwolenie wyrażać powinno przeciąg czasu na który służyć ma, i zapisaném będzie w Protokóle posiedzenia.

ROZDZIAŁ DRUGI.

O biegu interesów w Radzie Administracyinėj.

Artykuł 5.

Postanowienia Królewskie otwierane będą przez Namiestnika, i czytane na naypierwszém posiedzeniu Rady Administracyinėj.

Artykuł 6.

Rapporta Władz, próśby i skargi partykularne otwierac będzie Radzca Sekretarz Stanu, i przedstawiać Namiestnikowi, lub na Radzie Administracyinėj stósownie do postanowien Statutu Organicznego o Radzie Stanu.

Artykuł 7.

Jeżeli Namiestnik uzna przyzwoitém postanowić dni audyencyonalne, wolno będzie prywatnym podawać mu memoryały, które odesłane zostaną Radzcy Sekretarzowi Stanu, a to jeżeli zaydzie potrzeba, dla ich przedstawienia na posiedzeniu Rady Administracyinėj.

Artykuł 8.

Przyjęto jest za zasadę aby prywatne osoby udawały się poprzedniczo do Władz właściwych to jest do Kommissyi Rządowych, lub ogólnego zgromadzenia Rady Stanu, przed podaniem memoryałów Namiestnikowi, i że ten krok jest dozwołonym iedynie w przypadku odmówienia im sprawiedliwości. Próśby o łaski również przechodzić powinny przez Władze pośrednie.

Artykuł 9.

Z podanych do Namiestnika przedawien od mieszkańców, te które obeymują przypadki przewidziane artykułem 9. Statutu organicznego o Radzie Stanu, będą roztrząsane przez Radzcę Sekretarza Stanu, i poddane roztrzygnięniu Namiestnika. Roztrzygnięcie takowe nastąpić może nie na Posiedzeniu Rady Administracyinėj; Będzie ono podpisane przez Namiestnika i podpisem Radzcy Sekretarza Stanu zaświadczone. Takowe roztrzygnięcia wciągnione zostaną idą

głównego Dziennika. Wszelkie inne interesa przedstawione Namiestnikowi, niemogą być załatwianemi iak tylko na Radzie Administracyinėj.

Artykuł 10.

Każde pismo podawane Namiestnikowi, lub Radzie Administracyinėj, wskazywać powinno na kopercie i w tytule Władzę lub osobę podającą.

Artykuł 11.

Ustanawia się następujący porządek pracy na posiedzeniach Rady:

1. Czytanie protokołu Sessyi poprzedzającej końcem uchwalenia redakcyi i podpisania.
2. Czytanie postanowień Królewskich.
3. Rapporta Członków w przedmiotach, których roztrząśnienie polecone im było przez Namiestnika.
4. Przedstawienia Ministra Obrządków Religijnych i Oświecenia Publicznego.
5. Przedstawienia Ministra Sprawiedliwości.
6. Przedstawienia Ministra Spraw Wewnętrznych i Policyi.
7. Przedstawienia Ministra Woyny.
8. Przedstawienia Ministra Przychodów i Skarbu.
9. Rapport Radzcy Sekretarza Stanu w przedmiotach do niego należących.

Artykuł 12.

W czasie czytania i roztrząsania materyi przedstawianych Namiestnikowi w Radzie Sekretarz Redaktor ułoży minutę protokołu pod dozorem Radcy Sekretarza Stanu.

Artykuł 13.

W przypadku roztrząsań wymagających tajemnicy, Radca Sekretarz Stanu sporządzi sam protokół i własnoręcznie zapisze w tajnym dzienniku.

Artykuł 14.

W przypadku gdy rapport ministra przedstawiony w kształcie postanowienia zostanie potwierdzonym przez Namiestnika, iako też podpisany przez niego i zaświadczony podpisem Urzędnika do którego to należy, oryginał i onego kopie dokładne oddane będą Radcy Sekretarzowi Stanu, a to dla złożenia oryginału w Kancellaryi, i wręczenia kopii zawidzieć się mających przez tegoż Radzcę Sekretarza Stanu, Ministrom właściwym, którym służyć będą za upoważnienie.

Artykuł 15.

Jeżeli projektu do postanowienia niezatwierdzi Namiestnik, ułożenie popraw powierzone będzie Ministrowi.

Artykuł 16.

W przypadku przewidzianym przez artykuł 10. Statutu organicznego o Radzie Stanu, rezolucya ustna Namiestnika zapisaną będzie w protokóle, wyciąg z tego protokołu, zawidzia-

ny przez Radcę Sekretarza Stanu, przesłany zostanie Ministrowi lub komu należy.

Artykuł 17.

Urządzenie wewnętrznej organizacyi Kancellaryi Rady Stanu podać się mające Naszemu zatwierdzeniu, stosownie do artykułu 18. Statutu organicznego, może być tymczasowo zaprowadzone i dopełniane.

Artykuł 18.

Oficyaliści Kancellaryi będą mianowani przez Nasz lub Naszego Namiestnika w Radzie Administracyjnej na przedstawienie Radcy Sekretarza Stanu. Mianowanie Dyrektora i Sekretarza generalnych będzie koniecznie przedstawione do Naszego potwierdzenia.

Dan w Pałacu Naszym Królewskim w Warszawie dnia ¹⁹ Listopada / ^{Grudnia} r. 1815.

(podpisano) ALEXANDRE

przez Cesarza i Króla

(L.S.) Minister Sekretarza Stanu

Ig. Sobolewski

Zgodno z Oryginałem

Minister Sekretarza Stanu

(podpisano) *Ig. Sobolewski*

Zgodno z Oryginałem

Radca Sekretarza Stanu, General Brygady

(podpisano) *Kossecki.*

Zgodno z Wypisem

Minister Sprawiedliwości

Waszeczki.

Dzień ogłoszenia dnia 5. Maia 1816 Roku!

DZIENNIK PRAW.

Nro. 5.

Tom pierwszy.

Wypis z Protokołu Sekretaryatu Stanu
Królestwa Polskiego.

My z Bożey Łaski ALEXANDER I.
Cesarz Wszech Rossyi Król Polski
etc. etc. etc.

Zapatrzywszy się na Ustawę Kon-
stytucyjną Królestwa Polskiego, w tém
co się tycze Reprezentacyi Narodo-
wéy, postanowiliśmy i stanowimy
niniejszy Statut Organiczny iak na-
stepnie.

T Y T U Ł I.

*O prawach politycznych i Oby-
watelskich.*

Artykuł 1.

Przez używanie Praw Politycznych
rozumie się udział do Reprezentacyi

Narodowéy i do wyboru Urzędników.

Artykuł 2.

Nikt nie może używać Praw Politycznych kto nie jest Obywatелеm Królestwa Polskiego.

Artykuł 3.

Każdy który za Rządu Xięstwa Warszawskiego używał praw Obywatelskich, zachowa je pod terażniejszym Rządem Konstytucyjnym.

Artykuł 4.

Napotém nikt nie będzie miał prawa bydź Obywatелеm, kto nie jest rodowitym Polakiem lub kto nie będzie naturalizowanym stosownie do Ustawy.

Artykuł 5.

Używanie Praw Politycznych w pewnym Obwodzie, zależy od wpisania w Xięgę Obywatelską Powiatu lub Okręgu Gminnego.

Artykuł 6.

Będą sporządzane przez Rady Obywatelskie Woiewództw Xięgi Obywatelskie podług przepisów iakie w téy mierze wydane zostaną. Będą osobne Xięgi każdego Powiatu i Zgromadzenia Gminnego. W tych Xięgach zapisywać się ma, prawo głosowania na Seymikach lub na Zgromadzeniach Gminnych. Kommissye Woiewódzkie dostarczą Radom Obywatelskim wszelkich Materyałów, któreby im były potrzebne do sporządzenia Xiąg rzeczonych. Rady zdadzą sprawę Senatowi o wszystkich odmianach iakie nastąpić mają w tychże Xięgach, które przez Senat ostatecznie zatwierdzonemi będą. Z pomienionych Xiąg po ich zatwierdzeniu przez Senat przeszlą Rady Obywatelskie Kommissyom Woiewódzkim wyciągi wyrażające spisy Obywateli wszystkich prawo głosowania mających na Zgromadzeniach. Kommissye Woiewódzkie przeszlą takowe wyciągi właściwym Seymikom lub Zgromadzeniom gminnym.

Artykuł 7.

Ktokolwiek ma prawo być zapisanym w rzeczonych Xiegach, podawać się będzie Radzie Obywatelskiej swego Województwa.

Artykuł 8.

Mają prawo być zapisanemi w Xiegach Obywatelskich na pierwszy i iedyny raz, ci wszyscy którym to prawo za Rządu Xięstwa Warszawskiego służyło; wprzód iednak udowodnić powinni

1. Iż wykonali przysięgę wierności Królowi Panującemu.
2. Iż są od roku w Powiecie lub Okręgu Gminnym zamieszkali.
3. Iż mają lat dwadzieścia ieden skończonych.
4. Iż się nie znajduią w przypadkach pociągających za sobą utratę lub zawieszenie praw Obywatelskich.

Artykuł 9.

Przez używanie Praw Obywatel-

skich rozumie się zdolność bycia powołanym do urzędów Publicznych.

Artykuł 10.

Aby zostawać w używaniu Praw Obywatelskich, trzeba dopełniać warunków w Artykule 8. niniejszego Statutu przepisanych, i być w Xięgu Obywatelską wpisanym.

Artykuł 11.

Prawo Obywatelskie utracą się,

1. Przez naturalizacją w obcym Kraiu bez zezwolenia Rządu.
2. Przez przyięcie bez zezwolenia Rządu Kraiowego, Urzędów, Tytułów, pensyi, lub ozdób, od Rządów Zagranicznych.
3. Przez skazanie Sądowe na kary cielesne lub hańbiące.

Artykuł 12.

Używanie Praw Obywatelskich jest zawieszzone

1. Przez stan bankructwa lub Konkursu.

2. Przez zostawanie w służbie prywatnej.
3. Przez zostawanie pod udowodnionym zarzutem kryminalnym, lub pod kondemnata.
4. Przez zostawanie pod kuratela, lub w stanie interdycyi Sądowej.
5. Przez oddanie pod Sąd, za wykroczenia w Urzędzie.

Artykuł 13.

Używanie praw politycznych utracą się przez ofiarowanie datków w celu zyskiwania krések na Zgromadzeniach, iakoteż przez przyjmowanie takich datków.

Artykuł 14.

Używanie Praw Politycznych w pewnym Powiecie lub Okręgu Gminnym, zaprzeczoném bydź może każdemu, któryby się bez słusznych powodów, przez rok cały ciągle w tym Powiecie lub Okręgu Gminnym nie znaydował, albo na trzech po sobie idących Seymikach lub Zgromadzeniach Gminnych, nie był przytomnym.

Artykuł 15.

Za słuszny powód tego niezneydowania się lub nieprzytomności uważane będzie dopełnianie obowiązków Urzędu Publicznego, lub posiadanie własności w innym Powiecie albo Okręgu Gminnym.

Artykuł 16.

Wszelkie wątpliwości i spory przy układaniu Xiąg Obywatelskich wyнікаć mogące, będą rozpoznawane i roztrzygnięte przez Senat, bądź na przedstawienie Rady Obywatelskiej bądź na odwołanie się Osób prywatnych.

T Y T U Ł II.

O Seymikach i Zgromadzeniach Gminnych.

ROZDZIAŁ PIERWSZY.

Urządzenia ogólne.

Artykuł 17.

Obywatele każdego Powiatu i Zgro-

madzenia Gminnego wpisani w właściwą Xięgę Obywatelską, sami tylko będą mieli prawo należenia do Zgromadzeń Seymikowych i Gminnych.

Artykuł 18.

Tam gdzie własność gruntowa za warunek do głosowania na Zgromadzeniach politycznych lub do obieralności na nich jest przepisana, rozumieć się przez nią będzie posiadanie gruntowe lub domu w Mieście. Tam gdzie opłacanie pewnej ilości podatku gruntowego jest za warunek przepisane, uiszczenie się z opłaconego ostatniego podatku udowodnione będzie kwitem poborcy.

Artykuł 19.

Woyskowi w czynnej służbie zostający, którzyby byli na załodze albo za urlopem w miejscu gdzie się Zgromadzenie odbywa, nie będą mogli na témże Zgromadzeniu głosować, chociażby mieli do tego prawo.

ROZDZIAŁ DRUGI.

O składzie Seymików.

Artykuł 20.

Będzie w każdym Powiecie Seymik złożony z Obywateli Szlachty własność gruntową posiadających.

Artykuł 21.

Ażeby mieć prawo głosowania na Seymiku, trzeba byź prócz tego w Xięgę Obywatelską Szlachty Powiatu wpisanym.

Artykuł 22.

Wątpliwości względem Stanu Szlachectwa roztrzygane będą przez Senat, na przedstawienie Rady Obywatelskiej, wedle dawnych Polskich praw i zwyczajów.

ROZDZIAŁ TRZECI.

O składzie Zgromadzeń Gminnych.

Artykuł 23.

Będzie w każdym Okręgu Gmin-

nym Zgromadzenie składające się z Obywateli nie Szlachty, mających prawo do niego należeć, a mianowicie:

1. Wszyscy Obywatele nie Szlachta Okręgu Gminnego, mający własność gruntową.
2. Wszyscy rękodzielnicy przełożeni nad Czeladzią warsztatową, lub Kupcy mający zapas w sklepie lub magazynie wartości dzieściu tysięcy złotych.
3. Wszyscy Plebani i Wikaryusze.
4. Każdy Artysta i każdy Obywatel znakomity z talentów, wiadomości i z przysług uczynionych bądź handlowi, bądź kunsztom.
5. Professorowie, Nauczyciele, i inne osoby mające sobie powierzone oświecenie publiczne.

Artykuł 24.

Aby mieć prawo głosowania na Zgromadzeniu Gminnym, trzeba być prócz tego w Xięgę Obywatelską Okręgu Gminnego wpisanym.

Artykuł 25.

Xięgi Obywatelskie każdego Okręgu Gminnego będą sporządzane przez Rady Obywatelskie podobnym sposobem jak Xięgi Obywatelskie każdego Powiatu.

Artykuł 26.

Spisy Osób mających prawo głosowania na Zgromadzeniach Gminnych, nie zawisłe od posiadania własności gruntowej, układane będą podług Artykułu 135 Ustawy Konstytucyjnej.

Artykuł 27.

Wszelkie zażalenia względem niesprawiedliwego umieszczenia lub opuszczenia jakiej Osoby na zwyż wspomnianych spisach, będą roztrzygane przez Rady Obywatelskie z wolnym odwołaniem się do Decyzji Senatu, która będzie ostateczną.

ROZDZIAŁ CZWARTY.

O obieralności na Zgromadzeniach.

Artykuł 28.

Nikt nie może być obranym przez Seymik lub Zgromadzenie Gminne, kto nie używa praw Obywatelskich, i kto nie umie czytać i pisać po polsku.

Artykuł 29.

Na Seymikach mogą być obierani Obywatele nie Szlachta, równie iak Obywatele Szlachta mogą być obierani na Zgromadzeniach Gminnych, jeżeli dopełnią innych warunków przepisanych do Urzędów na które będą wybranymi.

Artykuł 30.

Nikt nie może być obranym przez Seymik lub Zgromadzenie gminne, ktoby nie był na niem przytomny, chyba że się poda lub będzie podanym na piśmie za Kandydata.

Artykuł 31.

Urządnik Administracyiny nie może być obranym w tém Woiewództwie, Powiecie, lub Okręgu Gminnym w którym urzęduje.

ROZDZIAŁ PIĄTY.

O zwoływaniu Seymików i Zgromadzeń Gminnych.

Artykuł 32.

Seymiki i Zgromadzenia Gminne zwołuie Król; mieysce, czas zebrania się, i czas trwania równie iak czynność każdego Seymiku lub Zgromadzenia Gminnego będą wyrażone w Uniwersałach zwołujących.

Artykuł 33.

Seymiki podzielone będą na dziesięć kolei, każda koléy składa się z Powiatów przedzielonych od siebie przez ieden lub kilka Powiatów. Dwie koleie nie mogą być razem zwołane.

Artykuł 34.

Zgromadzenia Gminne iednego

Woiewództwa nie mogą bydź zwołane wszystkie w tymże czasie. Będzie zawsze przeciąg ośmiodniowy zostawionym między zebraniem się każdego z nich, wyjąwszy wszelako Zgromadzenia Gminne Miasta Warszawy, z których dwa lecz nie więcej w iednym czasie zwoływane bydź mogą.

Artykuł 35.

Uniwersały takowe przesłane będą przez Kommissyą Spraw Wewnętrznych i Policyi Kommissyom Woiewódzkim, które też Uniwersały przez Kommissarzy Obwodowych ogłoszą w miejscach przeznaczonych na zebranie się Sejmików i Zgromadzeń Gminnych, i nadto przez Okólniki do każdego Burmistrza i Wóyta rozesłane, wszystkim zamieszkałym w Powiecie lub Okręgu Gminnym dadzą wiadomość, tak urządzając też ogłoszenia i rozsyłania, aby każdy najmniéj na dni piętnaście przed dniem do zebrania się Sejmiku lub Zgromadzenia Gminnego wyznaczonym, mógł bydź uwiadomiony.

Ar-

Artykuł 36.

Staraniem będzie Kommissyi Woiewódzkiej, dla każdego Sejmiku i Zgromadzenia Gminnego umieszczenie przyzwoite na posiedzenia wyznaczyć, i o tém w Okólnikach obwieścić.

ROZDZIAŁ SZÓSTY.

O Prezydujących na Sejmikach i Zgromadzeniach Gminnych.

Artykuł 37.

Prezydujący na Sejmikach i Zgromadzeniach Gminnych mianowani będą przez Króla lub Namiestnika.

Artykuł 38.

Prezydujący na Sejmiku nazywać się będzie Marszałkiem Sejmiku, a Prezydujący na Zgromadzeniu Gminnym Marszałkiem Zgromadzenia Gminnego.

Artykuł 39.

Nominacye Marszałków przesłane od Kommissyi Spraw Wewnętrznych

i Policji, Kommissyom Woiewódzkim, doręczone będą przez Kommissarzy Obwodowych Osobom mianowanym, wraz z wypisem z Xiąg Obywatelskich przez Rady Obywatelskie sporządzonym podług Artykułu 6. i obeymującym Uniona Osób mających prawo głosowania na Seymiku lub Zgromadzeniu Gminnym.

Artykuł 40.

Gdyby mianowany przez Króla Marszałek nie mógł dla choroby lub innéj ważnéj nieprzewidzianéj przeszkody przydować na Seymiku lub Zgromadzeniu Gminnym, zastąpi go osoba wyznaczona przez Namiestnika w Radzie.

Artykuł 41.

Zaraz po odebraniu swéj Nominacyi, Marszałek powinien się udać na miejsce Seymikowi lub Zgromadzeniu Gminnemu przeznaczone, i tam się z Władzą Administracyjną porozumieć względem tego wszystkiego co by się tyczyć mogło odbycia Zgromadzenia stosownie do przepisów.

Artykuł 42.

Do Marszałków należy Policya Seymików i Zgromadzeń Gminnych. Żadna inna Władza trudnić się nią nie może, a każda wezwaniom ich w téj mierze zadosyć czynić powinna.

Artykuł 43.

Marszałkowie naybaczniéj czuwać powinni aby Zgromadzenia stosowały się ściśle do prawideł sobie przepisanych przez Ustawę Konstytucyjną, przez niniejszy Statut Organiczny, iako też przez wszelkie inne późniejsze prawo.

Artykuł 44.

Obowiązkiem iest Marszałka przyłożyć wszelkiego starania aby utrzymać porządek, spokoyność i zgodę na Zgromadzeniu. Jeżeliby nad wszelkie spodziewanie usiłowania Jego były bezskutecznymi, powinien rozwiązać Zgromadzenie i uwiadomić Władzę Administracyjną miejscową o powodach, które krok ten uczyniły potrzebnym.

Artykuł 45.

Wszelki nieporządek popełniony w Zgromadzeniu, karanym będzie wedle surowości praw.

Artykuł 46.

Za nadużycie swéy Władzy, Marszałek może być przez Radę Stanu pod Sąd oddanym.

ROZDZIAŁ SIÓDMY.

O czynnościach i sposobie odbywania Sejmików i Zgromadzeń Gminnych.

Artykuł 47.

W dniu przez Uniwersał Królewski na Sejmik lub Zgromadzenie Gminne oznaczonym, Marszałek o godzinie osmęj z rana, która ciągiem przez kwadrans biciem w dzwony wszystkich kościołów w całym Mieście ma być ogłoszoną, uda się do Kościoła, z kąd po odbytém Nabożeństwie pójdzie na miejsce Sejmikowi lub Zgromadzeniu Gminnemu przeznaczone, gdzie się zebrać powin-

ni wszyscy Obywatele prawo głosowania mający.

Artykuł 48.

O godzinie dziewiątęj z rana Urzędnik Sądowy lub Administracyjny, któremu czynność ta przez Komisją Woiewódzką będzie poleconą, przeczyta głośno Nominacyą Marszałka, i też mu odda, odbierając od niego przysięgę, po czém jeżeli niema prawa głosowania na Zgromadzeniu, z miejsca się oddali.

Artykuł 49.

Marszałek lub jego Zastępca przed Urzędnikiem wskazanym w Artykule poprzedzającym, wykona przysięgę na rotę następującą:

„Ja N. N. przysięgam iż w sprawowaniu powierzonego mi Urzędu Marszałka Sejmiku (lub Zgromadzenia Gminnego) N. N. wierny Królowi i Konstytucyi słuchać iedynie będę przestrog własnego Sumnienia i przepisów prawa; że się nie dam powodować żadną ani bojaźnią, ani nadzieją, ani przyjaźnią,

„ani niechęcią; że ani sam nie przestąpię, ani nikomu przestąpić nie dozwolę przepisów o Seymikach (lub o Zgromadzeniach gminnych) i ścisłego ich zachowania naypilnięj przestrzegać będę. Przysięgam nadto iż użyję wszelkiego starania na utrzymanie w Zgromadzeniu porządku, spokojności i zgody.”

Artykuł 50.

Po tak złożonęj przysiedze Marszałek odczyta niniejszy Statut tyczący się Seymików i Zgromadzeń Gminnych, iakoteż i inne prawa któreby w tym przedmiocie wydane bydź mogły, i w krótkięj przemowie ścisłe zachowanie przepisów prawa zaleci, cel zwołania Seymiku lub Zgromadzenia Gminnego wystawi i czas ukończenia iego oznaymi.

Artykuł 51.

Wezwie w pomoc dwóch Assessorów wybranych pomiędzy nayznakomitszemi Obywatelami Zgromadzenia.

Artykuł 52.

Wspólnie wszyscy trzëj wezwą iednego Obywatela na Sekretarza do trzymania protokołu posiedzen.

Artykuł 53.

Assessorowie i Sekretarz wykonają przysięgę, iako rzetelnie kréski liczyć i zapisywać, a Marszałka we wszelkich włożonych na niego przez prawo obowiazkach, iak nayusilnięj wspierać będą.

Artykuł 54.

Przystąpią potém do spisania wszystkich osób na Seymiku lub Zgromadzeniu Gminném przytomnych i spis takowy sprawdzą z wypisem z Xiąg Obywatelskich prez Rady Obywatelskie Marszałkowi przesłanym. Poczém spis takowy przez iednego z Assessorów i Sekretarza ułożony, głośno przeczytanym będzie.

Artykuł 55.

Gdyby przeciw któremu z przytomnych znalazły się iakie zarzuty; iż

stosownie do Ustawy Konstytucyjnej i niniejszego Statutu, głosować niema prawa, wtedy jeżeli zarzut cofniętym nie jest, Marszałek przybrawszy dwóch nowych Assessorów z pomiędzy Obywateli, Urzędem, talentami, wiekiem lub osiadłością najznakomitszych, uformuje koło porządkowe, które przez głosy sekretne, stanowczo co do obecnego Zgromadzenia rozstrzygnie, poczem Marszałek Osobie, którejby prawo głosowania odmówionem było, ustąpić z Zgromadzenia nakaze. Również obowiązani będą ustąpić wszyscy niemający prawa głosowania.

Artykuł 56.

Po ustanowieniu tym sposobem spisu Osób mających prawo głosowania na Zgromadzeniu, Marszałek przystąpi do wyborów w Uniwersałach wskazanych.

Artykuł 57.

Każdy z Członków przytomnych chcący być obranym, powinien się zapisać na liście przygotowawczej Kandydatów, przed Prezydującym złożony. Nieprzytomni powinni być przez któ-

rego z Członków przytomnych podani, albo się na piśmie zgłosić do Marszałka, który takie zgłoszenie przeczytawszy, nieprzytomnego na spisie Kandydatów umieści. Nieprzytomni w Xiegi Obywatelskie innego Powiatu lub Zgromadzenia gminnego zapisani, powinni do zgłoszenia się swego dołączyć wypis z téj Xiegi przez Radę Obywatelską zaświadczony który również przez Marszałka czytany będzie.

Artykuł 58.

Skoro Spis przygotowawczy Kandydatów ukończonym będzie, głośno odczytany zostanie, a wtedy na wniosek którego z Członków wolno będzie dopisać imiona opuszczonych, lub wymazać imiona tych którzyby tego żądali.

Artykuł 59.

Po takowem ułożeniu spisu Kandydatów, Marszałek każe go na tyle ręk rozpisać, ile się znajdzie osób głosować mających. Każdę z nich oddany być ma jeden Exemplarz takowego spisu. Na tym spisie podkreśla głosujący bądź sam, bądź jeżeli pisać nie umie przez

uproszoną osobę, nazwisko tego Kandydata za którym głos swój daie. Spisy tak podkreślone na iednostaynym papierze pisane, i iednostaynym sposobem z zakryciem strony nazwiska obeymujący składowane oddawane będą przez każdego głosującego imiennie z kolei przywołanego Prezydującemu, który ie natychmiast w oczach Zgromadzenia wrzuci w zamknięte naczynie. Po wrzuceniu wszystkich spisów, naczynie będzie otworzonem przez Marszałka i Assessorów, a po przeliczeniu spisów i przekonaniu się, iż liczba ich zgadza się z liczbą kreśkujących, czytane będą głośno nazwiska na każdym spisie podkreślone, i liczone przez Assessorów dane tym sposobem kreśki na każdego Kandydata. Po przeyrzeniu tym sposobem spisów naywięcý krések mający Kandydat za prawnie obranego, przez Marszałka ogłoszonym będzie. Spisy na którychby więcý Kandydatów było podkreślonych, niżeli ma bydź wybranych Urzędników, są nieważnemi. Gdyby się więcý spisów znalazło, a niżeli było głosujących, spisy zbywające losem wyciągnione, będą uważane za niebyłe, i natychmiast spalone. W przypa-

dku równości krések, los o wyborze roztrzygnie.

Artykuł 60.

Przy wyborze na Posłów i Deputowanych ieden tylko Kandydat na spisie podkreślonym będzie. Przy wyborze Członków Rad Obywatelskich, dwóch Kandydatów będzie podkreślonych na Seymiku, a ieden na Zgromadzeniu Gminném.

Artykuł 61.

Na Seymikach i Zgromadzeniach Gminnych nayprzód powinni bydź wybierani Posłowie i Deputowani.

Artykuł 62.

Po Wyborze Posłów lub Deputowanych następować powinien tym samym sposobem wybór Członków Rady Obywatelskiéy.

Artykuł 63.

Tak Posłom i Deputowanym, iako i Członkom Rady Obywatelskiéy,

wydane będzie z podpisem Marszałka Zgromadzenia, i Sekretarza, zaświadczenie o ich wyborze.

Artykuł 64.

Skoro wybór Członków Rady Obywatelskiéy ukończonym będzie, Seymik lub Zgromadzenie Gminne przystąpi do układania spisu Kandydatów na Urzędy Administracyjne i Sądowe.

Artykuł 65.

Spisy Kandydatów na Urzędy Administracyjne i Sądowe układane będą przez Seymiki i Zgromadzenia Gminne z podania ustnego każdego Członka, iakoteż z podania się na piśmie każdego Kandydata do Marszałka, do których podań dołączona być powinna Metryka z wyrażeniem miejsca zamieszkania Kandydata. Tym sposobem ułożony spis, czytany będzie głośno Zgromadzeniu, i natychmiast przez Marszałka Assessorów i Sekretarza podpisany. Przy czytaniu spisu, Marszałek ostrzeże Zgromadzenie iż każdy mający iaki

zarzut przeciw umieszczonemu na nim Kandydatowi, zgłosić się może do Rady Obywatelskiéy. Tak ustanowiony spis Kandydatów przez Marszałka, Assessorów i Sekretarza podpisany przesłanym będzie prosto przez Marszałka Radzie Obywatelskiéy. Liczba Kandydatów na spisie znajdując się mających, nie jest ograniczoną.

Artykuł 66.

Skoro ułożenie spisu Kandydatów na Urzędy Administracyjne i Sądowe ukończonym będzie, Marszałek przystąpi natychmiast do zamknięcia Seymiku lub Zgromadzenia Gminnego choćby nawet czas na jego ukończenie, Uniwersałem oznaczony jeszcze nie upłynął.

Artykuł 67.

Spisy Kandydatów na jednym Seymiku lub Zgromadzeniu Gminnym ułożone, już na Zgromadzeniu następującem odnawiane nie będą, chyba gdyby szło o podawanie Kandydatów jeszcze na żadnym spisie

nieumieszczonych, w którym to przypadku spis dodatkowy sporządzonym zostanie.

Artykuł 68.

Przed zamknięciem Zgromadzenia czytany będzie głośno Protokół przez Sekretarza utrzymywany, opisujący dokładnie całą czynność Zgromadzenia, iakoteż zaszłe wybory, z wyrażeniem liczby głosujących, i liczby danych krések na każdego Kandydata. Protokół ten przez Marszałka, Assessorów i Sekretarza podpisanym będzie. Marszałek zamknie Zgromadzenie, które się natychmiast rozeyść powinno.

Artykuł 69.

Protokół w dwóch Exemplarzach sporządzonym będzie, z których ieden Marszałek przesze potém z wszelkimi Annexami i dowodami Kommissyi Woiewódzkiej, drugi przy sobie zachowa, końcem oddania go swemu następcy.

Artykuł 70.

Kommissya Woiewódzka zachowawszy w Archivum kopią rzeczonego Protokółu, przesze Oryginał wraz z wszelkimi Annexami i dowodami Kommissyi Spraw Wewnętrznych i Policji, która go odeszle do Senatu.

Artykuł 71.

Senat odebrawszy rzeczone Protokóły, zatrudni się natychmiast rozpoznaniem ważności Seymików i Zgromadzeń Gminnych i zaszłych na nich Wyborów. Decyzye swe w tęp mierze Senat Kommissyi Spraw Wewnętrznych i Policji udzieli, która podług tego, spis uznanych przez Senat wyborów sporządzi.

Artykuł 72.

Gdyby się wydarzyło iż taż sama Osoba więcéy iak na iednym miejscu wybraną została, powinna o tęp uwiadomić Senat, i względem miejsca swego wyboru uczynić oświadczenie. Poczém Senat uwiadomi Kommissyą Spraw Wewnętrznych.

trzných i Policji o Osobach które po innych mieyscach naywięcéy miały kresk końcem wezwania tychże osób do Urzędu prawnie im w tym przypadku należącego.

Artykuł 73.

Zadne roztrząsanie, żadne uchwalenie iakichkolwiek bądź prósb lub przełożeń, nie może mieć mieysca na Seymikach lub Zgromadzeniach Gminnych. Trudnić się one iedynie powinny czynnością iaka im w Uniwersale będzie wskazana.

Artykuł 74.

Komukolwiek dowiedzioném będzie iż datkiem, obietnicą, lub przez intrygę starał się pozyskiwać lub pozyskał kreski, ten straci nadany sobie Urząd, i wybór iego za nieważny poczytanym będzie. Prócz tego pozbawionym zostanie na zawsze, prawa głosowania w Zgromadzeniach, iakoteż i ci którzyby współwinnemi stali się, przyimując dary iego.

Ro-

ROZDZIAŁ OSMY.

O nieważności Seymików i Zgromadzeń Gminnych.

Artykuł 75.

Nieważnemi będą Seymiki i Zgromadzenia Gminne

1. Odprawujące się bez zwołania Królewskiego
2. Odprawujące się nie w tém mieyscu i czasie które były w Uniwersale wskazane
3. Trwające dłużej nad czas przepisany
4. Rozwiązane przez Marszałka.
5. Składające się z Osób niemających prawa głosowania
6. Nie obierające przez głosy sekretnie tam gdzie też są przepisane
7. Na którychby zbierane kreski, niewiernie do Protokołu były zapisane.

Artykuł 76.

Wybór na Seymiku lub Zgromadzeniu gminném będzie nie ważnym.

1. Jeżeli Osobie wybraney nie służy prawo obieralności.

Tom 1. Do Nru 5.

2. Jeżeli Osoba wybrana, datkiem lub obietnicami zjednała sobie kreski.

Artykuł 77.

Wszelkie zaskarżenia przeciw nieważności Seymiku lub Zgromadzenia Gminnego, albo też przeciw takiemu szczególnemu wyborowi powinny być przed Senat zanoszone, i przez niego rozsądzone.

T Y T U Ł III.

O Seymie.

ROZDZIAŁ PIERWSZY.

Urządzenia Ogólne.

Artykuł 78.

Seym składa się z Króla, z Izby Senatorskiéy, i z Izby Poselskiéy.

Artykuł 79.

Obie Izby mają równy udział w stanowieniu praw, Prawa powinny

być sankcyonowane przez Króla stosownie do Artykułów 104 i 86. Ustawy Konstytucyinéy.

Artykuł 80.

Do każdéy z dwóch Izb należy szczególniéy i iedynie Policya iéy wewnętrzna.

Artykuł 81.

Mocna będzie każda Izba wskazać większością głosów swego Członka na areszt w własném mieszkaniu, za nieprzyzwoite na posiedzeniu obchodzenie się.

Artykuł 82.

Każda obelga i każdy gwałt wyrządzony Posłowi lub Deputowanemu, w czasie Urzędowania z Urzędu poszukiwanym będzie.

Artykuł 83.

W Izbie Senatorskiéy prezyduje Prezes Senatu, w Izbie Poselskiéy Marszałek mianowany przez Króla z pomiędzy Członków téżé Izby.

Artykuł 84.

Do Prezydujących należy szczegól-
niey czuwać nad porządkiem i regu-
larnością obrad.

Artykuł 85.

Do trzymania Protokółów posie-
dzenia, użytym będzie w Izbie Sena-
torskiéy, Sekretarz Senatu mianowa-
ny przez Króla, Marszałek wezwie
jednego z Członków Izby Poselskiéy
do sprawowania obowiązków Sekre-
tarza téżże Izby.

Artykuł 86.

W przypadku choroby lub innéy
nieprzewidzianéy przeszkody, niedo-
zwalającéy Marszałkowi znajdować
się na posiedzeniu, Król wyznaczy
Zastępcę Marszałka z grona Izby Po-
selskiéy, Marszałek zaś wyznaczy Za-
stępcę Sekretarza.

Artykuł 87.

Urząd Marszałka iako i Sekreta-
rza Izby Poselskiéy trwa tylko przez
czas tego zebrania się, na które byli
mianowani. Też same Osoby mogą

bydź atoli, jeżeli nie przestaną bydź
Członkami Izby Poselskiéy, na nastę-
pnych Zgromadzeniach mianowane.

Artykuł 88.

Każdy Członek Seymu obowiązany
jest znajdować się ciągle na posie-
dzeniach swéy Izby. Żaden z nich
nie może oddalić się bez wyraźnego
pozwolenia Prezydującego.

Artykuł 89.

Między Seymem a Seymem, żaden
z Członków Seymowych za granicę
wyiechać nie może bez pozwolenia
Królewskiego.

Artykuł 90.

Seym zbierać się nie może tylko
za Uniwersałem Królewskim, w któ-
rym czas rozpoczęcia i trwania Sey-
mu wyrażonym będzie.

Artykuł 91.

Uniwersał tak będzie wydawany
aby po całym kraju rozeyść się mo-
gła wiadomość o zwołaniu Seymu
przynajmniey na dni piętnaście przed
tego otwarciem.

Artykuł 92:

Gdyby przed zwołaniem Seymu miały następować w całości lub w części nowe wybory, czas ich tak powinien być oznaczony, aby najmniej piętnastą dniami poprzedził otwarcie Seymu.

ROZDZIAŁ DRUGI.

O Rugach.

Artykuł 93.

Najmniej na pięć dni przed dniem otwarcia Seymu, Posłowie i Deputowani złożą w Senacie zaświadczenia wyboru czyli *lauda* podpisane przez właściwego Marszałka Seymiku lub Zgromadzenia Gminnego, albo też wezwanie od Kommissyi Spraw Wewnętrznych i Policyi stosownie do Artykułu 72. niniejszego Statutu uczynione, w przypadkach gdzieby im służyło prawo zastąpienia Osoby na więcej iak iednym miejscu wybraney.

Artykuł 94.

Zarzuty wszelkie przeciw Członkom Izby oboydwoch mają równie być

złożone na piśmie z dowodami w Kancellaryi Senatu, za rewersem Sekretarza najmniej na dni pięć przed otwarciem Seymu.

Artykuł 95.

Czyniący zarzut wyrazić powinien miejsce swego mieszkania, by mógł być uwiadomionym przez Sekretarza w którym dniu ma się stawić przed Senatem, dla popierania swego zarzutu osobiście lub przez Pełnomocnika. Również pod zarzutem będący uwiadomionym być ma.

Artykuł 96.

Chociażby zarzut popieranym nie był, rozpoznawanym przecież być powinien przez Senat dla sprawdzenia czyli się gruntuie na przepisach Ustawy Konstytucyney niniejszego Statutu lub praw szczególnych.

Artykuł 97.

Zarzuty przeciw Członkom Izby Senatorskiej czynione być nie mogą, tylko w przypadkach pociągających

za sobą utratę, lub zawieszenie praw Obywatelskich.

Artykuł 98.

Zarzuty przeciw całemu dziełu Seymiku lub Zgromadzenia Gminnego, przyjętemi od Senatu nie będą, jeżeli już pierwéy Senat przyznał ważność tego Seymiku lub Zgromadzenia na mocy Protokółów przesłanych sobie przez Kommissyą Spraw Wewnętrznych i Policyi, wyjąwszy ten iedynie przypadek, gdzieby rzetelność Protokołu była zaskarżoną.

Artykuł 99.

Zarzuty przeciw szczególnemu wyborowi czynione, rozpoznawane będą, chociażby Senat przy zatwierdzeniu Xiąg Obywatelskich, przyznał Osobie wybranej używanie praw politycznych.

Artykuł 100.

Oddane do Kancellaryi Senatu zarzuty, natychmiast powinny być przez Sekretarza Prezydium Senatu przedstawione, który dzień ich

rozpoznawania wyznaczy, i na tenże dzień posiedzenie Senatu zwoła.

Artykuł 101.

Posiedzenia te Senatu nie będą publiczne.

Artykuł 102.

Na posiedzenie Senatu przyzwane będą równie osoby zarzuty czyniące; iako i te przeciw którym zarzut iest czyniony, dla usprawiedliwienia się.

Artykuł 103.

Każda z dwóch stron może żądać wyłączenia Członków Senatu, w przypadkach objętych Prawem lub procedurą Cywilną.

Artykuł 104.

Względem przypadków wyłączeń stanowić będzie Senat przez głosy sekretne, pominawszy Członki przeciw którym podane będzie wyłączenie.

Artykuł 105.

W przypadku równości kresek wyłączenie Senatora nie będzie przyjętym.

Artykuł 106.

Po załatwieniu wyłączeń i po wysłuchaniu stron obydwóch, lub bez ich słuchania jeżeliby która z nich w dniu oznaczonym nie stanęła, Senat kazawszy Stronom ustąpić, przystąpi do stanowienia przez kreski sekretne o ważności czynionych zarzutów na propozycją Prezydującego w następującej treści.

„Czyli N. N. ma prawo być członkiem Seymowym.” lub

„Czyli Sejmik (lub Zgromadzenie Gminne) N. N. jest prawnie odbyte.”

Artykuł 107.

Senatorowie głosować będą porządkiem starszeństwa zaczynając od najmłodszego.

Artykuł 108.

Prezydujący i Sekretarz przeliczwszy kreski większość ogłoszą.

Artykuł 109.

Całe dzieło rugów w dwóch dniach ukończonem być powinno, a decyzje Senatu i przeyrzane spisy Członków obu Izb przez Prezydującego i Sekretarza podpisane, komunikowane będą w tymże samym dniu przez Senat Ministrowi Spraw Wewnętrznych, dla niezwłocznego przedstawienia Królowi lub Namiestnikowi.

Artykuł 110.

Podług tego spisu, Król mianować będzie Marszałka Izby Poselskiej.

ROZDZIAŁ TRZECI.

O otwarciu Seymu.

Artykuł 111.

W dniu Uniwersałem Królewskim oznaczonym Sejm rozpocznie się zwykłym nabożeństwem, na którym się Członki Seymu znajdować będą, poczem udadzą się do miejsca ka-

żdęj Izbie na posiedzenie przeznaczonego.

Artykuł 112.

Wyznaczony od Króla Minister lub Radca Stanu, uda się do Izby Poselskiej, gdzie wskazawszy miejsca przeczyta Izbie nominacyą Marszałka, i tę mu wręczy wraz z spisem Członków przez Senat przyezranym, poczem z Izby ustąpi.

Artykuł 113.

Marszałek przystąpi natychmiast do imiennego powołania Członków przytomnych podług oddanego sobie spisu, i niemającym prawa zasiadania w Izbie, ustąpić zaleci. Poczem bez truduńienia się żadną inną czynnością, rozkazów Królewskich, na czele Izby oczekiwać będzie.

Artykuł 114.

W tymże samym czasie Prezydujący w Izbie Senatorskiej, powoławszy imiennie Członków przytomnych téjże Izby, według spisu poprawione-

go, Członkom którzyby za niemających prawa zasiadania na Seymie przez Senat uznanymi byli, ustąpić zaleci.

Artykuł 115.

Prezydujący Senatowi, za danym sobie od Króla przez Ministra lub Radcę Stanu poleceniem wyznaczę Deputacyą z dwóch Senatorów do Izby Poselskiej dla zaproszenia ię do połączenia się z Izbą Senatorską.

Artykuł 116.

Skoro Izba Poselska złączy się z Izbą Senatorską i wskazane sobie przez Prezesa Senatowi miejsca zajmie, doniosą o tém Izby połączone Królowi, przez Deputacyą z sześciu Członków złożoną, po trzech z każdęj Izby. Poczem Izby połączone, do żadney innęj czynności nie przystępując, przybycia Królewskiego oczekiwać będą.

Artykuł 117.

Król zasiadłszy na Tronie, zagai Zgromadzenie albo mową którą sam

wyrzeczcie, albo która w iego Imieniu i za Jego rozkazem przez Członka Rady Stanu czytana będzie.

Artykuł 118.

Członek Rady Stanu za odebrany na to Rozkazem Królewskim, przedstawi w krótkości czyny Rządowe od czasu ostatniego Seymu, z odwołaniem się do zdania sprawy rocznego przez Radę Stanu w Senacie złożonego, a którego Exemplarz drukowany, równie iak głos Członka Rady Stanu, każdemu Członkowi Seymu udzielonym będzie. Przedstawi oraz Seymowi wykaz położenia Kraiu, i udzieli mu projektu mające być podane pod rozagę obu Izb.

Artykuł 119.

Potém mianowany od Króla Marszałek Izby Poselskiéy wezwany zostanie przez Członka Rady Stanu do wykonania przysięgi na rotę następującą.

„Ja N. przysięgam, że w sprawowaniu powierzonego mi Urzędu „Marszałka Izby Poselskiéy, wierny

„Królowi i Konstytucyi, służyć iedynie będę przestroǳ własnego sumnienia i przepisów prawa; że się nie dam powodować żadną ani boiaźnią, ani nadzieją, ani przyjaźnią, ani niechęcią: że ani sam przestąpię ani nikomu przestąpić dozwolę przepisów Seymu tyczących się, a ścisłego ich zachowania nayıłniéy przestrzegać będę, i czasu do Seymowania dozwolonego trwonić nie dopuszczę. Nakoniec przysięgam że wszelkiego przyłożę starania aby utrzymać w Zgromadzeniu ducha porządku spokojności i zgody.”

Pocém oddaną mu będzie przez Członka Rady Stanu w Imieniu Królewskim, laska Marszałkowska.

Artykuł 120.

Po ukończeniu Posiedzenia połączonych Izb Król odchodzi. Członki Izby Poselskiéy powrócą do miejsca posiedzeń i nie będą mogli nadal złączyć się z Izłą Senatorską chyba za wyraźném Królewskim wezwaniem.

ROZDZIAŁ CZWARTY.

O porządku czynności Seymowych.

Artykuł 121.

Skoro Izba Poselska wróci do miejsca swych Posiedzeń, Marszałek Sessyą zagai, i Sekretarza mianować będzie, który wykona następującą przysięgę.

„Ja N. N. przysięgam etc. iako
 „włożonych na mnie obowiązków
 „iako najściślejszy dopeńnię, rzetelności
 „w obliczaniu kresek i w utrzymy-
 „waniu Akt nieprzerwanie przestrze-
 „gać będę, i wszelkie dane mi przez
 „Marszałka zgodne z Konstytucyą
 „i prawami polecenia wykonam.”

Artykuł 122.

Tegoż samego dnia lub naydalej na zaiutrz każda Izba osobno przystąpi do wyboru Kommissyi do praw Skarbowych, do praw Cywilnych, i Kryminalnych, do praw Organicznych i Administracyjnych stosownie do Artykułu 98. Ustawy Konstytucyjnej.

Ar-

Artykuł 123.

Wybór ten powinien bydź na iednym posiedzeniu skończonym, i tymże samym porządkiem odbywać się będą, iako iest wyżej przepisany względem wyboru na Seymikach i Zgromadzeniach Gminnych. Każdemu do kreskowania wezwanemu, będzie oddanym spis drukowany nazwisk Członków Izby; na którym podkreśli w Izbie Senatorskiej trzy nazwiska, a w Izbie Poselskiej pięć. Prezydujący w Senacie wezwie dwóch Senatorów najstarszych wiekiem a Marszałek Izby Poselskiej dwóch Posłów i dwóch Deputowanych najstarszych wiekiem, na Assessorów, którzy przy zbieraniu i obliczaniu kresek wraz z Prezydującym, lub Marszałkiem i Sekretarzem Izby, porządku i rzetelności przestrzegać będą. Gdyby się w naczyniu znalazło więcey spisów, niżeli było Członków do kreskowania wezwanych, spisy zbywające losem wyciągnione, za nieważne uważane będą i natychmiast spalone. W przypadku równości kresek na ostatniego Członka Kommissyi, równość ta lossem będzie roztrzygniona.

Tom I. do Nru 5.

24

Artykuł 124.

W protokóle posiedzenia zapisana bydź ma liczba kresek na każdego z Członków, a to aby w przypadku choroby którego Członka Kommissyi, tenże mógł bydź zastąpionym przez Członka Izby który po nim miał naywięcący kresek.

Artykuł 125.

Skoro wybory Kommissyów zostaną ukończone, Rada Stanu będzie o wyborach uwiadomiona przez pismo podpisem Prezydującego lub Marszałka i Sekretarza stwierdzone, a w którym będą wymienione Osoby do każdéy Kommissyi wybrane.

Artykuł 126.

Członki Rady Stanu na to od Króla wyznaczone, komunikować będą każdéy Kommissyi osobno projekta w Radzie Stanu ułożone z rozkazu Króla Seymowi podać się mające i znosić się z niemi względem wprowadzenia do Izby rzeczonych projektów, iakotéż względem odmian

iakieby w nich przez Kommissyą były przedstawionemi.

Artykuł 127.

Odmiany przez Członków Rady Stanu przyjęte, téż od nich przedstawione będą; jeżeli ie Rada Stanu przyimie, projekt z odmianami Królowi poda; który gdy to zdawać mu się będzie, do iednéy z Izb wnieść projekt zaleci.

Artykuł 128.

Jeżeli Członki Rady Stanu do znoszenia się z Kommissyami wyznaczone, nie zgadzają się na podane przez Kommissyą odmiany w projekcie, Rada Stanu może zaprosić na swe posiedzenie Członków iednéy lub więcący Kommissyi Seymowych dla wspólnego roztrząśnienia przedstawionych odmian. Czyli iednak odmiany przyjętemi będą lub nie, projekt przez Radę Stanu uchwalony, i Królowi, poddany, będzie gdy się zda Królowi, w dniu przez niego oznaczonym, podanym przez Członków Rady Stanu Izbie, którój Kom-

missya do roztrząsania projektu należała: Izba przynajmniej trzema dniami wprzód, o takowem podaniu będzie uwiadomiona.

Artykuł 129.

Projekta do praw podatkowych najprzód powinny być do Izby Poselskiej wnoszone i z Kommissją Skarbową téż Izby roztrząsane.

Artykuł 130.

Na żądanie Członków Rady Stanu do znoszenia się z Kommissjami Seymowemi wyznaczonych, Kommissye iednéy Izby łączyć się mogą między sobą albo téż z Kommissjami Izby drugiey.

Artykuł 131.

W dniu oznaczonym projekt wniesionym będzie do Izby za danym od Prezydującego lub od Marszałka Izby głosem, przez Członków Rady Stanu, którzy powody projektów wystawiają.

Artykuł 132.

Po głosach Członków Rady Stanu, zabierać głos będą Członki Kommissyi, nakoniec dawane być mogą głosy, przez Prezydującego lub Marszałka każdemu Członkowi Izby, z warunkiem atoli, iż iedynie Członkom Rady Stanu i Członkom Kommissyi wolno będzie mowy czytać, a innym tylko się z pamięci do projektu przymawiać.

Artykuł 133.

Do Prezydującego i do Marszałka należy przestrzegać, aby w głosach niemieszczone były zboczenia obce roztrząsanemu projektowi, i przestępujących ten przepis do porządku przywołać.

Artykuł 134.

Członek po trzykroć do porządku bezskutecznie przywołany, głos utraci na tém posiedzeniu.

Artykuł 135.

Skoro Prezydujący lub Marszałek uzna, iż rzecz jest dostatecznie

wyjaśnioną, zamknie dyskusyą i Projekt do kreskowania poda. Przed zamknięciem dyskusyi wysłuchany-
mi ieszcze byđź powinni Członki Ra-
dy Stanu i Członki Kommissyi ieżeli
tego pragną.

Artykuł 136.

Roztrząsanie projektu dłużej iak
do następującego posiedzenia odłożo-
ne byđź nie może.

Artykuł 137.

Jeżeli projekt nie zostanie przy-
ięty iednomyślnością, przystąpiono bę-
dzie do kreskowania, kreski głośno
dawane będą. Każdy z Członków
Izby wezwany będzie imiennie, po-
rządkiem w spisach drukowanych
przyjętym przez Sekretarza Izby do
dania swęy kreski; Będący za projek-
tem zdanie swe oświadczą przez wy-
rzeczenie słowa *affirmative*, będący
przeciw projektowi *negative* bez ża-
dnego do tych słów dodatku. Kre-
ski będą zapisywane i liczone przez
Sekretarza i Assessorów stosownie do
Artykułów 59. niniejszego statutu or-

ganicznego. Raz zaczęte kreskowa-
nie przerywanem byđź niemoże, pod
żadnym pozorem. W ciągu kresko-
wania, żaden z członków z Izby od-
dalić się nie może przed daniem kre-
ski.

Artykuł 138.

Po skończoném kreskowaniu od-
czytany będzie przez Sekretarza spis
wszystkich członków Izby z wymienie-
niem Członków nieprzytomnych i z
powtórzeniem danęy kreski przez każ-
dego Członka *affirmative* lub *nega-
tive*. Każdy członek przytomny któ-
ryby wskazał iż kreska iego mylnie
zapisaną była, ma prawo żądać aby
została sprostowana. Po odczytaniu
na nowo sprostowanego tym sposo-
bem spisu, Assessorowie wraz z Pre-
zydującym lub Marszałkiem i Sekre-
tarzem, przystąpią do obliczenia kre-
sek. Po czém Marszałek większość
zdań ogłosi.

Artykuł 139.

Równość kresek uważaną będzie
za przyjęcie projektu.

Artykuł 140.

Cała czynność zbierania kresek wraz z spisem Członków przytomnych i z wyrażeniem kreski każdego, ma być w protokół posiedzenia *in extenso* wciągnięta.

Artykuł 141.

Jeżeli projekt w iednój Izbie przyjęty będzie, przesłany zostanie natychmiast Izbie drugiey w raz z wypisem protokołu posiedzenia, całą koley kreskowania i przyjęcia obemyliącym a podpisanym przez Prezydującego lub Marszałka i Sekretarza.

Artykuł 142.

Przy przyjęciu projektu przez iedną Izbę, Kommissya drugiey Izby znosić się będzie z Członkami Rady Stanu, do tego od Króla wyznaczonymi, względem wniesienia projektu do Izby drugiey.

Artykuł 143.

W dniu przez Króla oznaczonym, projekt przez iedną Izbę przyjęty,

wniesionym będzie do Izby drugiey, o czém atoli taż Izba przynaymniej dnem wprzód uwiadomioną być ma.

Artykuł 144.

Roztrząsanie projektu w drugiey Izbie sposobem artykułami poprzedzającymi przepisany odbywać się będzie.

Artykuł 145.

Żadna odmiana Projektu przez iedną Izbę przyjętego, w drugiey Izbie czynioną być nie może, i projekt takowy tylko przez drugą Izbę, albo przyjętym albo odrzuconym być powinien.

Artykuł 146.

Skoro projekt przez drugą Izbę przyjętym zostanie, będzie przez Deputacyą téż Izby poddanym do Sankcyi Królewskiey, z dołączeniem zaświadczonych Protokółów posiedzeń obu Izb, na których przyjęcie nastąpiło.

Artykuł 147.

Jeżeli Projekt przez jedną Izbę przyjęty przez drugą będzie odrzuconym, już ten projekt w téj samej postaci do téjże Izby wnoszonym być nie może.

Artykuł 148.

Projekt przez którąkolwiek z dwóch Izb odrzucony, bądź z pierwszego wniesienia, bądź z odesłania od Izby drugiey, może być na nowo z odmianami bądź do iednéy bądź do drugiey Izby wniesionym.

Artykuł 149.

Projekt od iednéy Izby przyjęty, nie może być Królowi podany dopóki przez drugą zatwierdzony nie zostanie.

Artykuł 150.

Jeżeli Król da swą sankcyą projektowi, sankcyą Królewska ogłoszoną będzie w obu Izbach wyrzeczeniem przez Członka Rady Stanu słów „Jego Królewska Mość Pan Nasz Mi-

„łościwy, Sankcyą swoją nadaie moc „prawa, projektowi do prawa względem (oznaczyć ie).”

Artykuł 151.

Odmówienie Sankcyi Królewskiey również ogłoszonem będzie, wyrzeczeniem słów „Jego Królewska Mość „Pan Nasz Miłościwy Sankcyą swą „Królewską zawiesza względem projektu o... (oznaczyć ie).”

Artykuł 152.

Prawa tak ustanowione i ogłoszone na rozkaz Królewski sposobem przepisany, stają się obowiązującymi.

Artykuł 153.

W innych wszelkich materyach względem którychby Król chciał zdania obu Izb zasięgnąć, każda Izba pojedynczo zdanie swe z podpisem Prezydnującego lub Marszałka przesyła Królowi przez Deputacyą.

Artykuł 154.

Po rozstrzygnięciu wszystkich przy-

słanych sobie projektów i uczynionych od Króla propozycji, przez Mówców Rządowych, trzy Kommissye wybrane w każdéj z dwóch Izb, uczynią przedstawienie każdéj z nich względem rocznego zdania sprawy przez Radę Stanu w Senacie złożonego, a Seymowi przy jego otwarciu udzielonego, iakoteż i względem obrazu położenia kraiu, wystawionego przez Członka Rady Stanu w Izbach połączonych. Po wysłuchaniu raportu połączonych Kommissyi, każda Izba osobno na wniosek Prezesa lub Marszałka, uchwali odezwę do Króla wyrażającą zdanie Izby i Iéy uczucia z powodu uczynionych Seymowi powyższych udzielen. Odezwy te przez Deputacye z pięciu Członków od Izby Senatorskiéy, a z dziesięciu od Izby Poselskiéy będą Królowi złożone, osobno od każdéj Izby.

Artykuł 155.

Po dopełnieniu czynności Artykułem poprzedzającym obiętych, każda Izba osobno może na wniosek dziesiątę części swych Członków przy-

stąpić, bez arbitrów, do naradzenia się nad potrzebą nowego prawa w przedmiotach któremi się trudniła przez ciąg zebrania obecnego, i nad podaniem prośby do Króla o wniesienie stosownego projektu do prawa. Wniosek takowy skoro przez Izbę przyjętym będzie, odesłanym zostanie do właściwéj Kommissyi która względem niego rapport Izbie uczyni i projekt prośby upowodnionéj do Króla przedstawi. Jeżeli projekt takowy przez Izbę większością głosów przyjętym zostanie, prośba wspomniona będzie podaną Królowi przez Deputacyą Izby, złożoną podobnym sposobem iak w Artykule poprzedzającym. Król jeżeli uzna tego potrzebę, stosowny projekt do prawa, na ten lub następny Seym wygotować każe.

Artykuł 156.

Kiedy w skutku Urządzeń Artykułu 92. Ustawy Konstytucyinéj, Posłowie lub Deputowani Gminni podadzą przełożenia, prośby lub odwołania się dotyczące dobra i Korzyści swych Współobywateli, powinni ta-

kowe złożyć u laski. Marszałek przedstawi je Izbie. Sekretarz przeczyta one; poczem Izba stanowiąc będzie większością głosów, które odwołania się powinny być przesłane Panującemu za pośrednictwem Rady Stanu.

Artykuł 157.

Ukończywszy wszystkie czynności poprzedzające Artykułami wskazane, Izba Poselska może na wniosek Posła lub Deputowanego sprawdzać i roztrząsać skargi i zażalenia uczy-nione przeciwko Ministrowi, Radcy Stanu, Sędziemu Trybunału Najwyższego, lub Referendarzowi. Skargi i zażalenia takowe podpisane przez podających u laski złożone, przez Marszałka Izbie powinny być przedstawione a przez Sekretarza przeczytane. Izba naradzać się potem będzie czyli te zażalenia mają być przez nią Królowi przesłane, za pośrednictwem Rady Stanu, dla oddania pod Sąd oskarżonego stosownie do Artykułów 116. i 152 Ustawy Konstytucyjnej. Zaskarżający przyłączyć

powinni dowody, lub one wskazać. Osobne prawo oznaczy przypadki przestąpienia i odpowiedzialności Urzędników.

Artykuł 158.

Po przedstawieniu sobie takiego zażalenia przez Marszałka; Izba za dozwolonym każdemu Członkowi głosem, bądź za zażaleniem, bądź przeciw niemu mówić żądającemu, przystąpi na témże samém posiedzeniu do stanowienia większością zdań głośnych, iak jest postanowiono w poprzedzającym Artykule.

Artykuł 159.

Postępowanie Senatu na przypadek odesłania pod Sąd; osobnym prawem będzie przepisane.

Artykuł 160.

Posiedzenia każdej z dwóch Izb,

zagaiać i solwować będzie Prezes lub Marszałek.

Artykuł 161.

Każde posiedzenie poprzedzone będzie Imienném powołaniem Członków przytomnych.

Artykuł 162.

Posiedzenie zagaioném bydź nie może, jeżeli przynajmniéy połowa Członków Izbę składających, przytomnemi nie są.

ROZDZIAŁ PIĄTY.

O zamknięciu Seymu.

Artykuł 163.

W dzień przez Króla na Zamknięcie Seymu oznaczony, Izba Senatorska za danym sobie na to od Króla rozkazem, wezwie tym samym sposobem, iak przy otwarciu Seymu, Izbę Poselską do połączenia się.

Ar-

Artykuł 164.

Prezes Senatu i Marszałek Izby Poselskiéy mogą na tém posiedzeniu, za daném sobie od Króla pozwoleniem, zdać mu sprawę o czynnościach Seymowych.

Artykuł 165.

Skoro zamknięcie Seymu zostanie ogłoszone, bądź przez samego Króla bądź w zabranym od Tronu przez Członka Rady Stanu głosie, obydwie Izby natychmiast rozeyść się powinny.

Artykuł 166.

Wszelkie Akta i papiery tyczące się czynności Izby Poselskiéy, złożone będą w Archivum Senatu.

Artykuł 167.

W przypadku rozwiązania Izby Poselskiéy przez postanowienie Królewskie, przeczytać się iéy mające przez Członka Rady tym końcem wy-

znaczonemu Izba ta natychmiast rozeyść się powinna.

Dan w Pałacu Naszym Królewskim
w Warszawie dnia ^{19. Listopada.} 1815 r.
_{1. Grudnia}

(podpisano) ALEXANDRE.

przez Cesarza i Króla

Minister Sekretarz Stanu

(podp) *I. Sobolewski.*

Zgodno z Oryginałem

(L.S.) Minister Sekretarz Stanu

(podp.) *I. Sobolewski.*

Zgodno z Oryginałem

Radca Sekretarz Stanu Generał Brygady

(podp.) *Kossecki.*

Zgodno z Wypisem

Minister Sprawiedliwości

Wawrzewski.

Dzień ogłoszenia dnia 10. Maja 1816 Roku.

Wypis z Protokołu Sekretaryatu Stanu
Królestwa Polskiego.

My z Bożey Łaski ALEXANDER I.
Cesarz *Wszech Rossyi, Król Polski.*

etc. etc. etc.

Postanowiliśmy i stanowimy:

Artykuł 1.

Będzie dziewięć Radców Stanu Dyrektorów Generalnych, Członków zasiadających w Kommissyi Spraw Wewnętrznych i Politycy, w Kommissyi Woyny, w Kommissyi Przychodów i Skarbu.

Artykuł 2.

Dziesiąty Radca Stanu nazywać się będzie Radcą Sekretarzem Stanu, i zarządzać będzie Kancellaryą Rady Stanu.

Artykuł 3.

Tytuł Radcy Stanu nadzwyczajnego dany będzie przez Nas, Urzędnikom zaufania Naszego godnym. Tytuł dawać będzie prawo zasiadania i głosowania w ogólném zebnaniu Rady Stanu na wezwanie Namiestnika

Naszego. Nadaiemy niniejszem ten tytuł i przywiązane do niego prawo Prezesowi główny Izby obrachunkowy, Członkom Trybunału Najwyższego, w Komisji Sprawiedliwości zasiadającym, i Prokuratorowi generalnemu który będzie miał poleconą sobie obronę własności publicznych.

Artykuł 4.

Referendarzów Stanu będzie dziewięciu; wyiawszy zleceń ogólnych nie będą oni przywiązani do żadney z Komisji Rządowych. Jeden Referendarz będzie Sekretarzem głównym ogólnego zebrania Rady Stanu.

Artykuł 5.

Tytuł Referendarza Stanu nadzwyczajnego, dany będzie przez Nas osobom godnym tego zaszczytu. Tytuł ten dawać będzie prawo zasiadania i głosowania w ogólnym zebraniu Rady Stanu, podług Urządzeń artykułu 3. niniejszego postanowienia.

Artykuł 6.

Będą mianowani przez Nas Vice-Referendarze, którzy będą mieli prawo być przytomni obradom ogólnego zebrania Rady Stanu; wyiawszy w przypadkach w których Namiestnik Nasz tajne naznaczy Posiedzenie. Będą oni mieli poruczone sobie referaty, i oprócz tego pracować będą w Komisjach

Rządowych przy których Namiestnik Nasz ich pomieści. Sześciu z nich opatrzonych będzie pensją w Etacie Rady Stanu, naznaczyć się mającą.

Artykuł 7.

Z tych Vice-Referendarzy jeden jako pomocnik Radcy Sekretarza Stanu sporządzać będzie protokoły Rady Administracyjney.

Artykuł 8.

Pomiedzy głosującymi w ogólnym zebraniu Rady Stanu powinno być zawsze dwóch Członków Komisji Wyznań Religijnych i oświecenia z których jeden duchowny.

Artykuł 9.

Radcy Stanu, Referendarze i Vice-Referendarze posiadający inny urząd duchowny, cywilny, lub wojskowy do którego przywiązana jest pensja, nie będą pobierać z Etabu Rady Stanu jak tyle tylko ile potrzeba będzie do podniesienia ich płacy do wysokości naznaczoney Etabem dla różnyh Członków Rady Stanu.

Artykuł 10.

Radcy Stanu nadzwyczajni i Referendarze Stanu nadzwyczajni, niebędą pobierać żadney płacy z Etabu Rady Stanu.

Artykuł 11.

Wykonanie niniejszego Postanowienia, które w Dzienniku praw ma być umieszczone, poleca się Radzie Stanu.

Dań w Petersburgu dnia 15° Marca 1816.

(podpisano) ALEXANDRE.

(L.S.) przez Cesarza i Króla

Minister Sekretarz Stanu
(podpisano) *Ig. Sobolewski*

Zgodno z Oryginałem
Minister Sekretarz Stanu
(podp.) *Ig. Sobolewski*

Zgodno z Oryginałem
Radca Sekretarz Stanu, General Brygady
(podpisano) *Kossecki*.

Zgodno z Wypisem:
Minister Sprawiedliwości
Wawrzewski.

Dzień ogłoszenia d. 10. Maja 1816. Roku.

Wypis z Protokołu Sekretaryatu Stanu
Królestwa Polskiego.

My z Bożej Łaski ALEXANDER I.
Cesarz Wszzech Rossyi, Król Polski
etc. etc. etc.

W stosunku do artykułu 45 Ustawy Konstytucyjney, w celu wskazania sposobu, w jakim podania osadzonych na karę, a do łaski Naszey udających się załatwiane być mają, po zasięgnięciu zdań ogólnego zebrania Rady Stanu, postanowiliśmy i stanowimy co następuje:

Artykuł 1.

Każdy wskazany wyrokiem ostatecznym na karę śmierci lub też więzienia bądź na całe życie, bądź, na przeciąg czasu dwudziestoczteroletni, a którenby prośbę swą o ulaskawienie w skutku artykułu 45. Ustawy Konstytucyjney podał, ma być z prośbą swą i powodami do ulaskawienia słuchany; i taż prośba jego wraz z opinią Sądu właściwego i Komisyyi Naszey Sprawiedliwości do bezpośredniéy Naszey decyzyi przedstawioną. Wykonanie zaś wskazanej kary aż do oświadczenia woli Naszey wstrzymane.

Artykuł 2.

Każdy na mniejszą karę nad wymienioną artykułem poprzednim skazany, ma również wolność udania się z prośbą o ulaskawienie, i taż prośba jego wraz z opiniami artykułem poprzednim wzmiankowanemi, podaną bydź ma do Rady Administracyjnej której zdania Namiestnik Nasz wysłuchawszy, mocnym jest wydać swą decyzją, przychylając się do darowania lub zmniejszenia kary, lub też odrzucając prośbę o ulaskawienie podaną.

Artykuł 3.

Wykonanie niniejszhey Naszhey woli, Komisji Sprawiedliwości i umieszczenie iey w Dzienniku Praw polecamy.

Dan w Petersburgu dnia 17 Marca 1816.

(podpisano) ALEXANDRE

(L.S.) przez Cesarza i Króla

Minister Sekretarz Stanu
(podpisano) *Ig. Sobolewski.*

Zgodno z Oryginałem
Minister Sekretarz Stanu
(podp.) *Ig. Sobolewski.*

Zgodno z Oryginałem
Radca Sekretarz Stanu, Jeneral Brygady
(podpisano) *Kossecki.*

Zgodno z Wypisem
Minister Sprawiedliwości
Wawrzecki.

Dzień ogłoszenia d. 10. Maią 1816. Roku.

DZIENNIK PRAW.

Nro. 6.

Tom pierwszy.

Wypis z Protokołu Sekretaryatu Stanu
Królestwa Polskiego.

My z Bożey Łaski ALEXANDER I.

Cesarz Wszech Rossyi Król Polski.

etc. etc. etc.

Pragnąc aby porządek Konstytucyjny w Państwie Naszém Królestwa Polskiego, w naykrótszym ile byź może czasie do całkowitego rozwinięcia doprowadzonym został, i aby Nasi poddani rzeczónego Królestwa, używali w całej zupełności praw i swobód, któreśmy im nadali przez Uchwałę konstytucyjną.

Zważając, iż Rady Woiewódzkie dotąd zaprowadzone nie są, ani prę-

dzęć zaprowadzonemi być mogą, aż gdy do ich składu Członki na pierwszych Sejmikach i Zgromadzeniach gminnych, wybrane zostaną, że przeto konieczną jest rzeczą oznaczyć w jakim sposobie pomienione Rady mają być na ten raz zastąpione, w tém co się tycze sporządzenia Xiąg Obywatelskich i spisów osób prawo głosowania na Sejmikach i Zgromadzeniach, gminnych mających, postanowiliśmy i postanawiamy.

Artykuł 1.

Namiestnik Nasz w Królestwie Polskim umocowany jest, wysłuchawszy zdanie Rady Stanu, wydać postanowienie niezwłocznie dla przeniesienia na ten iedyny raz na Rady Departamentowe, attrybucyi, z Ustawy Konstytucyjney i Statutu Organicznego o reprezentacyi narodowey pod dniem ^{1. Grudnia} 19. Listopada 1815 należące do Rad Woiewódzkich a tyczące się sporządzenia ksiąg Obywatelskich i spisów osób którym służy prawo głosowania na

Sejmikach i Zgromadzeniach gminnych.

Niemniéy umocowany jest Namiestnik polecić Prefekturom i Podprefekturom co do czynności dopiero namienionéy i tego wszystkiego co się tycze Sejmików i Zgromadzeń gminnych, zastąpienie Kommissyi Woiewódzkich i Kommissarzy Okręgowych, jeżeli te ostatnie władze nie są dotąd zaprowadzone.

Artykuł 2.

Po wydaniu takowego postanowienia poleci Namiestnik niezwłocznie sporządzenie Xiąg Obywatelskich i Spisów Osób którym służy prawo głosowania na Sejmikach i Zgromadzeniach gminnych, stosownie do rozporządzeń Ustawy i Statutu przeznaczonych.

Artykuł 3.

Upoważniamy prócz tego Namie-

stnika, aby niezwłocznie wydał postanowienie względem podziału Sejmików i Zgromadzeń gminnych na koleje, stosownie do Artykułów 33. i 34. Statutu Organicznego o Reprezentacyi Narodowój, z dnia ^{1. Grudnia} 19. Listopada 1815.

Artykuł 4.

Po dopełnieniu czynności Artykułami poprzedzającymi wskazanych, Namiestnik mocen będzie na ten raz zwołać w Imieniu Naszém Sejmiki i Zgromadzenia gminne, na których przystapiono bydź ma do wyboru Posłów, Deputowanych i Członków Rad Wojewódzkich, tudzież do sporządzenia Spisu Kandydatów na Urzędy Administracyjne, a to stosownie do brzmienia Ustawy Konstytucyjnej i powyżey rzeczzonego Statutu Organicznego, iako też Statutu daty dzisiejszey przepisuiącego podział kraju pod względem Reprezentacyi Narodowój.

Artykuł 5.

Równie mocen iest Namiestnik na ten ieden raz mianować w Imieniu Naszém Marszałków przydować mających na Sejmikach i Zgromadzeniach gminnych.

Artykuł 6.

Lubo iest w chęci Naszey aby Sejmiki i Zgromadzenia gminne, w czasie ile bydź może naykrótszym zwołane były, przestrzegać iednakże będzie Namiestnik ścisłego dopełnienia rozporządzeń w Artykułach 33. i 34. Statutu Organicznego o Reprezentacyi Narodowój z dnia ^{1. Grudnia} 19. Listopada 1815 zawartych, a które podział Sejmików i Zgromadzeń gminnych na koleje, tudzież porządek w zwoływaniu i przeciąg czasu między zbieraniem się ich zachować się winny przepisuią.

Wykonanie niniejszego Postanowienia, które w Dzienniku Praw umie-

szczone będzie, Naszemu Namiestnikowi polecamy.

Dan w Petersburgu d. $\frac{1}{2}$ $\frac{5}{7}$ Marca 1816.

(podpisano) **ALEXANDRE.**

przez Cesarza i Króla

Minister Sekretarz Stanu

(podp.) *Ig. Sobolewski.*

Zgodno z Oryginałem

Minister Sekretarz Stanu

(podp.) *Ig. Sobolewski.*

Zgodno z Oryginałem

Radca Sekretarz Stanu General Brygady

(podpisano) *Kossecki.*

Zgodno z Wypisem

Minister Sprawiedliwości

Wawrzecki.

Dzień ogłoszenia dnia 18. Maja 1816 Roku

Wypis z Protokołu Sekretaryatu Stanu Królestwa Polskiego.

My z Bożęj Kaski ALEXANDER I.

Cesarz Wszech Rossyi Król Polski etc. etc. etc.

Uzupełniając Artykuł 119 Ustawy Konstytucyjney, po wysłuchaniu zdań ogólnego Zgromadzenia Rady Stanu, stanowiąmy następujący Statut organiczny.

Ar t y k u ł 1.

Województwa postanowione Wyrokiem dnia 16. Stycznia roku bieżącego, mieć będą Seymiki w każdym Powiecie, i Zgromadzenia gminne w każdym Okręgu gminnym, podług następującej tabelli.

Województwa.		Ar t y k u ł 1.		Liczba zgromadzeń gminnych.		Miasta zgromadzeń gminnych.	
Powiaty.	Miasta Seymikowe.	Miasta i Powiaty składające okręgi gminne.	Miasto Sandomierz	Miasto Radom	Miasto Sandomierz	Miasto Radom	Miasto Sandomierz
1. Krakowskie.	Miasto Kielce	Miasto Sandomierz	1	1	1	1	1
Miechów.	Miasto Miechów	Miasto Radom	1	1	1	1	1
Kielce	Miasto Szkalimierz	Miasto Kalisz	1	1	1	1	1
Jędrzejowski	Miasto Hebdów	Miasto Piotrków	1	1	1	1	1
Miechowski	Miasto Olkuz	Miasto Sandomierz	1	1	1	1	1
Szkalimierski	Miasto Płica	Miasto Kalisz	1	1	1	1	1
Krakowski	Miasto Ząbki	Miasto Radom	1	1	1	1	1
Olkuzki	Miasto Szydłów	Miasto Sandomierz	1	1	1	1	1
Piłicki	Miasto Stobnica	Miasto Radom	1	1	1	1	1
Lelowski		Miasto Kalisz	1	1	1	1	1
Szydłowski		Miasto Piotrków	1	1	1	1	1
Stobnicki		Miasto Kalisz	1	1	1	1	1
2. Sandomierskie.		Miasto Radom	1	1	1	1	1
Radom.		Miasto Sandomierz	1	1	1	1	1
Sandomierski		Miasto Kalisz	1	1	1	1	1
Staszowski		Miasto Piotrków	1	1	1	1	1
Opatowski		Miasto Radom	1	1	1	1	1
Solecki		Miasto Sandomierz	1	1	1	1	1
Radomski		Miasto Kalisz	1	1	1	1	1
Kozienicki		Miasto Piotrków	1	1	1	1	1
Koniecki		Miasto Sandomierz	1	1	1	1	1
Opczyński		Miasto Radom	1	1	1	1	1
Szydłowiecki		Miasto Kalisz	1	1	1	1	1
3. Kaliskie.		Miasto Sandomierz	1	1	1	1	1
Kalisz.		Miasto Radom	1	1	1	1	1
Kaliszki		Miasto Sandomierz	1	1	1	1	1
Wartki		Miasto Kalisz	1	1	1	1	1
Koniński		Miasto Piotrków	1	1	1	1	1
Pyzdrowski		Miasto Radom	1	1	1	1	1
Sieradzki		Miasto Sandomierz	1	1	1	1	1
Szadkowski		Miasto Kalisz	1	1	1	1	1
Ostreszowski		Miasto Piotrków	1	1	1	1	1
Wieluński		Miasto Sandomierz	1	1	1	1	1
Częstochowski		Miasto Radom	1	1	1	1	1
Piotrkowski		Miasto Kalisz	1	1	1	1	1
Radomski		Miasto Piotrków	1	1	1	1	1
4. Lubelskie.		Miasto Lublin	1	1	1	1	1
Lublin.		Miasto Lublin	1	1	1	1	1
Lubelski		Miasto Lublin	1	1	1	1	1
Lubartowski		Miasto Lublin	1	1	1	1	1
Kazimierski		Miasto Lublin	1	1	1	1	1
Krasnystawski		Miasto Lublin	1	1	1	1	1
Chełmski		Miasto Lublin	1	1	1	1	1
Hrubieszowski		Miasto Lublin	1	1	1	1	1
Tomaszowski		Miasto Lublin	1	1	1	1	1
Zamoyski		Miasto Lublin	1	1	1	1	1
Tarnogrodzki		Miasto Lublin	1	1	1	1	1
Krasnicki		Miasto Lublin	1	1	1	1	1

w Imieniu Najjaśniejszego

A L E X A N D R A I.

Cesarza Wszech Rossyi

Króla Polskiego etc. etc. etc.

Namiestnik Królewski w Radzie Stanu.

Lubo postanowieniem Naszém pod dniem 10. Lutego r. b. wydaném wskazaliśmy kary na wszystkich, którzyby zbiegów wojskowych u siebie przechowywali, gdy iednak terażniejsza pora roku otwieraiąc splaw na rzekach ułatwiać może sposobność zbiegom wojskowym za Flisów lub Oryłów wynajmuiącym się, wychodze-

nia za granicę Królestwa; w celu zapobieżenia podobnemu zbiegostwu, na przełożenie Kommissyi Rządowéy Spraw Wewnętrznych i Policji, postanowiliśmy i stanowimy:

Artykuł 1.

Każdy spławiający za granice zboże, drzewo, lub inne produkta albo towary który na mocy postanowienia Naszego pod d. 31. Grudnia r. z. względem passportów zagranicznych wydanego, passport brać iest obowiązany, udając się po tenże passport do Władzy powyższém postanowieniem do tego umocowaney, powinien przy swéy proźbie złożyć listę Imienną ludzi, których do tegoż spławu użycie.

Artykuł 2.

Jeżeli ci ludzie są iego służący lub włościanie z iego dóbr, w téżże liście

to wyrazić powinien, z dołączeniem zaręczenia iż między niemi nie znajduie się żaden żołnierz w służbie będący.

Artykuł 3.

Jeżeli ludzie do spławu przez niego użyci będą obcy, żadnego z nich przyjmować do tego spławu nie może, póki tenże nie złoży onemuż autentycznego zaświadczenia na piśmie od Prezydenta lub Burmistrza miasta albo Wóyta Gminy z którój iest rodem lub w którój przemieszkwa, iż nie służy w Woysku, lub że ma od służby wojskowej uwolnienie, takowe zaświadczenia przy liście Imiennéy w oryginałach Władzy kraiowéy passporta za granice wydawać mogącéy, przy żądaniu passportu złożonemi bydz powinny.

Artykuł 4.

Władza kraiowa passporta za granice wydawać mogąca, po odebraniu

powyższych list, i zaświadczeń, wyda żądającemu passport z wyszczególnieniem wszelako przy tymże passporcie Nazwisk wszystkich ludzi do spławu użytych, i miejsca ich urodzenia, pierwiastkową zaś listę przez żądającego passportu sobie złożoną w swych aktach zatrzyma, a oryginalne zaświadczenia pojedyncze Prezydentów lub Burmistrzów miast, oraz Wójtów Gmin zwróci, aby osobom które je uzyskały oddanemi zostały.

Artykuł 5.

Prezydent lub Burmistrz Miasta albo Wójt Gminy, któryby nierzetelnie wydał zaświadczenie, a tém samym ułatwił zbiegowi wojskowemu sposobność wyjścia za granicę nie tylko od Urzędu oddalonym zostanie, ale nadto jako fałszerz, i koczolownik po kary do Sądu odesłanym będzie.

Artykuł 6.

Każdy spławiający zboże, drzewo, lub inne produkta, albo towary za granicę, gdyby albo nierzetelną do passportu podał listę albo więcéy nad tę listę osób do spławu użył, a między temi zbiega wojskowego ukrył, nie tylko karom postanowieniem 10. Lutego r. b. obostrzonym podpadnie, ale nadto jako koczolownik po kary do Sądu Kryminalnego odesłanym zostanie, również będzie odpowiedzialny, gdyby choć czasowo w przeciągu spławu przyjął jakiego człowieka obcego, a ten się później zbiegiem wojskowym bydz okazal.

Artykuł 7.

Urzednicy celni, pograniczni, iak naypilniéy doglądać powinni, aby plynący więcéy z sobą niemiał ludzi, iak tylko tyle, ile w liście przy passpor-

cie dołączony jest zapisanych, i każdego nad tę listę dostrzeżonego zatrzymać powinni i Władzy Policyjnej dla wyprowadzenia z niego inſagacyi odesłać, która poki ukończoną nie będzie, płynący za granicę wypuszczonym byź nie powinien, a to ażeby, jeżeli się winnym okaże ułatwienia zbiegowi wojskowemu wyjścia za granicę, do odpowiedzialności artykułem 5. niniejszego postanowienia został bez zwłoki pociągnięty.

Artykuł 8.

Znaleziony pomiędzy ludźmi do splawu użytymi zbieg wojskowy, do najwyższej Komendy Wojskowej odesłany byź powinien.

Artykuł 9.

Urządник Celny któryby albo przez niedozór, pobrażanie, lub inne iakowe

względy, niedopełnił ściśle niniejszego postanowienia, i dopuścił zbiegowi wojskowemu schronić się za granicę, takż do odpowiedzialności artykułem 5tym obostrzoney zostanie powołany.

Artykuł 10.

Władze krajowe prawo do wydawania passportów za granicę mające dopilnuia, aby przepisy niniejszém postanowieniem zastrzeżone iak najsściśley uskutecznonemi były.

Dopełnienie niniejszego Naszego postanowienia które w Dzienniku Praw umieszczone byź ma, Kommissyom Rządowym Sprawiedliwości, Spraw Wewnętrznych i Policyi, Woyny,

oraz Przychodów i Skarbu w czém do
któréy należy polecamy.

Działo się w Warszawie na posie-
dzeniu Rady Administracyinéy dnia 23.
Kwietnia 1816 r.

(podpisano) ZAIĄCZEK.

Minister Spraw Wewnę-
trznych i Policyi
(podpisano) *T. Mostowski.*

Radca Sekretarz Stanu, Generał Brygady
(podp.) *Kossecki.*

Zgodno z Oryginałem
Radca Sekretarz Stanu, Generał Brygady
(podp.) *Kossecki.*

Zgodno z Wypisem
Zastępca Ministra Sprawiedliwości
Walenty Sobolewski.

Dzień ogłoszenia d. 4. Czerwca 1816. Roku.

W Imieniu Najiaśniejszego
ALEXANDRA I.
Cesarza Wszech Rossyi
Króla Polskiego etc. etc. etc.

Namiestnik Królewski w Radzie Stanu.

Dopełniając artykułu 6. Statutu
Organicznego o reprezentacyi Naro-
dowéy, w celu zaprowadzenia ksiąg
Obywatelskich, po wysłuchaniu Zda-
nia Rady Stanu, stanowimy, co na-
stępuje:

Artykuł 1.

Władze Administracyjne Woie-
wódzkie sporządzą bezzwłocznie po-

Tom I. Do Nru 6.

dług wydać się mającego przez Kommissyą Spraw Wewnętrznych rozporządzenia i Schematu, spis Osób zamieszkałych w Powiatach i Okręgach Gminnych, które stósownie do artykułu 3. 4. 8. i 10. Statutu Organicznego, o reprezentacyi Narodowéy, używają praw Obywatelstwa, i takowe spisy Radom Woiewódzkim przesła.

Artykuł 2.

Też Władze przesła Radom Woiewódzkim księgi Obywatelskie i spisy głosujących za Rządu Xięstwa Warszawskiego ułożone, iako mające służyć tymże Radom, za dowód i objaśnienie podań, któreby na mocy art. 3. i 8. Statutu Organicznego o reprezentacyi Narodowéy czynione były.

Artykuł 3.

Kommissya Spraw Wewnętrznych i Kommissya Obrządków Religijnych i Oświecenia, w dopełnieniu artykułu 133. Konstytucyi, przesła tymże Radom spisy Osób, w tymże artykule wyszczególnionych, w celu umieszczenia ich w właściwéy księdze Obywatelskiej, ieżeli ich artykuł 8. od niéy nie wyłącza.

Artykuł 4.

Spisy powyżéy wzmiankowane, nieprzeszkadzią nikomu podać się imiennie do Rady Woiewódzkiej, stósownie do art. 7. Statutu Organicznego o reprezentacyi Narodowéy.

Artykuł 5.

Rada Woiewódzka za wezwaniem Kommissyi Spraw Wewnętrznych, w oznaczonym czasie i komplecie zgromadzona, obwieści mieszkańców, i

przez ciąg dni 30. od dnia pierwszego posiedzenia, odbierać będzie podania i trudnić się układaniem Ksiąg Obywatelskich. Po upłynionych dniach trzydziestu, już na ten rok podań przyjmować nie będzie.

Artykuł 6.

Następnie z spisów i podań szczególnych, wyłączywszy tych, którzy według brzmienia art. 11. Statutu Organicznego o reprezentacji Narodowej, prawo Obywatelstwa utracili; tudzież zapisawszy na osobną listę tych, dla których prawo obywatelstwa jest w zawieszeniu, z pozostałych Osób układa dwoiste księgi obywatelskie, to jest: osobne dla każdego z Powiatów, osobne dla każdego Okręgu Gminnego, stosując się ściśle do art. 128. 132. i 133. Ustawy Konstytucyjnej, tudzież art. 6. 21. 24. 25. i 26. Statutu wyżej wyrażonego.

Artykuł 7.

W księgach powyższych Obywatelskich, tak powiatowych, iako też Okręgów Gminnych w osobnej rubryce oznaczonemi zostaną, mający prawo głosowania na Seymikach i Zgromadzeniach, a to stosownie do artykułu 127. 132 i 133. Ustawy Konstytucyjnej, tudzież art. 18. Statutu Organicznego o reprezentacji Narodowej.

Artykuł 8.

Po ułożeniu w ten sposób ksiąg obywatelskich, respective każdego Powiatu i Okręgu Gminnego, dozwolono będzie przez dni 30. każdemu mieszkańcowi przejrzeć też księgi, i w razie dostrzeżonych uchybień, podać swoje przełożenie do Rady Woiewódzkiej. Uciążeni jej odpowiedzialnością, odwołują się do Senatu, stosownie do art. 117. Konstytucyi i 16. Statutu Organicznego.

Artykuł 9.

Po upływnieniu powyższego terminu, i załatwieniu wszelkich sporów, Rady Woiewódzkie przedstawiają Księgi Obywatelskie Powiatowe i Okręgów Gminnych, przez pośrednictwo Kommissyi Spraw Wewnętrznych i Policji Senatowi, któremu poleczone jest sprawdzenie, i zwrócenie onych przez wspomnioną Kommissyą, Radom Woiewódzkim.

Artykuł 10.

Rady Woiewódzkie z potwierdzonych przez Senat Ksiąg Obywatelskich, tak Powiatowych, iako też Okręgów Gminnych czynią wyciągi czyli spisy mających prawo głosowania, i stwierdziwszy one podpisami kompletu, Kommissyom Woiewódzkim udzielają.

Artykuł 11.

Kto raz wpisanym został w księgę Obywatelską potwierdzoną przez Senat, i zyskał prawo głosowania na Seymiku lub Zgromadzeniu Gminnym, nie może go utracić, chyba z przyczyny prawem oznaczonej.

Artykuł 12.

W miarę nabywania prawa obywatelskiego, i praw politycznych, wolno każdemu podawać się przez właściwego Wóyta i Burmistrza, lub też bezpośrednio do Rad Woiewódzkich, aby zostać umieszczonym w właściwój Księdze Obywatelskiej.

Artykuł 13.

O wszelkich wydarzeniach z powodu zawieszenia i utracenia praw obywatelstwa, zawieszenia i utracenia praw politycznych, lub z powodu nabywania onych; Rady Woiewódzkie poprze-

dniczo stanowią, i Senatowi przez Kommissyą Spraw Wewnętrznych donoszą, a w miarę zapadłych Decyzji Senatu, zmiany w księgach i wyciągach czynić są obowiązane.

Artykuł 14.

Nikt niemoże być w kilku księgach obywatelskich umieszczonym. Posiadający własności gruntowe lub mieyskie w różnych Województwach, Powiatach i Okręgach Gminnych, wybrać sobie powinni, w iednym z nich zamieszkanie, i tam tylko podać się, lub podanemi, a następnie zapisanemi być do Księgi Obywatelskiej mogą.

Artykuł 15.

Dopełnienie niniejszego postanowienia które w Dzienniku praw umieszczone być ma, Kommissyom Rządowym Oświecenia Publicznego i Wy-

znań religijnych, Sprawiedliwości, Spraw Wewnętrznych, oraz Przychodów i Skarbu, w czym do której należy polecamy.

Działo się w Warszawie na posiedzeniu Rady Administracyinėj dnia 7. Maja 1816.

(podpisano) ZAIĄCZEK.

Minister Spraw Wewnętrznych i Policyi
(podp.) *T. Mostowski.*

Radca Sekretarz Stanu, Jenerał Brygady
(podp.) *Kossecki.*

Zgodno z Oryginałem.

Radca Sekretarz Stanu, Jenerał Brygady
(podp.) *Kossecki.*

Zgodno z Wypisem

Zastępca Ministra Sprawiedliwości
Walenty Sobolewski.

Dzień ogłoszenia d. 13. Czerwca 1816 Roku.

w Imieniu Najjaśniejszego

A L E X A N D R A I

Cesarza Wszech Rossyi

Króla Polskiego etc. etc. etc.

Namiestnik Królewski w Radzie Stanu.

Zważywszy iż Przedmieście Praga Cyrkuł ósmy Miasta stołecznego Warszawy, składające, przedzielone Rzeką Wisłą od tegoż Miasta, dla niestałego mostu pozbawione częstokroć komunikacyi, nie może być dozorowane z tą samą dokładnością, co do porządku, ochędostwa i bezpieczeństwa, iak inne Cyrkuły; chcąc zapobiec takowym niedogodnościom, oraz zaprowadzić sprężystsza

Administracyą, i dla téy części Miasta; na przełożenie Kommissyi Rządowéy Spraw Wewnętrznych i Policyi, postanowiliśmy i stanowimy:

Artykuł 1.

Przedmieście Praga, składające Cyrkuł ósmy Miasta Stołecznego Warszawy, mieć będzie oddzielną Administracyą i Policyą, sprawowaną w mieyscu przez Burmistrza.

Artykuł 2.

Burmistrz przez Nas na przedstawienie Kommissyi Rządowéy Spraw Wewnętrznych i Policyi nominowany, podległy będzie Urzędowi Muncypalnemu i Policyi Miasta Stołecznego Warszawy, i przedstawiać będzie temuż osobiście na Sessyi co tydzień interessa, które z porządku dla Ad-

ministracyi Miasta Stołecznego Warszawy Organizacyą przepisane go podpadają Kollegialności na téy Sessyi. Burmistrz Pragi tak iak inni Radni będzie miał głos stanowczy.

Artykuł 3.

W każdym przypadku przeciętý Kommunikacyi między Warszawą i Pragą, Burmistrz zastępuje miejsce Prezydenta Muncypalnego i Policyi, z równą onemuż władzą. Oprócz tego wolno będzie Prezydentowi Muncypalności i Policyi, polecić mu zastępstwo warunkowe w przedmiotach, które są attrybucyą jego urzędu i pod kollegialność nie podpadają.

Artykuł 4.

Burmistrz Pragi dodanych mieć sobie będzie:

1. Ławnika razem Kassjera

1. Sekretarza.

1. Kancellistę.

i potrzebną liczbę Dozorców.

Ławnika. Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Policyi. na przedstawienie Prezydenta Muncypalności i Policyi Miasta Stołecznego Warszawy nominuje; innych Officyalistów, stanowi tenże Prezydent.

Artykuł 5.

Fundusz roczny dla Przedmieścia Pragi stanowi się w summie ogólný złotych trzydzieści tysięcy z następujących źródeł:

a. Z własnych miejscowych dochodów czyniących dotąd rocznie zł. 13.883 gr. 9. które się stale przyjmują w Summie zł. 12,000

b. Z dodatku z Kassy Główný Muncypalności Miasta Stołecznego Warszawy 18,000

Summa iak wyżey zł. 30,000.

z zastrzeżeniem, iż coby Administra-
 cyja Pragi z własnych przychodów
 mieyscowych, więcéy nad powyżéy
 podane wybrała, nadbór ten na iéy
 korzyść i użytek obróconym będzie.

Artykuł 6.

Stosownie do Artykułu 9. Organi-
 zacyi Urzędu Muncypalnego i Poli-
 cyi Miasta Stołecznego Warszawy,
 przez Nas w dniu 10. Lutego b. r. za-
 twierdzoney; Prezydent Muncypalno-
 ści i Policji tegoż Miasta, ułoży Etat
 płacy Burmistrza, Ławnika, i innych
 Officyalistów; tudzież przepisze Or-
 ganizacyą szczegółową dla tegoż Bur-
 mistrza, i poda pod zatwierdzenie
 Kommissyi Rządowéy, Spraw We-
 wnętrzych i Policji.

Artykuł 7.

Artykuł 19. Organizacyi Urzędu
 Muncypalnego w Mieście Stołe-
 czném Warszawie, przez Nas po-
 twierdzoney, do Burmistrza Ławni-
 ka i innych Officyalistów na Pradze,
 zastosowany mieć chcemy.

Artykuł 8.

Część nieiaka straży pieszéy i
 konnéy Policyinéy, która na mocy
 Artykułu 8. Organizacyi Urzędu
 Muncypalnego uformowana będzie,
 w miarę potrzeby do Pragi oddzie-
 loną być powinna.

Wykonanie niniejszego postano-
 wienia, które w Dzienniku Praw
 umieszczone będzie, Kommissyi

Rządowéy Spraw Wewnętrznych i
Policji polecamy.

Działo się w Warszawie na posie-
dzeniu Rady Administracyjnéy d. 11.
Maja 1816

(podpisano) ZAIĄCZEK.

Minister Spraw Węwnę-
trznych i Policji.

(podpisano) *T. Mostowski*

Radca Sekretarz Stanu, General Brygady
(podpisano) *Kossecki*

Zgodno z Oryginałem

Radca Sekretarz Stanu, General Brygady
(podpisano) *Kossecki*.

Zgodno z Wypisem.

Zastępca Ministra Sprawiedliwości
Walenty Sobolewski.

Dzień ogłoszenia d. 13. Czerwca 1816 Roku.

w Imieniu Najjaśnieyszego
ALEXANDRA I.
Cesarza Wszech Rossyi;
Króla Polskiego etc. etc. etc.

Namiestnik Królewski w Radzie Stanu.

Na uczynione Nam przełożenie
Kommissyi Sprawiedliwosci; iż
w postanowieniu Naszem, względem
wskazania kar na tych, którzyby
Zbiegom Wojskowym przy spła-
wach ucieczkę ułatwiali, pod dniem
23. Kwietnia r. b. wydanym; w ar-
tykule 8. wcisnęła się pomyłka w
wierszu trzecim, gdzie zamiast wyra-
zu *naywyższéy* wyraz *naybliższéy* po-
winien być położony — wspomnio-
ne wyzéry postanowienie Nasze
w artykule 8. w wierszu trzecim
w Tomie I. do Nru 6. Diennika Praw;
na karcie 370. umieszczone w ten
sposób zmieniamy.

Znalezionej pomiędzy ludźmi do
spławu użytymi Zbieg Woy-
skowy, do *naybliższéy* Kommen-
Tom I. Do Nru 6. 30

dy Woyskowej odesłany być powinien.

Umieszczenie niniejszego postanowienia Naszego w Dzienniku Praw Kommissyi Rządowej Sprawiedliwości polecamy.

Działo się w Warszawie na posiedzeniu Rady Administracyjnej dnia 15. Maia 1816 roku.

(podpisano) ZAIĄCZEK.

Minister Spraw Wewnętrznych i Policji
(podpisano) T. Mostowski.

Radca Sekretarz Stanu, General Brygady
(podp.) Kossecki.

Zgodno z Oryginałem
Radca Sekretarz Stanu, General Brygady
(podp.) Kossecki.

Zgodno z Wypisem
Zastępca Ministra Sprawiedliwości
Walenty Sobolewski.

Dzień ogłoszenia d. 15. Czerwca 1816. Roku.

w Imieniu Najjaśniejszego
ALEXANDRA I.
Cesarza Wszech Rossyi,
Króla Polskiego etc. etc. etc.

Namiestnik Królewski w Radzie Stanu.

Na przełożenie Kommissyi Rządowej Spraw Wewnętrznych i Policji, po wysłuchaniu zdania zgromadzenia ogólnego Rady Stanu, zwazywszy potrzebę oznaczenia prawideł, podług których roboty około dróg publicznych mają być wykonywane, dopóki stałe w téj mierze przepisy wydane niebędą, postanowiliśmy i stanowimy:

Artykuł 1.

Stosownie do praw trwających, wszystkie Gminy bez wyłączenia ludu wyznania Moyzeszowego, i każdy właściciel, winni utrzymywać na właściwym gruncie drogi, groble, mosty i przeprawy wszelkie podług przepisów Rządowych. W tym celu oddawna ustanowione Szarwar-

ki w kraju Naszym do tego jedynie zwracamy i przeznaczamy celu, a właściciele w części i stosunku ludności posiadanej własności, przykładać się do ich utrzymywania powinni.

Artykuł 2.

Stosownie do postanowienia Naszego pod dniem 20. Kwietnia r. b. do Traktów wielkich i średnich, w przypadku gdzieby utrzymywanie to możność Gminy i Właściciela przechodziło, Kommissya Woiewódzka za poprzedniczym zdaniem sprawy biegłych, wezwie w pomoc Gminy i Właścicieli z właściwego lub z przyległych Powiatów, stosownie do położenia.

Artykuł 3.

Drogi poboczne będą utrzymywane wyłącznie przez miejscowe Gminy i Właścicieli.

Artykuł 4.

Roskład podług Artykułu 2. potrzebny pomocy dni pieszych i ciągłych, będzie stosowany do liczby dymów i odległości od miejsca robot.

Artykuł 5.

Każdy Roskład na obce własności powinien być bez przeciążenia ułożony przez Kommissyę Woiewódzką, i Kommissyi Rządowej Spraw Wewnętrznych i Policji poprzedniczo do zatwierdzenia przedstawiony, a Gminom i Właścicielom część Traktu będzie ile możności wyznaczona, aby stale utrzymywana była.

Artykuł 6.

Niemają prawa do pomocy z obcych własności, Właściciele pobierający na mody upoważnień Rządowych opłaty mostowego i grobelnego, do utrzymywania tych przepraw z których opłatę biorą.

Artykuł 7.

Będą utrzymywani ze Skarbu Publicznego Biegli, kierujący robotami około dróg, jako to: Miernicy, Budowniczo wie i t. p.

Artykuł 8.

Gdzieby do utrzymywania Traktu sposoby w Artykule 2. wskazane

niewystarczały, Skarb Publiczny w części do Wydatków się przyłoży.

Uskutecznienie postanowienia tego, które w Dzienniku Praw umieszczone być ma, Kommissyi Rządowej Spraw Wewnętrznych i Policji polecamy.

Działo się w Warszawie na Posiedzeniu Rady Administracyjnej dnia 15. Maia 1816. roku.

(podpisano) ZAIĄCZEK.

Minister Spraw Wewnętrznych i Policji
(podp.) *T. Mostowski.*

Radca Sekretarz Stanu General Brygady
(podpisano) *Kossecki.*

Zgodno z Oryginałem

Radca Sekretarz Stanu General Brygady
(podp.) *Kossecki.*

Zgodno z Wypisem

Zastępca Ministra Sprawiedliwości
W. Sobolewski.

Dzień ogłoszenia dnia 15. Czerwca 1816 Roku.

w Imieniu Najjasniejszego
ALEXANDRA I.

Cesarza Wszech Rossyi,
Króla Polskiego etc. etc. etc.

Namiestnik Królewski w Radzie Stanu.

Chcąc ułatwić sposoby do rozszerzenia światła w kraiu polskim, i dać wzrost kunsztom, rolnictwu, i wszelkim pożytecznym dla kraiu Instytucyom, postanowiliśmy i stanowimy:

Artykuł 1.

Wszystkie dzieła drukowane lub w rękopismach, dzienniki, pisma periodyczne, zbiory historyi naturalnej, nasiona roślinne, tudzież Maszyny do nauk, umiejętności, kunsztów i rolnictwa służące, dla Kommissyów Rządowych, towarzystwa przyjaciół nauk i instytutów krajowych, publicznych, przez Rząd potwierdzonych, z zagranicy sprowadzane, od wszelkiej opłaty cła na komorach wolne być mają.

Artykuł 2.

Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu umocowana jest na wezwanie Prezesów Kommissyi Rządowej

wych i Instytutów, wydawać Passporta, na przepuszczenie bez opłaty cła wyżej wzmiankowanych w Artykule 1. obiektów.

Artykuł 3.

Ulegać iednak mają oplombowaniu bezpłatnemu, i formalnościom używanym, przy odsyłaniu na miejsce przeznaczenia.

Artykuł 4.

Wykonanie niniejszego postanowienia które w Dzienniku Praw ma bydź umieszczone, Kommissyi Rządowéy Przychodów i Skarbu polecamy.

Działo się w Warszawie na posiedzeniu Rady Administracyinéy dnia 15. Maia 1816. r.

(podpisano) ZAIĄCZEK.

Minister Przychodów i Skarbu

(podp.) *T. Matuszewic*

Radca Sekretarz Stanu, General Brygady

(podpisano) *Kossecki*.

Zgodno z Oryginałem

Radca Sekretarz Stanu, General Brygady

(podpisano) *Kossecki*.

Zgodno z Wypisem

Zastępca Ministra Sprawiedliwości

W. Sobolewski

Dzień ogłoszenia d. 15. Czerwca 1816. Roku.

w Imieniu Najjaśniejszego

A L E X A N D R A I.

Cesarza Wszech Rossyi, Króla Polskiego etc. etc. etc.

Namiestnik Królewski w Radzie Stanu.

Uzupełniając Statut Organiczny o Reprezentacyi Narodowey, i chcąc przy zwoływaniu Zgromadzeń Powiatowych i Gminnych zachować potrzebny porządek; pragnąc razem, ażeby cząstkowe co lat dwa odnowienie Reprezentantów w Izbie Poselskiej, ile bydz może przez każde Woiewództwo dopełnione było, po wysłuchaniu zdań ogólnego Zebrania Rady Stanu, i na mocy Artykułu 5. postanowienia Królewskiego z dnia 27. Marca r. b. postanowiliśmy i stanowimy co następuje:

A r t y k u ł 1.

Stósownie do Statutu Organicznego o Reprezentacyi Narodowey artykułów 33 i 34. Powiaty składać będą 10. Oddziałów następujących:

Oddział pierwszy.

- Powiaty: 1. Kalwaryjski
2. Prasnyski
3. Sieradzki
4. Warszawski
5. Łoniewski
6. Krakowski

Oddział drugi.

7. Szydłowski
8. Piotrkowski
9. Radziwiowski
10. Mławski
11. Maryampolski
12. Włodawski
13. Sandomirski
14. Częstochowski

Oddział trzeci.

15. Brzeski
16. Rawski
17. Radomski, Sandomirski
18. Jędrzejowski
19. Siedlecki
20. Kazimierski

Oddział czwarty.

21. Szadkowski
22. Brzeziński
23. Gostyński
24. Łomżyński
25. Siennicki
26. Lubartowski
27. Soleccki
28. Krasnostawski
29. Dąbrowski

Oddział piąty.

30. Miechowski
31. Ostrzeszowski
32. Czerski
33. Ostrołęcki
34. Seyneński
35. Łukowski
36. Lubelski
37. Tomaszowski
38. Szydłowiecki

Oddział szósty.

39. Płocki
40. Zgierski
41. Żelechowski
42. Radomski
43. Olkuski
44. Stobnicki
45. Stanisławowski

<i>Oddział siódmy.</i>	<i>Oddział ósmy.</i>	<i>Oddział dziewiąty.</i>	<i>Oddział dziesiąty.</i>
46. Szkalnierski	54. Węgrowski	61. Pilecki	70. Kaliski
47. Wieluński	55. Koniński	62. Wartycki	71. Pultuski
48. Łęczycki	56. Orłowski	63. Kowalski	72. Garwoliński
49. Opoczyński	57. Opatowski	64. Sochaczewski	73. Zamoyski
50. Lipnowski	58. Lelowski	65. Łosicki	74. Chełmski
51. Tykociński	59. Rubieszowski	66. Tarnogrodzki	75. Kielecki
52. Radzyński	60. Biały	67. Koziński	76. Staszowski
53. Krasnicki		68. Biebrzański	77. Błonski
		69. Pyzdrowski	

A r t y k u ł 2.

Okręgi Gminne formować będą trzy następujące Oddziały:

<i>Oddział pierwszy.</i>	<i>Oddział drugi.</i>	<i>Oddział trzeci.</i>
1. Cyrkuł 5ci Warszawy	17. Cyrkuł 7my Warszawy	35. Cyrkuł 5ty Warszawy
2. Cyrkuł 1szy Warszawy	18. Cyrkuł 4ty Warszawy	36. Cyrkuł 8my Warszawy
3. Miasto Sandomierz	19. Cyrkuł 6ty Warszawy	37. Miasto Radom
4. Miasto Piotrków	20. Cyrkuł 2gi Warszawy	38. Miasto Płock
5. Cyrkuł 2gi Kalisza	21. Miasto Lublin	39. Okręg Gm. Kaliski
6. Okręg Gminny Olkuski	22. Cyrkuł 1szy Kalisza	40. Okręg Gm. Miechowski
7. — — Stobnicki	23. Okręg Gminny Kielecki	41. — — Sandomierski
8. — — Krasnostawski	24. — — Opatowski	42. — — Koniński
9. — — Janowski	25. — — Radomski	43. — — Sieradzki
10. — — Warszawski	26. — — Koniński	44. — — Piotrkowski
11. — — Mławski	27. — — Wieluński	45. — — Lubelski
12. — — Łęczycki	28. — — Rubieszowski	46. — — Płocki
13. — — Wrocławski	29. — — Ostrołęcki	47. — — Sochaczewski
14. — — Łukowski	30. — — Stanisławowski	48. — — Kutnowski
15. — — Radzyński	31. — — Rawski	49. — — Biały
16. — — Augustowski	32. — — Siedlecki	50. — — Seyneński
	33. — — Łomżyński	51. — — Maryampolski
	34. — — Kalwaryjski	

A r t y k u ł 3.

Artykułami powyższymi ustanowione Oddziały Powiatów i Okręgów Gminnych składać będą trzy zmiany sposobem następującym.

<i>Zmiana pierwsza</i>	<i>Zmiana druga.</i>	<i>Zmiana trzecia.</i>
Oddział Powiatowy Piąty	Oddział Powiatowy Szósty	Oddział Powiatowy siódmy
Oddział Powiatowy Dziewiąty	Oddział Powiatowy Pierwszy	Oddział Powiatowy Dziesiąty
Oddział Powiatowy Drugi	Oddział Powiatowy Ośmy	Oddział Powiatowy Czwarty
Oddział Gminny Drugi	Oddział Powiatowy Trzeci	Oddział Gminny Trzeci
	Oddział Gminny pierwszy	

A r t y k u l 4.

Uskuteczniając artykuł 120. Ustawy Konstytucyjnej, przepisujący, aby co lat dwa Posłowie i Deputowani w trzeciej części odnawiali się w Izbie Poselskiej, stanowimy: że na pierwszym Seymie po uskutecznieniu czynności Statutem Organicznym wskazanych w Obu Izbach połączonych, losem przeznaczona będzie na lat sześć następnych kolej, w takiej Posłowie i Deputowani będą na nowo obierani przez Seymiki i Zgromadzenia Gminne. Na ten koniec w naczynie do tego przygotowane włożone będą trzy kartki, z napisem na iednej: *Pierwsza zmiana*; na drugiej: *druga zmiana*; na trzeciej: *trzecia zmiana*. — Pierwszy z porządku Senator wymie z naczynia iedną kartkę po drugiej i głośno przeczyta. W jakim porządku wyjdą z naczynia kartki, w takiej kolei Powiaty i Okręgi Gminne podług artykułu 3. niniejszego postanowienia zmiany składające, do wyboru swych Reprezentantów, w dniach Uniwersalami naznaczonych, przystąpią. — Kolej ta losem przeznaczona w gazetach ogłoszona będzie.

A r t y k u l 5.

Dla ścisłego ile byż może dopełnienia urzędzeń Statutu Organicznego o Reprezentacji stanowiącego, ażeby się Powiaty Seymikujące z sobą nie stykały, każda zmiana podzielona będzie na dwa wezwania. Seymiki i Zgromadzenia Gminne do pierwszego wezwania należące, zwoływać się będą kilką dniami przed temi co należą do wezwania drugiego.

A r t y k u l 6.

Podział każdej zmiany na wezwania uskuteczni się sposobem następującym:

Z m i a n a P i e r w s z a.

Wezwanie Pierwsze

Oddział Powiatowy Piąty
Oddział Powiatowy Drugi

z Oddziału Gminnego Drugiego

Cyrkuł siodmy Warszawy
Cyrkuł czwarty Warszawy
Cyrkuł pierwszy Kaliski
Okręg Gminny Kielecki
— — Opatowski
— — Koniński
— — Rubieszowski

Wezwanie Drugie

Oddział Powiatowy Dziewiąty

z Oddziału Gminnego Drugiego

Cyrkuł Szósty Warszawy
Cyrkuł Drugi Warszawy
Miasto Lublin
Okręg Gminny Wieluński
— — Ostrołęcki
— — Stanisławowski
— — Rawski
— — Siedlecki
— — Łomżyński
— — Kalwaryjski
— — Radomski

Z m i a n a D r u g a

Wezwanie Pierwsze

Oddział Powiatowy Pierwszy
Oddział Powiatowy Osmy

Wezwanie Drugie

Oddział Powiatowy Szósty
Oddział Powiatowy Trzeci

z Oddziału Gminnego pierwszego

Miasto Sandomierz
 Miasto Piotrków
 Okręg Gminny Olkuski
 — — Stobnicki
 — — Janowski
 — — Łeczycki
 — — Łukowski
 — — Wrocławski
 — — Warszawski

z Oddziału Gminnego pierwszego

Cyrkuł trzeci Warszawy
 Cyrkuł pierwszy Warszawy
 Cyrkuł drugi Kaliski
 Okręg Gminny Krasnostawski
 — — Mławski
 — — Augustowski
 — — Radzyński

Z m i a n a T r z e c i a.

Wezwanie pierwsze

Oddział Powiatowy Siódmy
 Oddział Powiatowy Dziesiąty

Wezwanie drugie

Oddział Powiatowy Czwarty

z Oddziału Gminnego Trzeciego

Cyrkuł Piąty Warszawy
 Cyrkuł Osmy Warszawy
 Miasto Płock
 Miasto Radom
 Okręg Gminny Miechowski
 — — Sandomirski
 — — Koniński
 — — Sieradzki
 — — Piotrkowski
 — — Lubelski

z Oddziału Gminnego Trzeciego

Okręg Gminny Płocki
 — — Sochaczewski
 — — Kutnowski
 — — Bielski
 — — Maryampolski
 — — Seyneński
 — — Kaliski

A r t y k u ł 7.

Przy pierwszym wyborze Posłów i Deputowanych w Królestwie, równie iak i w przypadku rozwiązania Izby Poselskiej na mocy artykułu 124. Ustawy Konstytucyjnej, zwołanie Sejmików i Zgromadzeń Gminnych wszystkich uskutecznić się będzie kolejno zmianami i wezwaniami porządkiem przez niniejsze Urządzenie ustanowionym.

A r t y k u ł 8.

Wykonanie niniejszego postanowienia które w Dzienniku Praw umieszczone byż ma, poleca się Kommissyi Spraw Wewnętrznych i Policji. —

Działo się w Warszawie na Posiedzeniu Rady Administracyjnej dnia 15. Maja 1816. Roku. —

(podpisano) ZAJĄCZEK.

Minister Spraw Wewnętrznych i Policji.
 (podpisano) T. Mostowski.

Radca Sekretarz Stanu General Brygady
 (podpisano) Kossecki.

Zgodno z Oryginałem
 Radca Sekretarz Stanu, General Brygady
 (podpisano) Kossecki.

Zgodno z Wypisem
 Zastępcy Ministra Sprawiedliwości
 W. Sobolewski.

Dzień ogłoszenia dnia 21. Czerwca 1816 Roku.

DZIENNIK PRAW.

Nro. 7.

Tom pierwszy.

W Imieniu Najjaśniejszego
ALEXANDRA I.
Cesarza Wszech Rosyi,
Króla Polskiego etc. etc. etc.

Namiestnik Królewski w Radzie Stanu.

Chcąc zapobiedz wszelkiéy przerwie biegu interessów publicznych iakaby przez oddalenie się urzędników od poruczonych im obowiązków za podaniem prośby o urlop lub o dymisya, a przed uzyskaniem onychże, wyniknąć mogła, stanowimy.

Artykuł 1.

Nikt z urzędników iakiegokolwiek bądź wydziału i stopnia, niemoże się oddalić bez właściwego pozwolenia, od powierzonych mu obowiązków, a wszczególności pod pozorem żadanéy lecz ieszcze nieotrzymanéy dymissy.

Artykuł 2.

Urzędnik działający przeciw niniejszemu Ustawie, będzie odpowiedzialnym za wszelkie uszkodzenie tak interesu publicznego, iakoteż osób prywatnych iakie by z nieprawego jego oddalenia się wyniknąć mogło.

Artykuł 3.

Polecamy Kommissyi Rządowej Sprawiedliwości, ogłoszenie niniejszemu Ustawy i umieszczenie onęże w Dzienniku Praw; wszystkim zaś Kommissyom Rządowym w ogóle, ściśle nad dokonaniem takowemu czuwanie.

Działo się w Warszawie na posiedzeniu Rady Administracyjnej d. 21. Maia 1816 roku.

(podpisano) ZAIĄCZEK

Zastępca Ministra Sprawiedliwości
(podp.) *W. Sobolewski.*

Radca Sekretarz Stanu, Jenerał Brygady
(podp.) *Kossecki.*

Zgodno z Oryginałem.

Radca Sekretarz Stanu, Jenerał Brygady
(podp.) *Kossecki.*

Zgodno z Wypisem

Zastępca Ministra Sprawiedliwości
W. Sobolewski.

Dzień ogłoszenia d. 24. Czerwca 1816 Roku.

Wypis z Protokołu Sekretaryatu Stanu
Królestwa Polskiego.

My z Bożey Łaski ALEXANDER I.

Cesarz Wszech Rossyi,
Król Polski etc. etc. etc.

Zwazywszy iż Artykuł 137. Ustawy Konstytucyjnej, iako główne Attrybucye Rad Woiewódzkich naznacza:

1. Wybór na Urzędy Sędziowskie w dwóch piérwszych Instancyach.
2. Formowanie i oczyszczanie Listy Kandydatów na Urzędy Administracyjne;

Gdy Artykuły 125 i 128 rzeczo:

néy Ustawy niezostały wypełnione z przyczyny, że dotąd nie mogły być zwołanemi Sejmiki, i Zgromadzenia Gminne;

Zważywszy oraz, iż Urzędy Sędziowskie i Administracyjne, nie mogą pozostać niezapełnionemi bez uszczerbku służby publiczney, postanowiliśmy, i stanowimy;

Artykuł 1.

Aż do czasu zwołania pierwszych Sejmików i Zgromadzeń Gminnych, do których na mocy Artykułu 125. Ustawy Konstytucyney należy wybór Członków Rad Woiewódzkich, i układanie Listy Kandydatów na Urzędy Administracyjne i Sędziowskie, oraz aż do ułożenia przez Ra-

dy Woiewódzkie Ksiąg Obywatelskich, i potwierdzenia tychże przez Senat, stosownie do Artykułu 128. téżże Ustawy, Namiestnik Nasz w Królestwie upoważniony jest mianować tymczasowie na urzędy Sędziowskie w dwóch pierwszych Instancjach, i na Urzędy Administracyjne wakujące, które przez Osoby wybrane z list Kandydatów, iakie przez Rady Woiewódzkie ułożone będą, zajmowane być mają, jednego z dwóch Kandydatów na każdy wakujący Urząd przez właściwe Kommissye Rządowe przedstawić się Mu mianych.

Artykuł 2.

Wykonanie niniejszego postanowienia, które w Dzienniku Praw

umieszczone będzie, polecamy Kommissyom Rządowym.

Can w Petersburgu dnia 1, Maia
1816.

(podpisano) **ALEXANDRE**

(L.S.) przez Cesarza i Króla

Minister Sekretarz Stanu

Ig. Sobolewski

Zgodno z Oryginałem

Minister Sekretarz Stanu.

(podpisano) *Ig. Sobolewski*

Zgodno z Oryginałem

Radca Sekretarz Stanu General Brygady

(podp.) *Kossecki*

Zgodno z Wypisem

Zastępca Ministra Sprawiedliwości

W. Sobolewski.

Dzień ogłoszenia dnia 25. Czerwca 1816 Roku.

w Imieniu Najjaśniejszego

A L E X A N D R A I.

Cesarza Wszech Rossyi,

Króla Polskiego etc. etc. etc.

Namiestnik Królewski w Radzie Stanu.

Na przełożenie Kommissyi Rządowej Przychodow i Skarbu, postanowiliśmy i stanowimy.

Artykuł 1.

Dla skutecznego wprowadzenia porządku do Administracyi Lasów Narodowych i Koronnych, szczególna ich Dyrekcyja porucza się mianować

Tom I. Do Nru 7.

33

się przez Nas mającemu Dyrektorowi Jeneralnemu Lasów Rządowych.

Artykuł 2.

Dyrektorowi Jeneralnemu Lasów Rządowych polecamy:

1. Ogólny dozór nad Lasami Rządowymi i ich Urzędnikami.
2. Doprowadzenie do skutku postanowienia Naszego o rocznych porembach.
3. Podanie projektu urządzenia leśnej szkoły.
4. Podanie projektu pomiaru lasów i ich oszacowanie.
5. Podanie projektu ustawy leśnej ogólnej.

Artykuł 3.

Konserwatorowie Lasów Narodowych będą się odtąd nazywać Nadleśniami Jeneralnemi.

Artykuł 4.

Nadleśni Jeneralni Lasów Koronnych i Narodowych, będą odtąd w bezpośrednich stosunkach z Dyre-

ktorem Jeneralnym Lasów Rządowych, iemu przesyłać rapporta i od niego odbierać zalecenia.

Artykuł 5.

Lasy na korzyść górnictwa przeznaczone, mieć będą osobnego urzędnika leśnego. — Stosunki jego będą następujące:

Co do Technicznych rozrządzeń, stosować się będzie do ogólnych przepisów i zaleceń Dyrektora Jeneralnego Lasów Rządowych, które przesyłane mu będą za pośrednictwem Dyrekcyi Górniczej.

Co do użytkowania z tych Lasów zależeć będzie, ten Nadleśny Jeneralny od Dyrekcyi Górniczej.

Artykuł 6.

Dla zapewnienia skutku rozrządzeniom Artykułu poprzedzającego, stanowimy: że cały użytek z Leśnictw Kieleckiego, Ilzańskiego, i Suchodniowskiego, iedynie tylko na korzyść Górnictwa obrócony będzie.

Artykuł 7.

Dyrektor Jeneralny Lasów Rządowych będzie miał ku pomocy Bióro lesne, złożone z jednego Assessora, jednego Sekretarza i dwóch Kancelistów.

Artykuł 8.

Wykonanie niniejszego postanowienia które w Dzienniku Praw umieszczone być ma, Kommissyi Przychodów i Skarbu polecamy.

Działo się w Warszawie na posiedzeniu Rady Administracyney. d. 1. Czerwca 1816.

(podpisano) ZAIĄCZEK.

Minister Przychodów i Skarbu
(podp.) *T. Matuszewic.*

Radca Sekretarz Stanu, General Brygady
(podpisano) *Kossecki.*

Zgodno z Oryginałem

Radca Sekretarz Stanu, General Brygady
(podpisano) *Kossecki.*

Zgodno z Wypisem

Zastępca Ministra Sprawiedliwości

W. Sobołewski

Dzień ogłoszenia d. 5. Lipca 1816. Roku.

w Imieniu Najjaśniejszego

A L E X A N D R A I.

Cesarza Wszech Rossyi,

Króla Polskiego etc. etc. etc.

Namiestnik Królewski w Radzie Stanu.

Na wniosek Kommissyi Rządowej Spraw Wewnętrznych i Policji po wysłuchaniu zdania ogólnego zgromadzenia Rady Stanu, zważywszy że dochody z propinacyi i opłaty od w prowadzanego piwa obcego, najznaczniejszy dla wielu miast Królestwa Polskiego składają fundusz, że w takowych ich funduszach w prowadzenie bezpłatne piw zagranicznych, i krajowych pod nazwiskiem

porteru i piwa Angielskiego, zna-
czny przynosi uszczerbek, że słu-
żność doradza, równie piwa zagra-
niczne, iak Kraiowe, bez wyjątku
pod taką opłatą, fundusz miast
wielu składająca, podciągnąć; po-
stanowiliśmy i stanowimy:

I.

Tam gdzie miastom Królestwa
Polskiego prawo pobierania opłaty
od wprowadzanego do nich piwa
zwyczajnego Kraiowego służy,
wszelkie w prowadzone piwa bez ró-
żnicy tak Kraiowe iak i zagraniczne
pod nazwiskiem porteru, piwa An-
gielskiego, lub iakie bądź pod tą sa-
mą opłatą do Kass mieyskich, pod-
ciągane bydz mają.

II.

Dopełnienie postanowienia ni-
niejszego i umieszczenie onego
w Dzienniku Praw, Kommissyom
Sprawiedliwości, tudzież Spraw We-

wnętrznych i Policyi, w czem do ko-
go należy, polecamy.

Działo się w Warszawie na Po-
siedzeniu Rady Administracyiney
dnia 1. Czerwca 1816. R.

(podpisano) ZAIĄCZEK.

Minister Spraw Wewnę-
trznych i Policyi
(podpisano) T. Mostowski.

Radca Sekretarz Stanu, General Brygady
(podp.) Kossecki.

Zgodno z Oryginałem
Radca Sekretarz Stanu, General Brygady
(podp.) Kossecki.

Zgodno z Wypisem
Zastępca Ministra Sprawiedliwości
Walenty Sobolewski.

Dzień ogłoszenia d. 5. Lipca 1816. Roku.

W Imieniu Najjaśniejszego
ALEXANDRA I.
 Cesarza Wszech Rosyi
 Króla Polskiego etc etc etc.

Namiestnik Królewski w Radzie Stanu.

Na przedstawienie Kommissyi Rządowej Spraw Wewnętrznych i Policyi, zważywszy, iż miasto Stanisławów Postanowieniem Naszém z dnia 16. Stycznia r. b. na stolicę obwodu Stanisławowskiego przeznaczone, nie ma domów w którychby Kassy, Archiwa i Kancellaria

rye władz obwodowych bezpiecznie mogły być pomieszczone; zważywszy, iż miasto Mińsk naybardziéj do środka obwodu wspomnionego jest zbliżone; iż dziedzic tego bezpłatnie lokale na umieszczenie władz Sądowych, Administracyjnych, i Skarbowych, tudzież na więzienie i kasę dostarczyć zobowiązał się; nadto Burmistrzowi rocznie złotych czterysta płacić, ogród i pomieszkanie darmo wyznaczyć, i domy na pomieszkania Urzędników i Officyalistów przysposobić przyrzekł;

Postanowiliśmy przeznaczyć i przeznaczamy miasto Mińsk na stolicę obwodu Stanisławowskiego.

Dopełnienie niniejszego postanowienia i umieszczenie go w Dzien-

niku Praw, Kommissyom Rządowym w czém do której należy, polecamy.

Działo się w Warszawie na posiedzeniu Rady Administracyjnej dnia 6. Lipca 1816 r.

(podpisano) ZAIĄCZEK.

Minister Spraw Wewnętrznych i Policji
(podp.) *T. Mostowski.*

Radca Sekretarz Stanu, General Brygady
(podpisano) *Kossecki.*

Zgodno z Oryginałem

Radca Sekretarz Stanu, General Brygady
(podpisano) *Kossecki.*

Zgodno z Wypisem

Zastępca Ministra Sprawiedliwości
Walenty Sobolewski.

Dzień ogłoszenia d. 4. Sierpnia 1816. Roku.

W Imieniu Najjaśniejszego
 A L E X A N D R A I.
 Cesarza Wszech Rosyi,
 Króla Polskiego etc. etc. etc.

Namiestnik Królewski w Radzie Stanu.

Zważywszy korzyści z dobrze urządzonego Towarzystwa Ogniwego dla pojedynczych właścicieli, a przeto i dla ogółu kraju wynikające; z drugiey zaś strony, chcąc Towarzystwo to ugruntować na zasadzie słuszności, ażeby nikt z członków onego większych opłat nieponosił nad te, iakim iego zabudowania podlegać powinny.

• Zważywszy także potrzebę, aby tak pożyteczna Instytucya nadal celom swoim skuteczniey i bez zwłoki odpowiadała; aby wpływy składek i wypłaty pogorzelncom następowały bez żadnego zawodu; aby składki nigdy nad potrzebę rozpisywane, lub na cel obcy stowarzyszeniu użyte nie były; nakoniec; aby koszta Administracyi granic oszczędności nieprzeszępowały; — Na przelozienie

Kommissyi Rządowéy Spraw Wewnętrznych i Policji, po wysłuchaniu Ogólnego Zgromadzenia Rady Stanu postanowiliśmy i stanowimy.

T Y T U Ł I.

§. 1.

Będzie w Królestwie Polskiem Ogólne Towarzystwo Ogniowe, do którego wszystkie bez wyjątku Miasta należą.

§. 2.

Towarzystwo to dzielić się będzie stosownie do natury zabudowań na dwie Klasy.

§. 3.

Do pierwszhey Klasy należeć mają wszystkie zabudowania murowane z cegły palonéy lub niepalonéy, i (z piwe) czyli z ziemi bitéy, białą, kamieniem, lub dachówką kryte. Do drugiéy klasy, wszelkie inne zabudowania.

§. 4.

Fundusze każdéy Klasy będą oddzielnie obrachowane, i na wspomóżenie pogorzalców właściwéy tylko Klasy obrócone; awanse nawet z jednéy na rzecz drugiéy Klasy pod żadnym pozorem czynione byćz niemają.

§. 5.

Składka będzie dwoiaka: stała, i w potrzebie dodatkowa.

§. 6.

Stała składka z domów pierwszhey klasy, wynosić będzie ośm groszy polskich od sta złotych polskich zapewnionéy wartości; z domów drugiéy klasy, płacić będą zabudowania murowane, inaczey kryte iak domy pierwszhey klasy, dwanaście groszy; wszelkie zaś inne zabudowania szesnaście groszy pol: od sta zł: pol: zapewnionéy wartości.

§. 7.

Składka stała, przy podatku od Domów, w dwóch równych półrocznych ratach, zacząwszy od dnia 1. Stycznia 1817 roku, do Kaszy Towarzystwa wnoszoną będzie.

§. 8.

Zabudowania więcéy nad inne niebezpieczeństwem ognia grożące; iako to: Gorzelnie, Browary, Mydlarnie, Farbiarnie, Kuznie Kowalskie, i wszelkie fabryki nieustaiącego wielkiego ognia, oraz znacznego zapasu materyałów palnych wymagaiące, podwóyną składkę, według klasy do którey należą, opłacać będą.

§. 9.

Wyjęte są z Towarzystwa budowle oczewistém poprzedniczem niebezpieczeństwem ognia grożące; a mianowicie Fabryki prochu, Ludwi. arnie, Fryszerki, Huty i t. p.

§. 10.

Z dniem ostatnim Grudnia roku każdego, rachunki Towarzystwa zamknięte być powinny, a w przeciągu następujących trzech miesięcy, Dyrekcyja Jeneralna układać będzie stan funduszów Towarzystwa z roku uplynionego iak następuje:

A. Przychód

Sklada się:

1. Z przeszłorocznego w Kassie pozostałego funduszu.
2. Ze składki zwyczajnej.
 - a) Od domów pierwszój klasy.
 - b) Od domów drugój klasy.
 - c) Od domów podwójną opłatę wnoszących.

B. Rozchód

1. Na Pogorzele.

Z wyrażeniem przez szczegóły dat, nazwiska pogorzeli, i ilości oszacowanój szkody.

2. Na koszt Administracyi.

C. Porównanie.

- Przychód.
- Rozchód.

— Pozostaie zapasu.

— Niedostaie.

Stan ten od Kommissyi Rządowój Spraw Wewnętrznych i Policji zrewidowany i zatwierdzony, następnie przez Dyrekcyją Jeneralną corocznie drukiem do wiadomości publicznej podany będzie.

§. 11.

Gdyby z powyższego stanu się okazało iż składka zwyczajna §. 6. oznaczona, na zapłacenie całkowite wszystkich zdarzonych pogorzeli niewystarczy; Dyrekcyja Jeneralna mocną będzie za upoważnieniem Kommissyi Rządowój Spraw Wewnętrznych i Policji, rozpisać na rok następujący, składkę nadzwyczajną dodatkową; przeciwnie zaś, jeżeli z porównania przychodu i rozchodu rocznego, okaże się zapas; składka stała w następnym roku należna, o tyleż zmniejszoną będzie.

§. 12.

Towarzystwo ogniowe, wynadgradza szkody wszelkie w zabudowaniach z pożaru wynikłe, tudzież z części zabudowań dla przerwania ognia zniesionych; w miarę przyjętego szacunku budowli. Wynadgradzenia pogorzecom na nowo się budującym, w trzech ratach równój ilości (a mianowicie 1. kie-

dy się budowla zaczyna, 2. kiedy do połowy doprowadzona, 5. Kiedy ukończona zostaje) z kasy Głównej Dyrekcyi będą opłacone. Pogorzeli zaś od opłaty składki nie uwalnia.

T Y T U Ł II.

Administracya.

§. 13.

Będzie przy Kommissyi Rządowej Spraw Wewnętrznych i Policyi, Dyrekcyja Jeneralna Towarzystwa, której skład i Etat, przez osobne postanowienie oznaczonym zostanie.

§. 14.

Przedmioty wszystkie Kollegialnie w Dyrekcyi, pod prezydującym Kommissarzem odrabiane będą, którzy szczegółową organizacyą wraz z Instrukcyą względem wykonania niniejszego postanowienia, Kommissyja Rządowa Spraw Wewnętrznych i Policyi, do Naszego pada potwierdzenia.

Członki mające głos stanowczy w Dyrekcyi, tudzież Kassyer, kaucyą złożyć powinni.

T Y T U Ł III.

Przepisy ogólne.

§. 15.

Dotąd trwające Towarzystwo wsiów za-

chowujemy: w Dobrach Narodowych Królewskich, Skarbowi powróconych, bądź w bezp średnię Administracyi Skarbowey, bądź w posiadaniu prywatnych Osób, będących jako to: Starościńskich, Emfiteutycznych, i. t. p. także Gminnych, Duchownych, Instytutowych; dozwalając wsiom dziedzicznym pozostać, lub przystępować do tego Towarzystwa. — Wspomniona w Artykule 13. Dyrekcyja, Kasę takowych składek większych osobno utrzymywać, i osobno rachunki prowadzić będzie.

§. 16.

Rachunki Towarzystwa, po pierwszemy rewizyi przez Kommissarzów do tego przeznaczonych, do Izby Obrachunkowey odsyłane będą.

§. 17.

Towarzystwo Ogniowe, Uchwałą Kommissyi Rządowej z dnia 4. Czerwca r. 1807 postanowione, z dniem ostatnim Grudnia r. b, rozwiązuemy; Zadne długi Towarzystwa tego, Towarzystwo nowo urządzić się mające obciążać nie będą.

Kommissyja Rządowa Spraw Wewnętrznych i Policyi przedstawi Nam środki, do zastąpienia niedostatku funduszu dotąd trwającego Towarzystwa, na wynadgródze-

nie całkowite wszystkich pogorzeli, z lat od r. 1807 do końca r. 1816.

§. 18.

Rachunki z tego czasu przeciągu, iak nayrychley do wiadomości Publiczney podane być mają.

Uskutecznienie postanowienia ninieyszego, które w Dzienniku Praw umieszczone być ma, wszystkim Kommissyom Rządowym, w czém do której należy, polecamy.

Działo się w Warszawie na Posiedzeniu Rady Administracyiney dnia 9. Lipca 1816.

(podpisano) ZAIĄCZEK.

Minister Spraw Wewnętrznych i Policyi.
(podp.) *T. Mostowski.*

Radca Sekretarz Stanu, General Brygady
(podpisano) *Kossecki*

Zgodno z Oryginałem
Radca Sekretarz Stanu, General Brygady
(podpisano) *Kossecki.*

Zgodno z Wypisem
Zastępca Ministra Sprawiedliwości
W. Sobolewski.

Dzień ogłoszenia d. 13. Sierpnia 1816 Roku.

w Imieniu Najiasnieyszego
ALEXANDRA I.

Cesarza Wszech Rossyi,

Króla Polskiego etc. etc. etc.

Namiestnik Królewski w Radzie Stanu.

Na przedstawienie Kommissyi Rządowey Spraw Wewnętrznych i Policyi, iż Miasto Miechów Uchwałą naszą z dnia 16. Stycznia r. b. stanowiącą wewnętrzny podział kraju na Województwa, Obwody i Powiaty, na Stolicę Województwa Krakowskiego przeznaczone, do użytku tego dla braku lokalów, wody i wszelkich budowniczych Materyałów, zdaniem być nie może;

Postanowiliśmy i stanowimy:

Iż zamiast pomienionego dopiero Miasta Miechów, Stolicą Województwa Krakowskiego ma być Miasto

Kielce do Dóbr Narodowych nale-
żące.

Dopełnienie niniejszego postano-
wienia, które w Dzienniku Praw ma
bydź umieszczone, Kommissyom
Rządowym Sprawiedliwości, oraz
Spraw Wewnętrznych i Policyi,
w czém do której z nich należy po-
lecamy.

Działo się w Warszawie na po-
siedzeniu Rady Administracyjney
dnia 6. Sierpnia 1816.

(podpisano) ZAIĄCZEK.

Minister Spraw Wewnę-
trznych i Policyi.
(podp.) *T. Mostowski.*

Radca Sekretarz Stanu, General Brygady
(podpisano) *Kossecki*

Zgodno z Oryginałem
Radca Sekretarz Stanu, General. Brygady
(podpisano) *Kossecki.*

Zgodno z Wypisem
Zastępca Ministra Sprawiedliwości
W. Sobolewski.

Dzień ogłoszenia d. 7. Września 1816 Roku

W Imieniu Najjaśniejszego
A L E X A N D R A I.
Cesarza Wszech Rossyi,
Króla Polskiego etc. etc. etc.

Namiestnik Królewski w Radzie Stanu.

Z mocą upoważnienia, które Najjaśniey-
szy Cesarz i Król w Art. 1. Statutu Swe-
go z dnia $\frac{1}{2}$ Marca r. b. już przez Dzien-
nik Praw 6ty ogłoszonego znalazł na Nas;
postanowiliśmy za wysłuchaniem zdania
Rady Stanu i postanawiamy:

Artykuł 1.

Gdy Rady Woiewódzkie dotąd za-
prowadzone nie są, przeto Atrybucye
z Ustawy Konstytucyjney i Statutu Or-
ganicznego o Reprezentacyi Narodowy,
pod dniem $\frac{1}{19}$ Grudnia 1815 zapadłego na-
leżące do Rad Woiewódzkich, a tyczą-
ce się sporządzenia Xiąg Obywatelskich
i spisów Osób, którym prawo głosowa-
nia na Zgromadzeniach Politycznych słu-
ży, przenosiemy na ten iedyny raz, na
dotychczasowe Rady Departamentowe.

Artykuł 2.

Wszelkie więc w tym przedmiocie polecenia, które w postanowieniu Naszém z dnia 7. Maia r. b. przez Dziennik Praw 6ty ogłoszonym zaaplikowane są do Rad Woiewódzkich, Rady Departamentowe wykonać są obowiązane, stosując się ściśle do przepisów i praw, iakie w tém dopiero wspomnioném postanowieniu Naszém względem sporządzenia Działa XIag Obywatelskich, są wskazane.

Wykonanie niniejszego postanowienia Kommissyi Rządowej Spraw Wewnętrznych i Policji polecamy.

Działo się w Warszawie na posiedzeniu Rady Administracyjney d. 22. Czerwca 1816. roku.

(podpisano) ZAIĄCZEK.

Minister Spraw Wewnętrznych i Policji
(podp.) T. Mostowski.

Radca Sekretarz Stanu, General Brygady
(podpisano) Kossecki.

Zgodno z Oryginałem

Radca Sekretarz Stanu, General Brygady
(podpisano) Kossecki.

Zgodno z Wypisem

Zastępca Ministra Sprawiedliwości
W. Sobolewski.

Dzień ogłoszenia d. 10. Września 1816 Roku.

w Imieniu Najjaśniejszego

A L E X A N D R A I.

Cesarza Wszech Rossyi,

Króla Polskiego, etc. etc. etc.

Namiestnik Królewski w Radzie Stanu.

Zważywszy iż zaprowadzenie porządku i ulepszeń miasta odpowiadające zamiarom Rządu, użycie znacznych Dochodów Kassie Miejskiej zapewnionych, przyprowadzenie Administracyi do właściwego porządku całkowicie Prezydenta zajmując, konieczną czynią potrzebę wyręczenia Go i dodania Mu pomocy w czynnościach osobistych, na przedstawienie Kommissyi Rządowej Spraw Wewnętrznych i Policji, postanowiliśmy i stanowimy co następuje:

Artykuł 1.

Do składu Urzędu Municypalnego

Toga I. De Nru 7.

37

przydany będzie Zastępca Prezydenta którego My z Kandydatów przez Kommissyą Rządową Spraw Wewnętrznych i Policji podanych mianować będziemy.

Artykuł 2.

Zastępca Prezydenta pobierać będzie pensyą etatem ustanowioną która jednak 7000 złotych rocznie przechodzić nie ma.

Artykuł 3.

Obowiązki, Attrybucye i stosunki Zastępcy, Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Policji, stósownie do postanowienia Naszego z dnia 10. Lutego r. b. i wydaney przez Nią w dniu 31. Maia r. b. Nro 879. dla Urzędu Muncypalnego Ordynacyi, przepisze. —

Dopełnienie niniejszego Postanowienia i umieszczenie go w Dzien-

niku Praw Kommissyom Rządowym polecamy. —

Działo się w Warszawie na Posiedzeniu Rady Administracyiney dnia 17. Sierpnia 1816 roku.

(podpisano) ZAIĄCZEK

Minister Spraw Wewnętrznych i Policji
(podp.) *T. Mostowski.*

Radca Sekretarz Stanu, General Brygady
(podp.) *Kossecki.*

Zgodno z Oryginałem.
Radca Sekretarz Stanu, General Brygady
(podp.) *Kossecki.*

Zgodno z Wypisem
Zastępca Ministra Sprawiedliwości
W. Sobolewski.

Dzień ogłoszenia d. 19. Września 1816 Roku:

w Imieniu Najjaśniejszego

A L E X A N D R A I.

Cesarza Wszech Rosyi

Króla Polskiego etc. etc. etc.

Namiestnik Królewski w Radzie Stanu.

Chcąc uregulować ostateczne terminy do wypłaty przypadających dla Skarbu należności, z szacunku Dóbr niegdys Kameralnych prawem dziedzicznym od Rządu Austryackiego nabytych, na przełożenie Komisji Rządowej Przychodów i Skarbu, postanowiliśmy i stanowiąmy. —

Artykuł 1.

Dawniejsi Dóbr Kameralnych Nabywcy, którzy po opłaceniu połowy

kontraktem umówionego szacunku, wszedłszy w posiadanie rzeczonych Dóbr, pozostały dla Skarbu należności dotąd nieopłacili, zmagleni być mają niezwłocznie do uiszczenia się w zaległych do ostatniego Czerwca r. b. procentach.

Artykuł 2.

Wypłata zaś pozostałego kapitału, na trzy terminy rozłożoną będzie, tak aby jedna część tegoż kapitału, wraz z bieżącą prowizją przed dniem 1. Lipca r. p. 1817. — Druga podobnie przed dniem 1. Lipca 1818. Trzecia i ostatnia przed dniem 1. Lipca 1819. r. pod rygorem w kontrakcie kupna zastrzeżonym, do Skarbu wniesioną została. —

Artykuł 3.

Powyższe przepisy ściągać się nie mogą do Nabywców Dóbr, Grabowca w Departamencie Lubelskim, i Skrzyszewa w Departamencie Siedleckim,

względem których oddzielne pod dniem 24. Lutego i 30 Lipca r. b. wyszły urzędzenia. —

Artykuł 4.

Co do Nabywców którzy pomimo złożonego vadium, na mocy zawartego w roku 1809. kontraktu dla zaszłej w tymże roku wojny, dalszych rzeczonych kontraktu warunków dopełnić, i nabytych Dóbr w posiadanie obiać nie mogli, takowi skoro prawa swoje udowodnią, i przepisane kontraktem dopełnią warunki, uważani będą jako istotni nabytych Dóbr Właściciele, od dnia w którym podług obmowy kontraktu Possessya Dóbr oddaną Im bydź miała; wszelkie zatem od owego dnia korzyści i straty z tychże Dóbr pochodzące, do rzeczonych nabywców, procenta zaś od summy szacunkowey kontraktem umówioney, do Skarbu należeć mają. —

Artykuł 5.

Każdy więc z Nabywców tego rodzaju, który przy prawie swoim

utrzymać się zechce, powinien w przeciągu miesięcy sześciu od daty dzisiejszey, złożyć wszelkie służące do tego dowody w Biórze Dyrekcyi Jeneralney Dóbr i Lasów Narodowych, po których sprawdzeniu, i zupełnem należytości Skarbowey zaspokoieniu, potwierdzenie kontraktu otrzyma, i do rzeczywistego Dóbr nabytych posiadania w takim stanie w jakim się znajdą na Sty Jan r. p. 1817. dopuszczonym będzie; z warunkiem iż złoży oświadczenie Urzędowe, jako wszelkiey pretensyi z powodu znaleść się mogących w tychże Dobrach deterioracyi, na zawsze się zrzeka, tudzież iż pierwszą połowę umówionego tychże Dóbr szacunku przy ohięciu possessyi, drugą zaś połowę, na dwie raty rozłożoną, iedną przed dniem 1. Lipca 1818, a drugą przed dniem 1 Lipca 1819 roku wraz z bieżącemi procentami, pod rygorem w kontrakcie kupna zastrzeżonym, do Skarbu zapłaci.

Artykuł 6.

Wykonanie niniejszey Uchwały

i umieszczenie onéy w Dzienniku Praw, Kommissyom Rządowym wczém do którój należy polecamy. —

Działo się w Warszawie na Posiedzeniu Rady Administracyjnój dnia 17. Mca Sierpnia 1816. r.

(podpisano) ZAIĄCZEK.

Minister Przychodów i Skarbu
(podpisano) *Matuszewic.*

Radca Sekretarz Stanu, General Brygady
(podpisano) *Kossecki*

Zgodno z Oryginałem
Radca Sekretarz Stanu, General Brygady
(podpisano) *Kossecki.*

Zgodno z Wypisem
Zastępca Ministra Sprawiedliwości
W. Sobolewski.

Dzień ogłoszenia d. 19. Września 1816 Roku.

77257

W Y K A Z

*Rzeczy w Dzienniku Praw Królestwa
Polskiego w Tomie I. zawartych.*

Dekreta Królewskie

Prawa polityczne.

<i>Numer Dziennika.</i>	<i>Karta.</i>
I. Ustawa Konstytucyjna Królestwa Polskiego	1
I. Wyrok mianujący JW. Zaiączka Jenerała piechoty, Namiestnikiem swym w Królestwie Polskiem, na dniu 1. Grudnia 1815 r. zapadły.	123
II. Wyrok polecający tymczasowemu Rządowi Królestwa Polskiego ogłoszenie i złożenie w Senacie Ustawy Konstytucyjnej, oraz odebrania przysięgi od Namiestnika w obliczu Senatu, na d. 1. Grudnia 1815 r. wydany.	126

- II. Wyrok dzielący Order S. Stanisława na cztery klasy i przepisujący sposób noszenia onegoż, na dniu 1. Grudnia 1815 r. nastąpiony. . 144.
- IV. Statut organiczny dla Rady Stanu przez Najjaśniejszego Cesarza Wszech Rosyji i Króla Polskiego, pod d. $\frac{19}{1}$ Listopada Grudnia 1815 r. wydany 245
- IV. Organizacya wewnętrzna dla zgromadzenia ogólnego Rady Stanu, przez Najjaśniejszego Cesarza Wszech Rosyji i Króla Polskiego, pod d. $\frac{19}{1}$ Listopada Grudnia 1815. r. wydana 271
- IV. Organizacya wewnętrzna dla Rady Administracyiney przez Najjaśniejszego Cesarza Wszech Rosyji i Króla Polskiego, na dniu $\frac{19}{1}$ Listopada Grudnia 1815 r. wydana 277
- V. Statut Najjaśniejszego Cesarza Wszech Rosyji i Króla Polskiego o prawach politycznych i obywatelskich, o Sejmikach, o zgromadzeniach Gminnych, i o Sejmie; na dniu $\frac{19}{1}$ Listopada Grudnia 1815 roku wydany 285
- V. Wyrok Najjaśniejszego Cesarza Wszech Rosyji i Króla Polskiego, z dnia $\frac{5}{7}$ Marca 1816 r. o Radcach Stanu nadzwyczajnych, o Re-

- ferendarzach Stanu, i o Referendarzach Stanu nadzwyczajnych. . 349.
- VI. Wyrok Najjaśniejszego Cesarza Wszech Rosyji i Króla Polskiego, z dnia $\frac{15}{7}$ Marca 1816 upoważniający Namiestnika do przeniesienia na raz jeden Attrybucyi Rad Wojewódzkich z Ustawy Konstytucyiney i Statutu Organicznego, o reprezentacyi Narodowey Im należących się. 357
- VI. Statut Organiczny Najjaśniejszego Cesarza Wszech Rosyji i Króla Polskiego, z dnia $\frac{15}{7}$ Marca 1816 r. względem Sejmików i Zgromadzeń Gminnych, w jakich Powiatach i Okręgach Gmin odbywać się mają. 363
- Prawa Sądowe.*
- VI. Wyrok Najjaśniejszego Cesarza Wszech Rosyji i Króla Polskiego, z dnia $\frac{5}{7}$ Marca 1816 oznaczający sposób, w jakim podania osądzonych na karę, a do Łaski Jego udających się załatwiane bydz mają. . 353
- VII. Dekret Najjaśniejszego Pana,

z dnia $\frac{5}{15}$ Maja 1816 upoważniają-
cy Namiestnika mianować Sędziów
do dwóch pierwszych Instancji, i na
urzędy Administracyjne aż do czasu
zwołania pierwszych Sejmików i
Zgromadzeń Gminnych . . . 405

Prawa Administracyjne.

VII. Dekret Najjaśniejszego Pana,
z dnia $\frac{5}{15}$ Maja 1816 r. upoważniają-
cy Namiestnika mianować Sędziów
do dwóch pierwszych Instancji i na
Urzędy Administracyjne, aż do cza-
su zwołania pierwszych Sejmików
i Zgromadzeń Gminnych. . . 405

Prawa Skarbowe.

II. Wyrok urządzający Mennicę w
królestwie Polskiem, i oznaczający
wartość, stępel i gatunek pieniędzy
Polskich, w Warszawie na dniu
29. Listopada 1815. r. zapadły . . . 132
1. Grudnia.

Postanowienia Namiestnika w
Radzie Administracyjnej.

Prawa Polityczne.

II. Podział Królestwa Polskiego na

Województwa, Obwody i Powiaty
przez Namiestnika Królewskiego na
dniu 16. Stycznia 1816 roku uczy-
niony . . . 115

III. Postanowienie Namiestnika Króle-
wskiego, z dnia 20. Lutego 1816
roku, utwarzające dla załatwienia
Interessow Administracyjnego spo-
ru, Delegacją Administracyjną i
dla niej oznaczające Skład, Attry-
bucye, przedmioty, prawidła, w
rozpoznawaniu sporów i postępo-
wanie w ostatecznym rozstrzygnię-
ciu tychże . . . 185

III. Postanowienie Namiestnika Króle-
wskiego z dnia 24. Lutego 1816 r.
przepisujące sposob rozstrzygania
spraw dotyczących się własności linią
graniczną, od Austrii i Pruss prze-
ciętych . . . 215

VII. Postanowienie Namiestnika Króle-
wskiego, z dnia 22. Czerwca 1816
r. Attribucye z Ustawy Konstytu-
cyjnej i Statutu Organicznego o Re-
prezentacji Narodowej, pod dniem
1. Grudnia 1815 roku zapadłego, na-
19. Listopada leżące do Rad Wojewódzkich, a ty-
czące się sporządzenia ksiąg Oby-
watelskich i spisów osób, którym

prawo głosowania na zgromadzeniach politycznych służy, przenoszące na ten jedyny raz na dotychczasowe Rady Departamentowe 431

Prawa Sądowe.

- II. Postanowienie Namiestnika Królewskiego, z dnia 16. Stycznia 1816 r. organizujące Dziennik Praw, i przepisujące sposob ogłaszania Prawa 106,
- II. Postanowienie Namiestnika Królewskiego, z dnia 9. Stycznia 1816 r. względem Wojskowych, iż nie mogą być wprost do sądu karzącego Cywilnego, lecz do Władzy Wojskoweję eskarżani, a popełniający przestępstwo niemające z służbą związku, pod Sąd Cywilny Karzący oddanemi będą i że z gazy wojskowego na satysfakcyą wierzyciela czwarta część zatrzymaną być ma 113,
- II. Postanowienie Namiestnika Królewskiego, z dnia 10. Lutego 1816 r. oznaczające karę na przechowujących zbiegów Wojskowych 155,

- II. Postanowienie Namiestnika Królewskiego, z dnia 20. Lutego 1816 r. ustanawiające w Miechowie, iako Stolicy Województwa Krakowskiego Sąd Kryminalny w miejsce dotychczasowego Sądu Kryminalnego Departamentów Krakowskiego i Radomskiego, oraz mianujące osoby do Składu wymienionego Sądu 177
- II. Postanowienie Namiestnika Królewskiego, z dnia 20. Lutego 1816 roku, ustanawiające w Miechowie, iako w stolicy Województwa Krakowskiego, jeden Wydział Trybunału Cywilnego dla Spraw Cywilnych, w miejsce dotychczasowego Trybunału w Krakowie, oraz mianujące osoby do wymienionego Wydziału Trybunału. 181
- III. Postanowienie Namiestnika Królewskiego, z d. 24. Lutego 1816 r. przepisujące sposób roztrzygania Spraw, tyczących się własności linią graniczną od Austrii i Pruss przeciętych 215
- III. Postanowienie Namiestnika Królewskiego, z dnia 27. Lutego 1816 r. mocą którego wszystkie processa w zwyczajnych Sądach publicznych

własności Korony, Narodowych, Duchownych, Edukacyjnych, gminnych, Instytutowych i tym podobnych dotyczące się, drogą Prawa wprowadzone, w dalszém postępowaniu zawieszł 222

III. Postanowienie Namiestnika Królewskiego z d. 2. Marca 1816 r. ustanawiające Diety dla Urzędników i officyalistów z polecenia za obrębem urzędu swego działających, tudzież oznaczające ilość koni dla urzędników i officyalistów na Kommissyą wyjeżdżać mających. 229

VI. Postanowienie Namiestnika Królewskiego, z d. 23. Kwietnia 1816 r. zapobiegające zbiegostwu wojskowych, wynajmujących się za Flisów lub Oryłów. 365

VII. Postanowienie Namiestnika Królewskiego, z dnia 21. Maja 1815 r. stanowiące: iż nikt z urzędników iakiegokolwiek stopnia bez pozwolenia oddalić się nie powinien pod odpowiedzialnością. 403

Prawa Administracyjne.

II. Postanowienie Namiestnika Królewskiego, z d. 10. Lutego 1816 r. urządzające w mieście Sto-

czném Warszawie Skład Urzędu Muncypalnego, oraz przepisujące postępowanie, i wskazujące Fundusze dla tegoż Urzędu Muncypalnego 158

II. Postanowienie Namiestnika Królewskiego, z dnia 20. Lutego 1816 ustanawiające Główną Dyrekcyą Górniczą w Kielcach; przepisujące dla niéy obowiązki; ilość Osób, oraz wyznaczające Dochody dla téż Dyrekcyi Górniczéy 169

V. Postanowienie Namiestnika Królewskiego, z dnia 2. Marca 1816 r. ustanawiające Diety dla Urzędników i Officyalistów z polecenia za Obrębem Urzędu swego działających; tudzież oznaczające ilość koni dla Urzędników i Officyalistów na Kommissyą wyjeżdżać mających 229

III. Postanowienie Namiestnika Królewskiego, z dnia 23. Marca 1816 r. zakazujące wywozu za granicę wszelkich Rud kruszcowych, a mianowicie żelaza, cynku, miedzi i Ołowiu 241

VI. Postanowienie Namiestnika Królewskiego, z d. 7. Maja 1816 r. polecające Władzom Administra-

- cyinym Woiewódzkim, sporządzenie bezzwłoczne Spisu Osób zamieszkałych w Powiatach i okręgach Gminnych, używających Praw Obywatelskich 375
- VI. Postanowienie Namiestnika Królewskiego, z dnia 11. Maia 1816. stanowiące na Przedmieściu Pradze, składającym Cyrkuł 8. Miasta Stołecznego Warszawy, oddzielną Administracją i Policją, sprawować się mającą w miejscu przez Burmistrza, i przepisujące sposób wykonania téżże, i oznaczające Fundusze na utrzymywanie. 382
- VI. Postanowienie Namiestnika Królewskiego, z d. 15. Maia 1816. r. zmieniające wyraz *naywyższyć* w Artykule 8. Wierszu trzecim, na kar cie 370. na wyraz *naybliższyć* . 389
- VI. Postanowienie Namiestnika Królewskiego, z d. 15. Maia 1816. r. oznaczające prawidła, podług których roboty około dróg publicznych mają być wykonywane 391
- IV. Postanowienie Namiestnika Królewskiego, z dnia 15. Maia 1816. r. stanowiące: iż wszelkie dzieła drukowane, lub w rękopismach, Dzienniki, pisma peryodyczne, zbiory Hi-

- stori naturalnéy, nasiona roślinne, tudzież Machiny do nauk, umiejętności, Kunsztówi rolnictwa służące dla Kommissyi Rządowych, Towarzystwa Przyaciół Nauk i instytutów publicznych krajowych, od opłaty cła na komorach wolne być mają 395
- VI. Postanowienie Namiestnika Królewskiego. z d. 15. Maia 1816. r. przepisujące porządek zgromadzeń powiatowych i gminnych, oraz odnawiania Reprezentantów w Izbie Poselskiéy 397
- VII. Postanowienie Namiestnika Królewskiego, z d. 21. Maia 1816. r. stanowiące: iż nikt z Urzędników iakiegokolwiek stopnia, bez pozwolenia oddalić się nie powinien od obowiązków, pod odpowiedzialnością 403
- VII. Postanowienie Namiestnika Królewskiego, z dnia 5. Lipca 1816. pozwalające Miastom tym Królestwa Polskiego, które mają Prawo do pobierania opłaty od wprowadzania do nich piwa Kraiowego, pobierać opłatę do Kass mieyskich, od w pro-

wadzania do nich nie tylko piw kra-
iowych, ale też i wszelkich za-
granicznych, poś nazwiskiem por-
teru, piwa Angielskiego, lub ia-
kiegokolwiek bądź innego . . . 415

VII. Postanowienie Namiestnika Króle-
wskiego, z dnia 6. Lipca 1816, r.
mocą którego Stolica obwodu Stani-
sławowskiego dotychczas w mieście
Stanisławowie będąca, przeniesioną
została do miasta dziedzicznego Miń-
ska, jako więcej wygod i potrze-
bnych budowli do umieszczenia
Władz sądowych, Administracyi-
nych i skarbowych mającego. . . 417

VII. Postanowienie Namiestnika Króle-
wskiego, z dnia 19. Lipca 1816. za-
prowadzające w całym Królestwie
Polskiem, na miejsce dawniey-
szego, które się znosi, ogólne to-
warzystwo ogniowe, do którego
bez wyjątku wszystkie Miasta nale-
żą. Jego urządzenie, rozkład Skła-
dek, zabezpieczenie onych, aby nie
na inny przedmiot, tylko na dopo-
możenie Pogorzelncom stawiania
nowych domów na miejsce spalo-
nych, użyte były. Niemniędy trwa-
jące dotąd Towarzystwo ogniowe
wsiów zachowujące . . . 421

VII. Postanowienie Namiestnika Króle-
wskiego z dnia 6. Sierpnia 1816 prze-
noszące Stolicę Woiewództwa Kra-
kowskiego z miasta Miechowa, z po-
wodu niedogodności do miasta Kielc
do dóbr narodowych należącego 429

VII. Postanowienie Namiestnika Króle-
wskiego, z dnia 17. Sierpnia 1816 r.
przeznaczające Prezydentowi miasta
Stołecznego Warszawy do pomocy
zastępcę . . . 435

Prawa Skarbowe.

III. Postanowienie Namiestnika Króle-
wskiego, z dnia 24. Lutego 1816 r.
oznaczające sposób wypłat Pensyi
emerytalnych . . . 430

III. Postanowienie Namiestnika Króle-
wskiego, z dnia 27. Lutego 1816 r.
mocą którego wszystkie processa
w zwyczajnych Sądach publi-
cznych własności: Korony, Naro-
dowych, Duchownych, Edukacyi-
nych, Gminnych, Instytutowych i
tym podobnych, dotyczące się,
drogą Prawa wprowadzone, w
dalszém postępowaniu zawiesił 422

III. Postanowienie Namiestnika Króle-
wskiego, z dnia 2. Marca 1816. ro-
ku, ustanawiające Diety dla Urzę-

dników i Offycyalistów z polecenia za Obrębem Urzędu swego działających; tudzież oznaczające ilość Koni dla Urzędników i Offycyalistów na Kommissyą wyjeżdżać mających.

359

III. Postanowienie Namiestnika Króleskiego, z dnia 12. Marca 1816 roku, oznaczające sposob obliczania pretensyi do Rządu z Epoki od 1. Lutego 1813. do wyłącznie dnia 1. Czerwca 1815. Roku, przez Osoby tak Cywilne jako i Wojskowe, mających.

357

VI. Postanowienie Namiestnika Króleskiego, z dnia 15. Maja 1816. r stanowiące: iż wszelkie dzieła drukowane, lub w rękopismach, Dzienniki, Pisma peryodyczne, Zbiory Historji Naturalnej, Nasiona roślinne, tudzież Machiny do nauk, Umiejętności, Kunsztów i Rolnictwa służące, dla Kommissyi Rządowych, Towarzystwa Przyjaciół Nauk i Instytutów publicznych Kraiowych, od Oplaty Cła na Komorach wolne być mają.

395

VII. Postanowienie Namiestnika Króleskiego, z dnia 21. Maja 1816 r. stanowiące: iż nikt z Urzędników, ia-

kiegokolwiek Stopnia bez zezwolenia oddalić się nie powinien od obowiązków pod odpowiedzialnością.

405

VII. Postanowienie Namiestnika Króleskiego, z dnia 1. Czerwca 1816. stanowiące szczególną Dyrekcyą nad Administracyą Lasów Narodowych i Koronnych.

409

VII. Postanowienie Namiestnika Króleskiego, z dnia 5. Lipca 1816 dozwalające Miastom tym Królestwa Polskiego, które mają prawo do pobierania opłaty od wprowadzenia do nich piwa Kraiowego; pobierać Oplatę do Kass miayskich od wprowadzania do nich nie tylko piw kraiowych, ale też wszelkich zagranicznych, pod nazwiskiem: Porteru, piwa Angielskiego, lub iakiegokolwiek bądź innego.

415

VII. Postanowienie Namiestnika Króleskiego, z dnia 17. Sierpnia 1816. r. urządzające ostateczne Termina wypłat Skarbowi należnych, z szacunku Dóbr niegdys Kameralnych, prawem dziedzicznym od rządu Austriackiego nabytych.

456

Prawa Wojskowe.

II. Postanowienie Namiestnika Króles-

skiego z dnia 9. Stycznia 1816. r. względem wojskowych: iż nie mogą być wprost do Sądu Karzącego Cywilnego, lecz do Władzy Wojskowej zaskarżani: a popełniający przestępstwo, niemające z służbą związku, pod Sąd Cywilny Karzący oddanemi będą, i że z Gazy Wojskowego na Satisfakcyą Wierzyciela czwarta Część zatrzymaną być ma.

115

II. Postanowienie Namiestnika Króleskiego, z dnia 10. Lutego 1816. roku oznaczające karę na przechodzących Zbiegów Wojskowych.

155

VI. Postanowienie Namiestnika Króleskiego, z dnia 23. Kwietnia 1816. Roku, zapobiegające Zbiegostwu Wojskowych, wynajmujących się za Flisow, lub Orylow.

365

VII. Postanowienie Namiestnika Króleskiego, z dnia 21. Maja 1816. r. stanowiące: iż nikt z Urzędników jakiegokolwiek Stopnia, bez pozwolenia oddalić się nie powinien od obowiązków, pod odpowiedzialnością.

405